

Skattefrågor i budgetpropositionen för 2009

Till finansutskottet

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2009. Härvid tillstyrker utskottet regeringens lagförslag och instämmer i de bedömningar och övriga överväganden som regeringen redovisar. Detta innebär att följande förändringar kommer att genomföras på skatteområdet.

Skatten på förvärvsinkomster sänks genom en förstärkning av jobbskatteavdraget och en höjning av den nedre skiktgränsen. För personer som är 65 år och äldre förenklas jobbskatteavdraget. Pensionärer får en särskild skattelättnad.

Skattereduktionen för hushållstjänster förenklas och utvidgas och avdragsgränsen för resor till och från arbetet höjs. Ågarlägenheter inordnas i skattesystemet, vinster på utländska premieobligationer m.m. befrias från inkomstskatt och schablonavdraget vid andrahandsuthyrning höjs.

Ett företagspaket genomförs. Bolagsskatten och expansionsfondsskatten sänks, en möjlighet till överföring av skogskonto och skogsskadekonto vid generationsskiften införs, möjligheter till direktavskrivningar för inventarier av mindre värde utökas och reglerna för avräkning av utländsk skatt förändras. Underprisreglerna för handelsbolag m.m. förändras liksom reglerna om avdragsrätt för räntor i företagssektorn. Ett antal förenklingsåtgärder genomförs och gäller reglerna för periodiseringsfonder, en möjlighet att lämna koncernbidrag till lagerbolag, kravet på säkerhet vid fysiska personers skalbolagsdeklarationer och reglerna om gränsbelopp i 3:12-reglerna. Här höjs också schablonbelopp i förenklingsregeln och sänks kravet på löneuttag i löneunderlagsregeln. Förenklningar genomförs vidare i kraven på kassaregister och vid uppgiftslämnande om betalningar till och från utlandet.

Överväganden redovisas i frågan om skatter och effektiv miljöstyrning. Energi- och koldioxidskattesatserna räknas upp med index, skattelättnaden för koldioxidneutrala drivmedel kvarstår, tullvillkoret för låginblandad etanol tas bort, miljöbilsundantaget vid trängselskatt upphör för nya bilar, en skatt på fluorerade växthusgaser utreds. Förslag lämnas också om en avtrappning av energiskatteavdraget för vindkraft.

Kontrollen vid införsel av alkohol m.m. stärks och gränsen för uttagsbeskattning för fastighetstjänster höjs. Vidare redovisas en bedömning som gäller reklamskatten.

På det skatteadministrativa området aviseras förändringar i reglerna om F-skatt och i reglerna om personnummer i folkbokföringen.

I yttrandet behandlar utskottet också ramarna för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution. Utskottet tillstyrker att regeringens förslag till utgiftsram för 2009 och preliminära ramar för 2010 och 2011 godkänns.

Till yttrandet lämnas avvikande meningar från utskottets ledamöter från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets överväganden	5
STATSBUDGETENS INKOMSTER	5
Skattepolitiken	5
Sänkt skatt på förvärvsinkomster och sänkt skatt för pensionärer	16
Skattereduktion för hushållstjänster	22
Skattereduktion för avgift till a-kassa och fackförening	25
Avdrag för resor	26
Förmån av fri bil eller cykel	28
Dubbel bosättning	30
Förmögenhetsskatt och fastighetsskatt	32
Förbättringar av 3:12-reglerna	36
Taxering och beskattning av ägarlägenheter	39
Beskattning av vinster på utländska premieobligationer m.m.	39
Höjt schablonavdrag för andrahandsuthyrning	40
Sänkt bolagsskatt och sänkt expansionsfondsskatt	41
Överföring av skogskonto och skogsskadekonto vid generationsskiften	45
Utökade möjligheter till omedelbart avdrag för inventarier av mindre värde	45
Ändrade regler för avräkning av utländsk skatt och vissa förenklingar på företagsskatteområdet	47
Förändrade underprisregler för handelsbolag och begränsning av rätten till avdrag för lagerandelar i byggnadsrörelse	48
Förändringar i reglerna om avdragsrätt för räntor i företagssektorn	49
Uppräkning av energi- och koldioxidskattesatserna efter prisutveckling	51
Koldioxidskatten	52
Beskattning av bränslen i den handlande sektorn	53
Skatten på diesel och bensin	55
Skatt på fritidsbåtar och alkylatbensin	57
Fordonsskatt	58
Kollektivtrafik – drivmedelsskatter och fordonsskatter	59
Kilometerskatt	60
Flygskatt	62
Energiskatteavdrag för vindkraft	63
Effektskatt på kärnkraft och fastighetsskatt på vattenkraftsanläggningar	64
Skattelättnader för koldioxidneutrala drivmedel	65
Trängselskatt	67
Skatt på fluorerade växthusgaser	70
Försäljningsskatt på personbilar och registreringsskatt	71
Skatten på handelsgödsel och bekämpningsmedel	72
Animalieproduktion – beskattning av vegetabilier	73
Reklamskatt	74
Lotteriskatt	75

Stärkt kontroll vid införsel av alkohol m.m.	76
Uttagsbeskattning avseende vissa fastighetstjänster	78
Sänkt moms på ekologiska livsmedel	78
Reformerad F-skatt	79
Slopade krav på årlig teknisk kontroll av kassaregister	80
Lättnader i kontrolluppgiftsskyldigheten om betalningar till och från utlandet	81
Utgifter som krediteras på skattekonto	82
Beräkning av statsbudgetens inkomster	83
UTGIFTSRAMAR	84
Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution	84
Avvikande meningar	90
1. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2009 (s)	90
2. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2009 (v)	96
3. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2009 (mp)	104

Tabell

Ramar för utgiftsområde 3	88

Utskottets överväganden

STATSBUDGETENS INKOMSTER

Skattepolitiken

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet anser att de av riksdagen godkända riktlinjerna för skattepolitiken ska ligga fast och föreslår att Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets förslag om en annan inriktning av skattepolitiken avslås.

Jämför avvikande meningarna 1 (s), 2 (v), 3 (mp).

Budgetpropositionen

Skattepolitiken ska under de kommande åren inriktas på att stödja de övergripande målen för regeringens ekonomiska politik genom att bidra till en varaktigt högre sysselsättning och en högre generell och rättvist fördelad välfärd (prop. 2007/08:100 avsnitt 5.3, bet. 2007/08:FiU20).

Fem hållpunkter gäller.

- Skattereglerna ska bidra till att öka den varaktiga sysselsättningen (antalet arbetade timmar) genom ökat arbetsmarknadsdeltagande, genom att personer som redan har arbete ökar sitt arbete och genom ökad utbildning och kompetens hos dem som arbetar.
- Skattereglerna ska vidare ge goda villkor för investeringar i Sverige, genom att attrahera utländska företags lokalisering och investeringar i Sverige och genom att företag redan verksamma i Sverige ökar sina investeringar. Därutöver ska också goda villkor gälla för svenska företags investeringar i utlandet.
- Skattepolitiken ska utformas så att målen om en generell och rättvist fördelad välfärd och högre sysselsättning säkerställs.
- Skattereglerna ska bidra till att negativa miljö- och folkhälsoaspekter fångas upp i prisbildningen på olika marknader genom internalisering av s.k. negativa externa effekter. Korrigeringar av sådana effekter bör ske på ett så effektivt sätt som möjligt med beaktande av andra krav på skattesystemet. På miljöområdet ska skatterna samordnas med andra styrmedel – som exempelvis handel med utsläppsrätter – så att miljöstyrningen blir samhällsekonomiskt effektiv. Principen om att förorenaren ska betala ska gälla.
- Skattereglerna ska utformas så att de stärker medborgarnas förtroende för skattesystemet och underlättar för dem att göra rätt för sig. Skattefel ska begränsas och skattebrott, skattefusk och skatteundandragande motverkas.

Skattepolitiken ska vidare tillgodose *fem allmänna krav* som ställs på det svenska skattesystemet i en globaliserad värld.

- Skatterna ska finansiera offentliga utgifter på ett hållbart sätt med bevarande av samhällsekonomisk balans. Utifrån detta fiskala krav ska skattereglerna utformas på ett så enkelt sätt som möjligt med beaktande av målet om hög välfärd och hög varaktig sysselsättning.
- Med beaktande av hållpunkterna ska skattereglerna vara generella och existerande särregler (skatteutgifter) löpande prövas för att förenkla systemet och för att skapa finansiellt utrymme för att sänka strategiska skattesatser.
- Skatteregler och åtgärder ska vara hållbara och försvarbara i ett EG-rättsligt perspektiv.
- På inkomstskatteområdet bör på sikt olika inslag av s.k. uppskjuten beskattning undvikas.
- Arbetet med att förenkla skattereglerna (minskad administrativ börda) drivs vidare. I arbetet ska nyttan av förenklingar för företagen beaktas liksom behovet av att värna skatteintäkterna.

Regeringen anför att hållpunkterna och kraven ger en ram för utvecklingen av skattepolitiken. De anger vilka åtgärder som är angelägna och vad som bör undvikas. De fem hållpunkterna med deras koppling till den ekonomiska politiken pekar i första hand ut vad som är angeläget, medan de fem kraven har sin tyngdpunkt på det som bör undvikas. En i förhållande till hållpunkter och krav framgångsrik skattepolitik märks därmed i första hand genom att hållpunkterna förstärks, medan avvikelserna från kraven bör vara så begränsade som möjligt. I budgetpropositionen redovisar regeringen bl.a. följande åtgärder.

Beskattningen av förvärvsinkomster sänks med 15 miljarder kronor genom ett tredje steg i jobbskatteavdraget och en höjning av den nedre skiktgränsen vid uttaget av statlig inkomstskatt. För personer som är 65 år och äldre aviseras en förenkling av jobbskatteavdraget och för pensionärer aviseras en särskild skattelättnad.

Skattereduktionen för hushållstjänster förenklas och utvidgas, och det icke avdragsgilla beloppet för resor till och från arbetet höjs. Ågarlägenheter inordnas i skattesystemet, beskattningen av vinster på utländska premieobligationer förändras och ett höjt schablonavdrag införs vid andrahandsuthyrning.

Regeringen presenterar ett företagsskattepaket som innebär att skatterna sänks med knappt 16 miljarder kronor 2009. Syftet är att stärka drivkrafterna till investeringar och nyanställningar i företagen. Paketet innebär en generell sänkning av socialavgifterna, en kraftfullare nedsättning av socialavgifterna för unga, sänkt bolagsskatt och sänkt expansionsfondsskatt. Möjlighet införs till överföring av skogskonto och skogsskadekonto vid generationsskiften, utökade möjligheter till direktavskrivningar för inventarier av mindre värde införs och reglerna för avräkning av utländsk skatt

ändras. På området för kapital- och egendomsskatter aviseras förbättringar i de s.k. 3:12-reglerna genom höjt schablonbelopp i förenklingsregeln och sänkt krav på löneuttag i löneunderlagsregeln. Vidare aviseras förändringar i underprisreglerna för handelsbolag m.m., förändringar i reglerna om avdragsrätt för räntor i företagssektorn och ett antal förenklingsåtgärder som rör reglerna för periodiseringsfonder, möjligheter att lämna koncernbidrag till lagerbolag, kravet på ställande av säkerhet vid fysiska personers skalbolagsdeklarationer och reglerna om gränobelopp i 3:12-reglerna.

På energi- och miljöskatteområdet lämnar regeringen en bedömning i frågan om skatter och effektiv miljöstyrning. Vidare aviseras den enligt gällande regler årligen återkommande uppräknningen av energi- och koldioxidskattesatserna efter prisutvecklingen, fortsatta skattelättnader för koldioxidneutrala drivmedel, en kommande utredning om skatt på fluorerade växthusgaser och kommande förslag om ändringar i trängselskatten. Förslag lämnas också på avtrappning av energiskatteavdraget för vindkraft.

För övriga punktskatter aviseras regeringen förslag till förändringar för stärkt kontroll vid införsel av alkohol m.m. Vidare redovisas en bedömning av reklamskatten.

På mervärdesskatteområdet och som en del av regeringens företagspaket aviseras förändringar i reglerna om uttagsbeskattning för fastighetstjänster.

På det skatteadministrativa området aviseras förändringar i reglerna om F-skatt och förändringar i reglerna om personnummer i folkbokföringen.

Som en del av regeringens företagspaket aviseras förändringar i kraven på kassaregister och minskat uppgiftslämnande på kontrolluppgifter om betalningar till och från utlandet.

Regeringen avser att påbörja ett arbete med att se över beskattningen av sparande genom bl.a. indirekt ägande av aktier genom kapitalförsäkring med syfte att åstadkomma en enkel, neutral och effektiv beskattning. Regeringen anför att det är angeläget att skattereglerna för olika sparformer är utformade så att likartade ekonomiska aktiviteter behandlas på ett skattemässigt neutralt sätt samt så att skatteplanering förebyggs. En reformering av skattereglerna måste beakta den pågående integrationen av de finansiella marknaderna i Europa.

Regeringen har den 5 juni 2008 beslutat om direktiv till en utredning om skatteincitament för investeringar i mindre företag (dir. 2008:80). Utredaren ska bl.a. analysera förutsättningar för att införa särskilda skatteincitament för att stimulera fysiska personers investeringar i onoterade företag. Utredaren ska redovisa uppdraget senast den 31 mars 2009.

I enlighet med vad regeringen uttalat i 2008 års budgetproposition kommer regeringen att tillsätta en utredning om skatteincitament för gåvor till forskning och ideell verksamhet.

Motionerna

I *Socialdemokraternas* motion Fi270 yrkande 8 av Mona Sahlin m.fl. anför motionärerna att skattesystemet bör förändras så att det blir mer rättvist och välfungerande. Syftet med skatterna är att få in de resurser som krävs för investeringar i jobb och välfärd, samtidigt som skattesystemet ska bidra till ökad rättvisa och hållbar utveckling. Utgångspunkten är att skatt ska betalas efter bärkraft och välfärd fördelas efter behov. Den som har högre inkomster ska bidra med mer än den som har lägre inkomster, men alla ska få del av välfärden oavsett inkomst. Detta skapar både solidarisk omfördelning och trygghet.

Särlösningar och snåriga regler har enligt vad som anføres gjort det svenska skattesystemet mindre effektivt. Till exempel betalar löntagare och pensionärer vid samma inkomst olika mycket i skatt, konsumenter en högre skatt för trädbeskärning än gräsklippning, och företag olika mycket i socialavgifter beroende på åldern på deras anställda. En del skatteförändringar går möjligen att motivera var för sig, men kombinationen av särregler och undantag gör systemet överskådligt och mindre effektivt. Det skadar skattesystemets legitimitet och därmed på sikt viljan att vara med och bidra. Skattesystemet bör därför genomgå en större översyn. I avvaktan på denna lägger motionärerna fram förslag om ett antal förändringar som gör skattesystemet rättvisare och effektivare.

Motionärerna avvisar regeringens skattesänkningar på inkomstskatteområdet och inför en skattereduktion för avgift till arbetslöshetsförsäkring inom ramen för nuvarande jobbskatteavdrag. Skattesänkningen för pensionärer utvidgas så att alla får minst 2 700 kr i sänkt skatt. Skattereduktionen för hushållsnära tjänster avskaffas. De avvisar den generella differentieringen av socialavgifter efter ålder och inför en skattesubvention för ungdomar som inte har ett jobb eller har varit långtidsarbetslösa. Småföretagen får en generell nedsättning av socialavgifterna.

För att öka rättvisan föreslås två förändringar av den nu befintliga fastighetsbeskattningen. Skatten höjs till 1 % för fastigheter med taxeringsvärdet över fem miljoner och begränsningsregeln utökas så att alla småhusägare omfattas. Räntebeläggningsavskattningen av uppskov kommer att avskaffas senast nästa mandatperiod. De inför också en klimatbonus för att stödja investeringar i klimatsmarta lösningar för bostäder.

Förmögenhetsskatt införs. Förmögenhetsskatten utformas i enlighet med det tidigare gällande regelverket. Lättnadsregler och de undantag som fanns kvarstår. Skattesatsen justeras till 1 % och golvet höjs till 2 miljoner kronor för ensamstående och 4 miljoner för sammanboende.

På miljöområdet är motionärernas utgångspunkt att de vill göra det mer lönsamt att göra rätt miljöval. Förslagen bidrar till att finansiera de klimatinvesteringar i bl.a. energieffektivisering och infrastruktur som föreslås. På längre sikt syftar förslagen till att öka effektiviteten i användandet av änd-

liga resurser. Fastighetsskatten på vattenkraft höjs och skatten på termisk effekt i kärnkraftverk höjs. En kilometerskatt för tunga lastbilstransporter bör övervägas. Den aviserade skatten på fluorerade gaser införs fr.o.m. 2010.

De motsätter sig de planerade förändringarna av möjligheten att få F-skattsedel eftersom de inte behövs och riskerar att sudda ut gränsen mellan arbetstagare och egenföretagare.

Motionärerna anser att regeringen agerar passivt i frågor kring skattefusk och allvarlig ekonomisk brottslighet. Ett flertal åtgärder behöver genomföras för att komma till rätta med skattebortfallet, och de ser ett särskilt behov att öka arbetet mot den organiserade brottsligheten. De föreslår ökade anslag till bl.a. Skatteverket och att ekobrott och skattefusk görs till en viktig punkt på agendan under Sveriges år som ordförande i EU för att hantera gemensamma problem som skatteparadis, uppgiftsutmänning från enskilda stater och andra internationella skattefrågor. Samtliga stater inom EU ska omfattas av sparandedirektivets informationsplikt, och direktivet ska även gälla för juridiska personer. Kassaregister ska omcertifieras vid ägarbyte för att på så sätt klargöra ansvarsförhållanden vid eventuella felaktigheter. Fler branscher bör omfattas av kravet på personalliggare och dessutom bli tillgängliga för oannonserade besök från Skatteverket, månadsredovisningen av socialavgifter bör göras på individnivå och möjligheten att låta huvudentreprenören vara ytterst ansvarig för underentreprenörernas skatte- och arbetsgivaravgiftsinbetalning bör prövas.

I *Vänsterpartiets* motion Fi302 yrkande 1 av Lars Ohly m.fl. anförs att målsättningen för Vänsterpartiets skattepolitik är att få fler människor i arbete, trygga välfärden och skapa förutsättningar för en hållbar utveckling. En hög sysselsättning är en förutsättning för att få resurser till den offentligt finansierade välfärden som ska finansieras via skatterna. Motionärerna vill utveckla den generella välfärden och samtidigt ta hänsyn till hur kvinnors och mäns olika förutsättningar kan ta sig olika ekonomiska uttryck. Kvinnors lägre inkomst av arbete får betydelse för nivån på såväl sjukförsäkring som a-kassa och pensioner. Man kan enligt vad som anförs påvisa hur skillnader i inkomststrukturer mellan kvinnor och män minskar när skattepliktiga ersättningar (transfereringar), familjestöd och skatt beaktas. En viktig slutsats blir att kvinnor som kollektivt är mer beroende av skatte- och transfereringssystemen och därmed mer känsliga för förändringar.

Motionärerna avvisar regeringens jobbskatteavdrag och skärper progressiviteten i skatteskalen genom förändringar i grundavdraget. De anför att det krävs en viss progressivitet om skatter ska upplevas som rättvisa. Vidare föreslås en höjning av grundavdraget vid lägre inkomster. På detta sätt kommer nya grupper som inte får del av jobbskatteavdraget att få skattesänkningar. Skattelättnaderna för utländska nyckelpersoner avskaffas och tidsgränserna för avdrag vid dubbelbosättning slopas. Skattereduktionen för a-kassa och fackföreningsavgift återinförs och skattereduktionen för hushållstjänster slopas.

Fastigheter är tillgångar som ska beskattas och motionärerna föreslår justeringar av reglerna. Fastigheter med ett taxeringsvärde överstigande 2 miljoner kronor bör, förutom 6 000 kr/år, beskattas med 0,75 procent av den del av taxeringsvärdet som överstiger 2 miljoner kronor. Begränsningsregeln bör finnas kvar och omfatta alla. Fastighetsskatten för flerbostadshus bör fasas ut med början år 2010.

Förmögenhetsskatten återinförs.

Motionärerna avvisar planerna på en sänkning av bolagsskatten. De anser att det är mer angeläget med åtgärder som i första hand riktar sig till mindre företag. De ser positivt på de förenklingsåtgärder och ingripanden mot skatteundandraganden som regeringen aviserar.

Motionärerna pekar på vikten av att ha ett enhetligt likformigt regelsystem med få undantag som är enkelt att förstå och tillämpa för den enskilde företagaren. Ett likformigt skattesystem förhindrar också inläsnings-effekter och en snedvriden konkurrens.

Regeringen förslag om sänkta avgifter med 1 procentenhet avvisas liksom förslaget om nedsättning av socialavgifter för unga. Ett riktat stöd till s.k. soloföretag som nyanställer införs och en bred sänkning av arbetsgivaravgifterna fördelas på ett sådant sätt att det får störst betydelse för de mindre företagen. Undantaget för äldre vid uttag av särskild löneskatt slopas. Stödet till forskning och utveckling ska utökas genom en skattereduktion som riktar sig till små- och medelstora företag.

Motionärerna lägger fram en rad förslag där skatter används som styrmedel för att uppnå målet minskade utsläpp. Skatten på diesel höjs och fordonsskatten sänks. Busstrafiken undantas från höjda drivmedelsskatter och får sänkt fordonsskatt. Bensinskatten höjs och fordonsskatten i glesbygd sänks. Samtidigt utökas koldioxidkomponenten i fordonsskatten och en koldioxidrelaterad försäljningskatt införs på nya personbilar. En statlig subvention införs för den som efterkonverterar sin bensinbil till etanol. Förmånsnyckel skattebefrias upp till 5 000 kr. En klimatskatt införs på inrikesflyget genom en schabloniserad start- och landningsavgift. En skatt införs på fritidsbåtar och skatten på alkylatbensin sänks. En miljöskatt införs på fluorerade växthusgaser.

För industri och jordbruk som inte omfattas av handeln med utsläppsätter höjs koldioxidskatten genom att nedsättningen begränsas. Skatten på handelsgödsel och bekämpningsmedel höjs med 20 %. Lotteriskatten återställs till tidigare nivå.

Motionärerna föreslår en satsning på anställningsstöd genom kreditering på skattekonto. De anför att systemet med sänkta sociala avgifter är mycket dyrt och har dålig träffsäkerhet. De inför i stället anställningsstöd för unga som varit arbetslösa i sex månader, plusjobb för långtidsarbetslösa, långtidssjuka och nyanlända. Vidare genomförs en satsning för att öka personaltätheten inom sjukvården, skolan och barn- och äldreomsorgen. Kompensationen lämnas som en kreditering på skattekonto.

Motionärerna anför att skattefusk och svartarbete är ett gissel för företagen eftersom de inte kan konkurrera på lika villkor. För att komma till rätta med problemet krävs tydlig lagstiftning och en rad åtgärder som ger myndigheter större befogenheter. Skatteverkets möjlighet att göra oanmälda arbetsplatsbesök för att kontrollera personalliggare bör utökas till att omfatta fler branscher än i dag. En annan åtgärd är att den månatliga redovisningen av skatter och avgifter görs på individnivå.

I *Miljöpartiets* motion Fi272 yrkande 23 av Peter Eriksson m.fl. anför att Miljöpartiets mål för skattepolitiken är att de skatter som behövs för att finansiera den gemensamma välfärden ska tas in på ett rättvist och rättssäkert sätt, där skatten beräknas utifrån bärkraft och på ett sätt som så långt som möjligt undviker oönskade snedvridningar av ekonomin. Genom skatter på miljö- och hälsoskadliga varor ska samhällskostnader som annars inte syns i priset synliggöras, för att på så sätt styra konsumtionen i en mer hållbar riktning. Skattesystemet ska vara enkelt att förstå och svårt att fuska med.

Motionärerna har motsatt sig införandet av jobbskatteavdraget, omläggningen av fastighetskatten och avskaffandet av förmögenhetskatten eftersom dessa lett till stora skattesänkningar för grupper med relativt höga inkomster, och de föreslår justeringar som leder till en mer rättvis fördelning av skatteuttaget.

Jobbskatteavdraget trappas av med 10 % vid inkomster över 30 000 kr per månad. Motionärerna avvisar också regeringens förslag om en höjning av den nedre skiktgränsen utöver den höjning som sker till följd av uppräknings. Ambitionen är att vanliga löntagare med inkomster under 30 000 kr per månad inte bör få någon inkomstskattehöjning. Det viktigaste argumentet för att inte höja inkomstskatterna för vanliga löntagare är att det behövs relativt stora klimat- och energiskattehöjningar de närmaste åren.

Skattereduktionen för hushållsnära tjänster avskaffas.

Motionärerna föreslår en generell nedsättning av socialavgifterna för småföretag och avskaffar nedsättningen av socialavgifter för ungdomar. Arbetsgivaravgiften för enmansföretag som anställer sätts ned så att dessa företag endast betalar ålderspensionsavgift under det första året för den först anställde. En utredning tillsätts för att utforma en nedsättning av arbetsgivaravgiften för små och medelstora företag med hög forskningsintensitet.

Skattepolitiken behöver i större utsträckning användas för att klara klimat- och miljömål. Det kommer att behövas klimat- och energirelaterade skattehöjningar i storleksordningen 30 miljarder kronor under de kommande tio åren. Pengarna som genereras behövs för satsningar på ny energiteknik, utbyggnad av klimatvänlig infrastruktur såsom järnväg och kollektivtrafik, forskning och utveckling och klimatanpassning av bostäder. Investeringar som gör att klimatmålen klaras samtidigt som ekonomin kan utvecklas och nya jobb skapas.

För att hålla omvandlingstrycket uppe i samhället och för att ge tydliga signaler om att fortsatt klimatomställning är prioriterat föreslås att koldioxidskatten höjs med 15 öre år 2009, 30 öre 2010 samt 15 öre 2011. Indexeringen kopplas till BNP-utvecklingen. Rabatten för den lätta industrin och för jord- och skogsbruk minskas. Torvens undantag slopas. En kilometer-skatt för lastbilar utreds med sikte på ett införande den 1 januari 2011.

Fram till att koldioxidskatt och energiskatt kan införas på flyget bör en tillfällig skatt per passagerare införas som ger motsvarande priset för konsumenten.

Miljöpartiet föreslår att ett helt nytt system för förmånsbilar införs i linje med det förslag som presenterades av Klimatberedningen. Systemet innebär att beskattningen av förmånsbilar utgår från bilens koldioxidutsläpp och att kraven skärps successivt. Drivmedelsförmån värderas till två gånger bränslepriset. Förmån av fri parkering av förmånsbil beskattas. Cykel som erhålls av arbetsgivaren ska utgöra en skattefri förmån. Intäkterna från trängselskatten i Stockholm används för förbättringar i kollektivtrafiken, och Essingeleden beläggs med trängselskatt.

För att öka bränsleeffektiviteten i bilparken införs en koldioxidrelaterad registreringskatt. Skatten bör utgå med maximalt 60 000 kr per fordon.

Motionärerna motsätter sig en sänkning av koldioxidskatten i den handlande sektorn så länge utsläppshandelssystemet inte fungerar tillfredsställande. Effektskatt på kärnkraft och fastighetskatten för vattenkraftsanläggningar höjs. En skatt införs på fluorerade växthusgaser.

Motionärerna anför att Sverige bör stödja en förändring av EU:s momsdirektiv så att det blir möjligt att sänka momsen på ekologiskt producerad mat från tolv till sex procent. För att dämpa försäljningen av alkoholisk föreslås en ny skatt på alkoholisk.

Motionärerna anför att deras förslag ökar rättvisan i skattesystemet påtagligt jämfört med den politik som regeringen för. Motionärerna anser att det finns behov av en större översyn av skattesystemet. Delar som behöver finnas med i en sådan översyn är bl.a. fastighetsskatten och kapitalbeskattningen, inkomstbeskattningen av olika typer av arbetsinkomst, miljö- och klimatskatter samt energiskatter. De föreslår att en bred parlamentarisk utredning tillsätts med uppgift att ta fram underlag för en sådan skatteöversyn.

Utskottets ställningstagande

Sverige står enligt utskottets mening inför en rad långsiktiga utmaningar. För att kunna möta dessa krävs en stark position som skapas genom att fler kommer i arbete och genom att utanförskapet minskas. De främsta utmaningarna rör den demografiska utvecklingen, som ökar belastningen på de offentliga finanserna, den fortsatta globaliseringen, som medför ökade krav på vår anpassningsförmåga, och klimathotet som ställer krav på oss och alla andra att begränsa utsläppen av växthusgaser till atmosfären.

Regeringens politik för full sysselsättning och minskat utanförskap har skapat förbättrade förutsättningar för en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling. Även framgent ska politiken vara inriktad på att det ska vara mer lönsamt att arbeta, enklare och billigare för arbetsgivare att anställa samt mer attraktivt att starta och driva företag. En långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling och en varaktigt hög sysselsättning skapar också goda förutsättningar för att upprätthålla och utveckla de generella välfärdssystemen samt bättre möjligheter för enskilda och familjer att bestämma över den egna vardagen. För att upprätthålla och utveckla kvaliteten i välfärdstjänsterna även i en situation med en allt äldre befolkning, måste fler människor arbeta mer och högre upp i åldrarna. Detta är också centralt för att säkra långsiktigt hållbara offentliga finanser.

De utmaningar som Sverige står inför gör enligt utskottets mening att skattepolitiken under de kommande åren bör inriktas på att stödja de övergripande målen för regeringens politik genom att bidra till varaktigt högre sysselsättning och en högre generell och rättvist fördelad välfärd. En utgångspunkt är härvid att skattepolitiken ska uppfylla de krav som ställs på de svenska reglerna i en globaliserad värld. De riktlinjer som riksdagen godkänt för skattepolitiken bör således enligt utskottets mening ligga fast.

De förslag som regeringen aviserar innebär enligt utskottets mening att ytterligare reformer genomförs för att stärka arbetslinjen och öka arbetsutbudet samt göra det mindre kostsamt att anställa. Regeringen aviserar att ett tredje steg i jobbskatteavdraget införs, och detta kombineras med ett sänkt uttag av statlig inkomstskatt. Förslagen, som totalt omfattar 15 miljarder kronor, innebär att skatten för löntagare sänks ytterligare. Genom att skattesänkningen utformas så att skatten sänks för arbetsinkomster i förhållande till andra inkomster blir det än mer lönsamt att arbeta.

Ett innovativt och dynamiskt näringsliv, med god anpassningsförmåga, är av central betydelse för att Sverige även fortsatt ska ha god konkurrenskraft internationellt. Nya företag sätter press på redan etablerade och tvingar dem till förnyelse, ökad produktivitet och effektivare produktionsmetoder. Därför bör hindren för att starta och utveckla företag vara så låga som möjligt. Nya och växande företag är viktiga också för sysselsättningen. Fler företagare måste vilja och våga anställa.

Utskottet konstaterar att regeringen sedan den tillträdde har genomfört ett antal åtgärder för att förbättra villkoren för företagare i Sverige. Det har blivit enklare att anställa genom bl.a. sänkta arbetsgivaravgifter för unga och äldre, nystarts-, nyfrisk- och instegsjobb, förbättrad matchning och en förbättrad lönebildning. Förmögenhetsskatten har slopats. Därtill har de s.k. 3:12-reglerna förändrats och medfinansieringen vid långtidssjuk-skrivning slopats. En skattereduktion på hushållstjänster har införts. Satsningar har även gjorts för att främja kvinnors företagande samt bland personer med utländsk bakgrund. Regeringen har dessutom genomfört ett antal åtgärder för att minska regelkrånglet.

Fortfarande finns dock brister i företagsklimatet. Det är därför positivt att lägger fram ett jobb- och företagspaket som är ägnat att skapa bättre förutsättningar att anställa och driva företag, så att fler än i dag vill starta företag och låta dem växa. Paketet bidrar också till ett mer rättvist och legitimt skattesystem genom de åtgärder mot avancerad skatteplanering som aviseras och innehåller dessutom ett antal förenklingar för företagen.

Paketet innehåller förslag om sänkta skatter för företagande som rör bolagsskatten, expansionsfondsskatten, de generella socialavgifterna och socialavgifterna för unga. Företagens arbetskraftskostnader blir betydligt lägre. De riktade nedsättningarna av socialavgifterna, inklusive den nu aviserade utvidgningen för ungdomar, och sloandet av den särskilda löneskatten på förvärvsinkomster som påbörjades 2007 har medfört att arbetsgivarernas arbetskraftskostnader för 2009 minskat med 17 miljarder kronor i förhållande till 2006. Till detta kommer den generella sänkningen av socialavgifterna med 1 procentenhet som motsvarar ytterligare 13 miljarder kronor, av detta tillfaller drygt 9 miljarder kronor svenskt näringsliv i form av minskade lönekostnader.

I paketet ingår en rad skattelättnader och andra förändringar. De s.k. 3:12-reglerna reformeras genom ytterligare skattelättnader i form av sänkt maximalt löneuttagskrav samt höjt schablonbelopp. Avskrivningsreglerna för inventarier av mindre värde görs mer generösa genom att inköp av inventarier upp till ett halvt prisbasbelopp kan dras av omedelbart. På fastighetsområdet ges en skattelättnad inom mervärdesskattens ram genom att den lönegräns som styr när tjänster ska uttagsbeskattas höjs från 150 000 kr till 300 000 kr. Skatteplanering via handelsbolag genom underprisöverlåtelser och nedskrivning av lagerandelar stoppas. Skatteplanering med hjälp av ränteavdrag inom intressegemenskaper förhindras utan att normal näringsverksamhet förhindras eller försvåras.

Som ett led i arbetet med att minska företagens administrativa börda aviseras ytterligare en rad förändringar i skattereglerna.

Regeringen aviseras också ett förslag som förstärker den generella och rättvisa välfärden. Förslaget innebär att pensionärer får sänkt skatt. Skattelättnaden gäller det stora flertalet pensionärer och är särskilt stor för pensionärer med lägre inkomster.

Klimatfrågan är en av de största gemensamma utmaningar som världen står inför. Den stora utmaningen ligger i att åstadkomma breda internationella överenskommelser som inte bara omfattar de industrialiserade länderna utan även utvecklingsländerna, samtidigt som deras berättigade behov av ekonomisk tillväxt beaktas. Breda överenskommelser skapar förutsättningar för en global kostnadseffektiv klimatpolitik. Regeringen har hitintills genomfört ett flertal klimatåtgärder, bl.a. ett klimatskattepaket och en klimatmiljard med satsningar inom energieffektivisering, klimatforskning, nätverk för vindbruk, hållbart uttag av bioenergi, internationella

klimatestimeringar, program för hållbara städer och samhällen samt satsningar på andra generationens biodrivmedel. Därtill har en miljöbilspremie införts.

Miljöskatter och andra ekonomiska styrmedel är enligt utskottets mening av central betydelse för att målen på klimat- och energiområdet ska kunna nås. Det är angeläget att dessa styrmedel utformas på ett samhällsekonomiskt effektivt sätt. Regeringen bedriver ett arbete med syfte att föreslå vissa ändringar av främst miljöskatterna så att effektiviteten av den förda miljö- och energipolitiken förbättras. Detta arbete är angeläget och inriktas på att åstadkomma en förbättrad samordning mellan de olika ekonomiska styrmedlen på området. Regeringen avser att återkomma i klimatpropositionen med principer och riktlinjer för förändringar av miljö- och energiskatter som bidrar till att uppfylla Sveriges del av EU:s klimat- och energipolitiska mål. Även miljöbilspremiens upphörande under 2009 aktualiserar frågan om skatteändringar för att öka miljöstyrningen. De olika skatternas roll bör göras tydligare för att skapa ett överskådligt och begripligt system. Det bör prövas om energiskatten ska tas ut på en mer generell bas än i dag. Beskattning bör även i fortsättningen vara det primära styrinstrumentet för att minska koldioxidutsläppen från bränsleförbrukning utanför den handlande sektorn.

Som regeringen framhåller kan dock även fortsättningsvis skatter behöva kompletteras med andra styrmedel för att åstadkomma en effektiv miljöstyrning. Koldioxidskatten bör balanseras för att uppnå önskvärda utsläppsminskningar på ett verkningsfullt och kostnadseffektivt sätt. Att minska nedsättningar från den generella koldioxidskattenivån är angeläget, eftersom det medför incitament att genomföra ytterligare minskningar av koldioxidutsläppen inom sektorer eller områden med låga marginalkostnader. Inriktningen bör vidare vara att särregler och skattenedsättningar i möjligaste mån ska slopas på lång sikt. Förändringar av beskattningen bör dock ske varsamt och stegvis för att övergångseffekterna ska bli rimliga för berörda hushåll och företag. Om åtgärderna leder till att konkurrensförutsättningarna för produktion i Sverige försämrats och därmed utsläpp av koldioxid och andra växthusgaser flyttar på ett sådant sätt att de globala utsläppen inte minskar utan till och med ökar, är detta en oönskad effekt. Styrmedlen bör därför utformas så att de utan att begränsa handeln tar hänsyn till sådana effekter. Särskilda nedsättnings- eller begränsningsregler kan därvid vara motiverade för vissa delar av näringslivet.

Framtida skattehöjningar på energi- och miljöområdet för företag bör balanseras av sänkningar av företagsbeskattningen så att den sammanlagda skatten för företagen inte ökar. På samma sätt bör framtida skattehöjningar för hushåll balanseras av t.ex. sänkt inkomstskatt. EG-rätten sätter ramarna för möjligheterna att nationellt utforma skatter och andra ekonomiska styrmedel. Det framgår att regeringen avser att även i fortsättningen bedriva

ett aktivt arbete inom EU för att säkerställa möjligheterna för en kostnads-effektiv användning av de ekonomiska styrmedlen inom det nationella lagstiftningsarbetet.

Ett legitimt och rättvist skattesystem förutsätter att skattereglerna utformas så att de stärker medborgarnas förtroende för skattesystemet och underlättar för dem att göra rätt för sig. Skattefel ska begränsas och skattebrott, skattefusk och skatteundandragande motverkas. Av budgetpropositionen framgår bl.a. att Skatteverket ska intensifiera sina insatser inom området. Vidare ska Skatteverket samarbeta med andra länder i syfte att följa skatteplaneringsaktiviteter.

Med det anförda ställer utskottet sig bakom den av regeringen förordade inriktningen av skattepolitiken. Utskottet avstyrker följaktligen de aktuella motionsyrkandena.

I det följande går utskottet närmare in på skatteförslagen i de olika budgetalternativen.

Sänkt skatt på förvärvsinkomster och sänkt skatt för pensionärer

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att skatten på förvärvsinkomster bör sänkas med 15 miljarder kronor fr.o.m. 2009 för att ytterligare stimulera arbetsutbudet och öka den varaktiga sysselsättningen. Detta sker dels genom att jobbskatteavdraget förstärks och förenklas inom ramen för ett tredje steg, dels genom att uttaget av statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster begränsas genom en höjning av den nedre skiktgränsen.

Utskottet delar vidare regeringens bedömning att en skattelättnad bör införas för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år. Skattelättnaden bör gälla det stora flertalet ålderspensionärer och vara särskilt stor för pensionärer med lägre inkomster.

Motionsförslagen om andra förändringar i beskattningen av förvärvsinkomster avstyrks.

Jämför avvikande meningarna 1 (s), 2 (v), 3 (mp).

Budgetpropositionen

Regeringen anför att jobbskatteavdraget bör förstärkas och delvis förenklas inom ramen för ett tredje steg för att ytterligare stimulera arbetsutbudet och därmed öka den varaktiga sysselsättningen. Vidare bör uttaget av statlig inkomstskatt på beskattningsbara förvärvsinkomster begränsas. Skatte-

sänkningen bör uppgå till sammanlagt 15 miljarder kronor. Det samhälls-ekonomiska utrymmet och de offentliga finanserna tillåter en skattesänkning i denna storleksordning.

Liksom de två tidigare stegen, inriktas det tredje steget i jobbskatteavdraget särskilt mot att dels sänka trösklarna för att gå från fulltidsfrånvaro till åtminstone deltidsarbete, dels förstärka drivkraften hos dem som redan har ett arbete att öka sin arbetsinsats. Med detta dubbla syfte utformas det tredje steget så att den disponibla inkomsten ökar förhållandevis mycket för låg- och medelinkomsttagare. Det tredje steget utformas så att marginalskatten sänks med ca 1,5 procentenheter för arbetsinkomster mellan ca 39 000 och 117 000 kr per år. För arbetsinkomster mellan ca 118 000 och 300 000 kr per år sänks marginalskatten med 1 procentenhet.

Begränsningen av uttaget av statlig inkomstskatt på beskattningsbara förvärvsinkomster inriktas mot den nedre delen av den statliga inkomstskatteskalan för att öka drivkrafterna till större arbetsinsatser, ökad arbetstid och högre produktivitet. Sänkningen bör ske genom att den nedre skiktgränsen höjs med 18 100 kr. För beskattningsbara förvärvsinkomster mellan 349 500 och 367 600 kr per år sänks marginalskatten med 20 procentenheter. Vid en genomsnittlig kommunalskatt sänks marginalskatten från 51,44 % till 31,44 % för många heltidsarbetande med löner motsvarande dem för t.ex. kontorspersonal, lärare, poliser och specialistsjuksköterskor. Således får drygt 180 000 personer sin marginalskatt sänkt med 20 procentenheter.

Det tredje steget innebär tillkommande skattelättnader för dem som förvärvsarbetar. För den som har 22 000 kr i månadslön och betalar genomsnittlig kommunal inkomstskatt (31,44 % för 2008) blir skattesänkningen genom detta tredje steg 225 kr per månad. För de grupper som betalar statlig inkomstskatt tillkommer en skattesänkning som beror på att den nedre skiktgränsen höjs. Vid en månadslön på 50 000 kr uppgår denna sänkning till 302 kr.

Den genomsnittliga skatten kommer att understiga 25 % för arbetsinkomster upp till 340 000 kr. För låginkomsttagare ligger beskattningen därmed ungefärligen på europeisk nivå.

Jobbskatteavdraget förenklas vidare för personer som fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång. Avdraget bestäms härefter som summan av 20 % av arbetsinkomster upp till och med 100 000 kr och 5 % av arbetsinkomster mellan 100 000 och 300 000 kr. Därmed utvidgas jobbskatteavdraget så att det även omfattar pensionärer med låga arbetsinkomster.

Regeringen anför vidare att en skattelättnad bör införas för dem som vid beskattningsårets ingång fyllt 65 år. Den ekonomiska utvecklingen för pensionärerna har varit god under senare år, eftersom inkomst- och tilläggs-pensionerna är kopplade till inkomstutvecklingen genom s.k. följsamhetsindexering. De ekonomiska villkoren för pensionärer ser emellertid olika ut beroende på ålder och tidigare arbetsmarknadsanknytning. Sammantaget understiger den genomsnittliga disponibla inkomsten för personer som är

över 65 år den genomsnittliga disponibla inkomsten för personer som är under 65 år. Mot denna bakgrund bedömer regeringen att det är angeläget att förbättra den ekonomiska situationen för pensionärerna. Reformen bör omfatta det stora flertalet pensionärer och skattelättnaden bör vara särskilt stor vid låga inkomster.

Reformen innebär att grundavdraget höjs vid taxerade inkomster upp till ca 363 000 kr för beskattningsåret 2009. För en ensamstående garantipensionär, född 1938 eller senare, som saknar inkomstpension, ökar den årliga nettointkomsten med ca 2 600 kr vid en genomsnittlig kommunalskattesats (31,44 % för 2008). Skattelättnaden för den som har inkomster mellan ca 133 000 kr och 337 000 kr beräknas till ca 800 kr per år. Vid inkomster över ca 363 000 kr lämnas inget förhöjt grundavdrag. Drygt 90 % av åldersgruppen kommer att omfattas av skattesänkningen. Pensionärer med inkomster över ca 363 000 kr får inget förhöjt grundavdrag, men gynnas i stället genom en höjning av skiktgränsen för statlig inkomstskatt.

Motionerna

I *Socialdemokraternas* motion Fi270 yrkandena 10 och 14 av Mona Sahlin m.fl. motsätter sig motionärerna regeringens planer på en sänkning av skatten på förvärvsinkomster med 15 miljarder kronor. Motionärerna tar också tillbaka 5 miljarder av nuvarande jobbskatteavdrag eftersom utrymmet behövs för investeringar i utbildning, jobb och välfärd, för ett första steg i att utjämna skatten mellan löntagare och pensionärer och för att införa en skattereduktion för avgiften till a-kassa.

Motionärerna anför att jobbskatteavdraget ökar skillnaderna mellan de som arbetar och de som inte arbetar och att detta ökar orättvisorna i samhället och gör Sverige svagare. Pensionärer betalar i dag mer i skatt än personer som arbetar, vid lika inkomster. Regeringens förslag om sänkt skatt för pensionärerna är enligt vad som anförts en minimal återställare och helt otillräckligt. Motionärerna vill ha en mer omfattande skattesänkning som ska ge alla pensionärer minst 2 700 kr om året i sänkt skatt. På så sätt vill de ta ett steg för att kompensera pensionärerna och minska den klyfta som skapats. De accepterar inte skillnaden i beskattning av pension och lön.

I *Vänsterpartiets* motion Fi302 yrkandena 2, 4, 5, 6 och 22 av Lars Ohly m.fl. avvisar motionärerna regeringens planer på ett tredje steg och avskaffar jobbskatteavdraget helt. De avvisar också regeringens förslag om en höjning av den nedre skiktgränsen. Motionärerna anser att det krävs en viss progressivitet i systemet och föreslår därför begränsningar i grundavdragen som höjer skatten vid högre inkomster. Grundavdraget vid statlig beskattning trappas av med start vid en taxerad förvärvsinkomst på 400 000 kr för att helt upphöra vid den övre skiktgränsen. Grundavdraget vid kommunal beskattning trappas av med start vid den övre gränsen för

statlig skatt och upphör helt vid 640 000 kr i taxerad inkomst. Vidare begränsas den automatiska uppräknningen av skiktgränserna för statlig inkomstskatt till konsumentprisindex med tillägg av 1 procentenhet.

Motionärerna höjer också grundavdraget med 20 000 kr upp till den nedre skiktgränsen, med en avtrappning som upphör vid årsinkomst 380 000 kr. På detta sätt kommer grupper som inte får del av jobbskatteavdraget att få skattesänkningar. I övrigt innebär förslaget att de skattesänkningar som genomförts för löntagarna begränsas.

Reglerna om skattelättnader för utländska nyckelpersoner tas bort eftersom undersökningar visat att de har försumbar betydelse vid rekrytering av kvalificerade personer. Motionärerna föreslår vidare att de äldres undantag från särskild löneskatt ska slopas eftersom människor med låga löner och förslitande arbetsuppgifter sällan orkar arbeta fram till dagens pensionsålder.

I *Miljöpartiets* motion Fi272 av Peter Eriksson m.fl. trappas jobbskatteavdraget av med 10 % vid inkomster över 30 000 kr per månad. Motionärerna säger också nej till regeringens förslag om en höjning av den nedre skiktgränsen vid uttaget av statlig inkomstskatt. Även dessa motionärer slopar de äldres undantag från särskild löneskatt.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening är det viktigt att skattepolitiken bidrar till målet att bryta utanförskapet och öka den varaktiga sysselsättningen. Fler i arbete är en förutsättning för att säkra välfärden för en befolkning med allt fler äldre. Med fler människor i arbete skapas förutsättningar för att finansieringen av välfärden ska säkras långsiktigt. Fler i arbete är därför av stor betydelse för att kunna tillhandahålla en god ekonomisk situation för bland andra sjukskrivna, arbetslösa och pensionärer. Ett betydelsefullt medel i denna politik utgör jobbskatteavdraget som ges till personer med arbetsinkomster oavsett ålder och som är extra stort för dem över 65 år.

Jobbskatteavdraget introducerades 2007. I det första steget sänktes inkomstskatten för arbetsinkomster med ca 40 miljarder kronor. Genom det andra steg som togs 2008 sänktes skatten med ytterligare drygt 10 miljarder kronor. I båda dessa steg var syftet att sänka trösklarna vid inträde på arbetsmarknaden för låg- och medelinkomsttagare, men också att sänka marginalskatterna för människor som redan har ett arbete. Skillnaden i ekonomiskt utfall mellan att vara eller inte vara i arbete, de s.k. tröskeeffekterna, har en avgörande betydelse för drivkrafterna att arbeta.

I 2008 års ekonomiska vårproposition aviserade regeringen ett tredje steg i jobbskatteavdraget och en begränsning av uttaget av den statliga inkomstskatten på förvärvsinkomster. Regeringen framhöll då att genomförandet beror på utvecklingen av de offentliga finanserna och det ekonomiska läget. Efter det att vårpropositionen presenterades har Finanspolitiska rådet lämnat sin första utvärdering av måluppfyllelsen i regeringens

ekonomiska politik. Såvitt gäller jobbskatteavdraget bedömer rådet att detta utifrån regeringens målsättningar – att stimulera sysselsättning och arbetskraftsdeltagande – varit välmotiverat i förhållande till de alternativa skattereformer rådet analyserat. Vad gäller alternativen kan noteras att rådet bedömer att en höjning av den nedre skiktgränsen för uttag av statlig inkomstskatt skulle ha en låg offentligfinansiell kostnad genom att åtgärden har en hög självfinansieringsgrad.

Utskottet delar regeringens bedömning att jobbskatteavdraget bör förstärkas och delvis förenklas inom ramen för ett tredje steg och att uttaget av statlig inkomstskatt bör begränsas genom en höjning av den nedre skiktgränsen med 18 100 kr. Skattesänkningen bör uppgå till 15 miljarder kronor. Skattesänkningen får stora effekter på arbetsutbudet och därmed på den varaktiga sysselsättningen. Den gör det även mera lönsamt att arbeta för främst låg- och medelinkomsttagare som redan är sysselsatta genom att dessa får en marginalskattesänkning. Liksom steg ett och två i jobbskatteavdraget är det tredje steget särskilt inriktat på att dels sänka trösklarna för att gå från fulltidsfrånvaro till åtminstone deltidsarbete, dels förstärka drivkraften hos dem som redan har ett arbete att öka sin arbetsinsats. Med detta dubbla syfte bör det tredje steget utformas så att den disponibla inkomsten ökar förhållandevis mycket för låg- och medelinkomsttagare.

Av regeringens redovisning framgår att jobbskatteavdraget exempelvis förstärker utbytet av att gå från heltidsarbetslöshet till heltidsarbete vid en tänkt inkomst på 250 000 kr med 14 374 kr. Förändringarna i den statliga inkomstskatten innebär också att de skattemässiga villkoren för entreprenörer förbättras.

Utskottet delar regeringens bedömning att jobbskatteavdraget bör förenklas för personer som vid beskattningsårets ingång fyllt 65 år. Skatteavdraget bör bestämmas som summan av 25 % av arbetsinkomster upp till 100 000 kr och 5 % av arbetsinkomster mellan 100 000 kr och 300 000 kr.

Som framgår av namnet medges jobbskatteavdrag för förvärvsarbete och inte för pension. Utskottet vill dock i sammanhanget framhålla att det vid en jämförelse mellan en förvärvsarbetande och en pensionär med samma bruttoinkomst krävs ett jobbskatteavdrag för att nettoinkomsten ska bli likvärdig. Anledningen är att det stora flertalet förvärvsarbetande regelmässigt har reskostnader som faller under avdragsgränsen och andra kostnader för inkomstens förvärvande. Därutöver tillkommer som regel a-kasseavgift och ofta avgift till en fackförening.

Enligt utskottets uppfattning har den ekonomiska utvecklingen för pensionärerna varit god under senare år, eftersom inkomst- och tilläggspensionerna är kopplade till inkomstutvecklingen genom s.k. följsamhetsindexering. De ekonomiska villkoren för pensionärer ser emellertid olika ut beroende på ålder och tidigare arbetsmarknadsanknytning. Sammantaget understiger den genomsnittliga disponibla inkomsten för personer som är

över 65 år den genomsnittliga disponibla inkomsten för personer som är under 65 år. Mot denna bakgrund är det enligt utskottets mening angeläget att förbättra den ekonomiska situationen för pensionärerna.

Utskottet delar regeringens bedömning att personer som vid beskattningsårets ingång fyllt 65 år och har förvärvsinkomster under 363 000 kr bör få ett högre grundavdrag med den utformning som regeringen föreslår. Det förhöjda grundavdraget innebär, vid en genomsnittlig kommunalskatt, en skattelättnad med ca 2 600 kr per år för en ensamstående pensionär, född 1938 eller senare, som får full garantipension, men som saknar inkomstpension. För inkomster mellan ca 133 000 och 337 000 kr uppgår skattesänkningen till ca 800 kr per år vid en genomsnittlig kommunalskatt.

Skattelättnaden berör drygt 1,5 miljoner personer, vilket innebär att huvuddelen (drygt 90 %) av Sveriges pensionärer omfattas av förslaget. Pensionärer med inkomster över ca 363 000 kr får inget förhöjt grundavdrag, men omfattas av att den nedre skiktgränsen för statlig inkomstskatt höjs.

I sammanhanget bör det framhållas att regeringen i annat sammanhang lägger fram förslag om två tillägg till förslaget om sänkt skatt för personer som vid beskattningsårets ingång fyllt 65 år. För det första föreslår regeringen en höjning av den skäliga levnadsnivån inom äldreförsörjningsstödet och det särskilda bostadstillägget till pensionärer. För det andra föreslår regeringen att förbehållsbeloppet vid fastställande av avgift enligt socialtjänstlagen höjs. Förslaget motverkar att den höjda nettoinkomsten leder till en motsvarande höjning av avgiften inom socialtjänsten. Nivåhöjningen inom dessa system motsvarar en förbättring på ca 2 600 kr per år.

I Socialdemokraternas och Vänsterpartiets motioner lägger motionärerna fram förslag om en hel eller delvis avveckling av jobbskatteavdraget, vilket är en tydlig signal om att de avvisar arbetslinjen. Utskottets ställningstagande för en fortsatt utbyggnad av skatteavdraget i syfte att bryta utanförskapet och öka den varaktiga sysselsättningen innebär att utskottet överhuvudtaget inte är berett att överväga förslag med den inriktning som motionärerna lägger fram. De utmaningar som Sverige står inför måste enligt utskottets mening tas på allvar och målet med en varaktig ökning av antalet arbetade timmar är viktigt. Att få fler i arbete är av stor betydelse för möjligheten att också kunna tillhandahålla en god ekonomisk situation för bland andra sjukskrivna, arbetslösa och pensionärer när Sveriges ekonomi utsätts för påfrestningar.

När det gäller förslaget i Miljöpartiets motion om en avtrappning av jobbskatteavdraget över 30 000 kr per månad och Vänsterpartiets förslag om skärpt progressivitet i skatteskalen finns det enligt utskottet mening inte anledning att ens överväga en sådan förändring, detta eftersom förslaget leder till nya marginalskattehöjningar för många medlemmar i LO, TCO och Saco. I stället bör intentionerna bakom 1991 års skattereform återställas. Marginalskattehöjningar inverkar negativt på arbetsviljan och motverkar den utveckling som enligt utskottets mening är önskvärd och

nödvändig om Sverige ska klara att upprätthålla en rättvis, generös och offentligt finansierad välfärd. Motsvarande kritik kan riktas mot de motionärer som motsätter sig en höjning av den nedre brytpunkten. Åtgärden är viktig för stora grupper heltidsarbetande med vanliga inkomster.

Regeringens politik för full sysselsättning och en varaktig ökning av antalet arbetade timmar innehåller också åtgärder som syftar till att göra det lättare för arbetsgivare att anställa. En av dessa åtgärder gäller den särskilda löneskatten och innebär att äldre undantas i syfte att göra det mer attraktivt för företagen att behålla och nyanställa äldre medarbetare. I motionerna från Vänsterpartiet och Miljöpartiet föreslås att detta undantag slopas eftersom alla inte har möjlighet att fortsätta att arbeta efter uppnådda 65 år. Enligt utskottets uppfattning är avsikten inte att skapa en förmån för de berörda utan i stället att stimulera till fortsatt deltagande i arbetslivet för att stärka Sveriges möjligheter att möta de påfrestningar som den demografiska utvecklingen kommer att leda till. Utskottet anser att detta undantag bör behållas.

Inte heller i övrigt är utskottet berett att tillstyrka de förslag som läggs fram i de aktuella motionerna. När det gäller skattelättnaden för utländska nyckelpersoner anser utskottet fortfarande att dessa regler bör behållas så länge Sveriges grannländer bibehåller motsvarande regelverk.

Utskottet delar de bedömningar som regeringen redovisar och avstyrker med det anförda de aktuella motionsyrkandena.

Skattereduktion för hushållstjänster

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att det nuvarande systemet med skattereduktion för hushållstjänster bör förenklas samt utvidgas till att även omfatta tjänster utförda av fysiska personer som inte har F-skattsedel. Ändringarna bör träda i kraft den 1 juli 2009.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att skattereduktionen för hushållstjänster ska avskaffas.

Jämför avvikande meningarna 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Bakgrund

Lagen (2007:346) om skattereduktion för hushållsarbete trädde i kraft den 1 juli 2007. I propositionen Skattelättnader för hushållstjänster, m.m. (prop. 2006/07:94, s. 36) gjorde regeringen bedömningen att det var angeläget att så snabbt som möjligt införa skattelättnaden. Av denna anledning infördes till att börja med ett beprövat system med skattereduktion. Reger-

ingen framhöll dock att det borde tillsättas en utredning för att undersöka möjligheterna att hitta ett enklare system för att subventionera köp av hushållstjänster (prop. 2006/07:94, s. 36).

Budgetpropositionen

I Hushållstjänstutredningens betänkande Skattelättnader för hushållstjänster (SOU 2008:57) föreslås förenklingar av systemet med skattelättnader för hushållstjänster. Utredningen föreslår att en privatperson som köper en hushållstjänst av någon som innehar F-skattsedel ska kunna komma överens med säljaren om att endast betala halva arbetskostnaden. Säljaren kan därefter begära utbetalning från Skatteverket med resterande belopp. Det säljaren får utbetalat motsvarar köparens skattereduktion vid nuvarande regler. Utredningen föreslår vidare att även en privatperson som köper en hushållstjänst av en fysisk person som inte har F-skattsedel ska kunna tillgodoräknas skattereduktion. I detta fall ska skattereduktion tillgodoräknas med ett belopp som motsvarar de redovisade arbetsgivaravgifterna.

Betänkandet har remissbehandlats under sommaren 2008. Remissutfallet är i huvudsak positivt.

Regeringen bedömer att det nuvarande systemet med skattereduktion för hushållstjänster bör förenklas samt utvidgas till att även omfatta tjänster utförda av fysiska personer som inte har F-skattsedel. Ändringarna bör träda i kraft den 1 juli 2009.

Regeringen avser att senare under hösten 2008 återkomma till riksdagen med förslag till lagstiftning.

Motionerna

I *Socialdemokraternas* motion Fi270 yrkande 16 av Mona Sahlin m.fl. föreslår motionärerna att skattereduktionen för hushållstjänster avskaffas. Skattereduktionen för vissa tjänster som utförs i närheten av hemmet är krånglig. Den innebär att man betalar mindre i skatt om man anlitar någon att klippa gräs i den egna trädgården, men inte om samma person beskär ens träd osv. Krånglet är problematiskt i sig, men skapar också utrymme för betydande fusk. Motionärerna anser att det finns betydligt mer angelägna områden och effektivare investeringar för att skapa jobb än att subventionera hushållstjänster. Dessa resurser bör i stället användas för att förbättra grundskolan och stärka forskningen.

Också i *Vänsterpartiets* motion Fi302 yrkande 9 av Lars Ohly m.fl. föreslår motionärerna att skattereduktionen för hushållstjänster avskaffas. De anför att det inte finns något belägg för att skattereduktionen påtagligt skulle ha ökat antalet jobb eller i någon större omfattning ha lett till minskat skatteundandragande. Den är dessutom ett rejält bakslag i strävandena att skapa jämställdhet mellan kvinnor och män.

I *Miljöpartiets* motion Fi272 av Peter Eriksson m.fl. slopas skattereduktionen för hushållstjänster eftersom den har en dålig fördelningspolitisk utformning. Taket på 100 000 kr innebär att vissa hushåll kan få en mycket stor skattereduktion jämfört med ett normalt hushålls användning av sådana tjänster. En familj som har en barnflicka anställd på heltid (räknat på 12 000 kr per månad i lön) får halva kostnaden (100 000 kr) betald av staten.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening bidrar skattereduktionen för hushållstjänster till att stärka förutsättningarna för en varaktig ökning av sysselsättningen i Sverige. Skattereduktionen gör det möjligt för kvinnor och män att öka sin tid på arbetsmarknaden. Samtidigt skapas en expanderande vit arbetsmarknad på ett område som präglas av svartarbete och otrygghet för den som utför jobben. Grupper med en svag ställning på arbetsmarknaden kan få vita arbeten med allt vad det innebär i form av pensionsrätt, sjukpenning etc. Fler korttidsutbildade kommer in på arbetsmarknaden och såväl kvinnor som män får ökade möjligheter att kombinera familjeliv och arbetsliv på lika villkor. Genom att hushållen marknadsarbetar i större utsträckning, svartjobb omvandlas till vita jobb och sysselsättningen ökar bland grupper med relativt hög arbetslöshet förbättras resursutnyttjandet i ekonomin samtidigt som fler grupper i samhället stärker sin yrkesposition och ekonomiska situation.

Sverige har behov av fler arbetade timmar i ekonomin, inte minst med tanke på de demografiska spänningar som kommer att uppstå de närmaste decennierna. Med en varaktigt hög sysselsättning och ett avvecklat utanförskap får vi bättre möjligheter att hantera de påfrestningar som den demografiska utvecklingen kommer att medföra. Om de tjänster som hushållen utför själva eller köper svart kan omvandlas till vitt marknadsarbete bidrar det till en nödvändig förstärkning av såväl sysselsättningen som tillväxten i landet. Reformen med skattereduktion för vissa hushållsnära tjänster måste därför bedömas som även samhällsekonomiskt mycket förmånlig.

Utskottet avvisar mot denna bakgrund motionärernas förslag om att skattereduktionen för hushållstjänster ska avskaffas och avstyrker därför de aktuella motionsyrkandena.

Utskottet delar regeringens bedömning att det nuvarande systemet med skattereduktion för hushållstjänster bör förenklas samt utvidgas till att även omfatta tjänster utförda av fysiska personer som inte har F-skattsedel.

Skattereduktion för avgift till a-kassa och fackförening

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om skattereduktion för avgift till a-kassa och fackförening.

Jämför avvikande meningarna 1 (s) och 2 (v).

Bakgrund

Skattereduktionen för fackföreningsavgift och skattereduktionen för avgift till arbetslöshetskassa infördes den 1 januari 2002. Skattereduktionen för fackföreningsavgift uppgick till 25 % av medlemsavgiften. Avgiften skulle under kalenderåret före taxeringsåret ha uppgått till minst 400 kr för att skattereduktion skulle ges. Skattereduktionen för avgift till arbetslöshetskassa uppgick till 40 % av den avgift som betalats under året. De båda skattereduktionerna omfattade även medlemsavgifter till motsvarande utländska organisationer under förutsättning att vissa villkor var uppfyllda. Skattereduktionerna för fackföreningsavgift och avgift till arbetslöshetskassa avskaffades fr.o.m. den 1 januari 2007.

Motionerna

I *Socialdemokraternas* motioner Fi270 yrkande 11 av Mona Sahlin m.fl. och A396 yrkande 4 av Berit Högman m.fl. föreslår motionärerna en skattereduktion på 75 % av erlagd avgift till a-kassa. Motionärerna anför att jobbskatteavdraget finansierats genom kraftiga höjningarna av avgifterna till arbetslöshetsförsäkringen och att konsekvensen blivit att många lämnat arbetslöshetsförsäkringen och nu står utan försäkring när arbetslösheten ökar.

I *Vänsterpartiets* motion Fi302 yrkande 8 av Lars Ohly m.fl. föreslår motionärerna att skattereduktionerna för avgifter till fackförening och arbetslöshetskassa ska återinföras. Motionärerna anför att den ökade avgiftsfinansieringen av arbetslöshetsförsäkringen har lett till att cirka en halv miljon människor står utanför a-kassan.

Utskottets ställningstagande

Arbetslöshetsförsäkringen är en omställningsförsäkring som, rätt utformad, ökar flexibiliteten på arbetsmarknaden genom att fler vågar pröva nya arbeten. Det är viktigt att människor som arbetar har ett inkomstrelaterat skydd i händelse av arbetslöshet. Detta är orsaken till att regeringen 2007 tillsatte en utredning med uppdrag att föreslå formerna för en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring. Utredningen överlämnade sitt delbetänkande Obligatorisk arbetslöshetsförsäkring (SOU 2008:54) i maj 2008.

Delbetänkandet har remissbehandlats och ett 40-tal remissinstanser har inkommit med synpunkter. Utredningen har ännu inte avlämnat sitt slutbetänkande, men i budgetpropositionen klargör regeringen att den inte har för avsikt att gå vidare med det förslag som utredningen avlämnat i delbetänkandet, eftersom den föreslagna lösningen skulle innebära ett alltför tekniskt komplicerat system. Regeringens uppfattning är dock fortsatt att det finns skäl att eftersträva att alla som arbetar och uppfyller villkoren för försäkringen bör omfattas av en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring med rätt till inkomstrelaterad ersättning i händelse av arbetslöshet. Formerna för hur detta på sikt skulle kunna åstadkommas kommer att prövas vidare inom ramen för den aviserade parlamentariska socialförsäkringsutredningen.

Av budgetpropositionen framgår att regeringen avser att vidta åtgärder i syfte att göra det billigare och enklare att gå med i a-kassa. För att göra arbetslöshetsförsäkringen billigare och för att minska marginaleffekten av att gå från arbetslöshet till sysselsättning sänks arbetslöshetsavgiften med 50 kr per månad. Den minskade intäkten till arbetslöshetsförsäkringen beräknas uppgå till 1 miljard kronor 2009 och 2 miljarder för vardera 2010 och 2011. Under 2009 kommer alla nya medlemmar redan efter 6 månader (jämfört med dagens 12 månader) att kunna få en ersättning baserad på inkomsten i stället för en grundförsäkring. Det blir även enklare att bli medlem i en a-kassa. Inträdesvillkoret förändras så att kravet på viss arbetad tid tas helt bort med det nya förslaget. Det betyder att den som är föräldraledig, sjuk eller arbetslös kan bli medlem i en a-kassa. Utgiften för det förändrade inträdesvillkoret uppskattas uppgå till 467 miljoner kronor 2009 och 623 miljoner kronor för vardera 2010 och 2011.

Enligt utskottets mening finns det mot den angivna bakgrunden inte anledning att överväga att återinföra de tidigare skattereduktionerna för fackföreningsavgift och avgift till arbetslöshetskassa. Utskottet avstyrker de aktuella motionsyrkandena.

Avdrag för resor

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att gränsen för avdrag för kostnad för resor mellan bostad och arbetsplats bör höjas från 8 000 kr till 9 000 kr den 1 januari 2009.

Utskottet avstyrker motionsförslaget om ett tillkännagivande angående reskostnadens karaktär av levnadskostnad.

Jämför avvikande mening 2 (v).

Bakgrund

Avdrag för skäligena utgifter för resor mellan bostaden och arbetsplatsen (arbetsresor) ska göras, om arbetsplatsen ligger på ett sådant avstånd från den skattskyldiges bostad att han eller hon behöver använda något transportmedel.

För resor mellan bostaden och arbetsplatsen får avdrag i dag göras endast med den del av kostnaden som överstiger 8 000 kr.

Avdrag kan under vissa förutsättningar göras för kostnader för arbetsresor med egen bil. I sådant fall får för närvarande avdrag göras med 18 kr och 50 öre per mil. Samma schablonmässigt beräknade belopp gäller vid avdrag för resor med såväl egen bil i tjänsten som i näringsverksamhet. Beloppet avser att täcka de milbundna kostnaderna.

I de fall en förmånsbil (egen eller lånad) använts för resor i tjänsten eller för resor mellan bostaden och arbetsplatsen kan avdrag medges med 6 kr och 50 öre per mil för kostnaden för dieselolja och med 9 kr och 50 öre per mil för kostnaden för andra drivmedel (bensin och biobaserade bränslen).

Avdrag för kostnad för resa mellan bostad och arbetsplats inkluderar inte eventuell omväg eller tidsförlust när barn hämtas eller lämnas på vägen. En sådan kostnad anses utgöra en ej avdragsgill levnadskostnad.

Budgetpropositionen

Regeringen bedömer att beloppsgränsen för när kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen får dras av bör höjas från 8 000 kr till 9 000 kr. Ändringen bör träda i kraft den 1 januari 2009.

Skatteverket har i en hemställan till Finansdepartementet (dnr Fi2008/1817) föreslagit att beloppsgränsen av förenklingsskäl höjs till 9 000 kr. Förslaget har sin bakgrund i att Storstockholms lokaltrafik har höjt priset för ett 30-dagarskort till 690 kr och att årskostnaden därmed kommer att överstiga nu gällande beloppsgräns. Enligt regeringens bedömning bör därför en höjning av beloppsgränsen ske. En sådan höjning utgör vidare ett led i finansieringen av de skattesänkningar som regeringen bedömer ska göras. Höjningen motiveras också utifrån att kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen i inte obetydlig grad kan hänföras till privata levnadskostnader, vilka inte bör få dras av vid inkomstberäkningen.

Motionen

I *Vänsterpartiets* motion Fi302 yrkanden 3 av Lars Ohly m.fl. motsätter sig motionärerna inte höjningen men ifrågasätter resonemanget om att kostnader för resor till och från arbetsplatsen i inte obetydlig grad kan hänföras till privata levnadsomkostnader. Motionärerna framhåller att ett avståndsbaserat reseavdrag som syftar till ett mer klimatsmart resande skulle kunna vara ett alternativ till den nuvarande ordningen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att gränsen för avdrag för kostnad för resor mellan bostad och arbetsplats bör höjas från 8 000 kr till 9 000 kr den 1 januari 2009.

När det gäller frågan om den skattemässiga synen på kostnader för resor till och från arbetet brukar dessa betraktas som en privat levnadskostnad och inte som en kostnad för intäkternas förvärvande. Anledningen är att den skattskyldiga själv anses kunna välja sin bostadsort. En konsekvens av detta synsätt är att avdraget för kostnader för resor till och från arbetet betraktas som en skatteutgift och finns med vid redovisningen av dessa (se t.ex. skr. 2007/08:123 Redovisning av skatteutgifter, s. 26). Utskottet ser inte anledning till ett tillkännagivande angående reskostnadernas skatterättsliga karaktär.

När det gäller frågan om ett färdmedelsneutralt reseavdrag är utskottet inte berett att tillstyrka en sådan förändring.

Med det anförda avstyrker utskottet det aktuella motionsyrkandet.

Förmån av fri bil eller cykel

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att fri cykel och fria kollektivtrafikkort ska utgöra skattefria personalvårdsförmåner och om olika omläggningar av beskattningen av förmån av fri bil.

Jämför avvikande meningarna 2 (v) och 3 (mp).

Bakgrund

Bilförmån uppkommer när en skattskyldig för privat bruk i mer än ringa omfattning använder en bil som han eller hon får disponera på grund av anställning eller uppdrag. Bilförmån föreligger även i de fall arbetsgivaren tillhandahåller s.k. leasingbil eller då skattskyldig på grund av anställning, uppdragsförhållande, medlemskap i förening eller liknande kunnat erhålla förmånligt hyresavtal. Med ringa omfattning avses att bilen används vid högst tio tillfällen per år med en sammanlagd körsträcka på högst 100 mil.

Värdet av fri och delvis fri bil exklusive drivmedel beräknas efter schablon. Särskilda regler gäller vid värdering av bilförmån om förmånen avser en bil som är utrustad med teknik för drift med elektricitet eller med mer miljöanpassade drivmedel än bensin eller dieselolja. Om en sådan bils nybilspris är högre än nybilspriset för närmast jämförbara bil som bygger på konventionell teknik, sätts förmånsvärdet ned till en nivå som motsvarar förmånsvärdet för den jämförbara bilen. Reglerna infördes bl.a. för att underlätta introduktionen av miljöbilar på bilmaknaden och på så sätt skapa bättre förutsättningar för att miljöprestandan hos beståndet av för-

månsbilar skulle öka (prop. 1999/2000:6, bet. SkU7). Därefter har en tidsbegränsad möjlighet till ytterligare nedsättning av förmånsvärdet införts för vissa typer av miljöanpassade förmånsbilar. Denna möjlighet har successivt förlängts och gäller numera t.o.m. 2012 års taxering (prop. 2005/06:1, bet. FiU1).

Våren 2006 fattade riksdagen beslut om att fordonsskatten för personbilar av modellår 2006 eller senare samt för vissa äldre personbilar som uppfyller särskilda miljökrav ska baseras på fordonets koldioxidutsläpp i stället för på dess vikt (prop. 2005/06:65, bet. 2005/06:SkU15). Vid samma tillfälle avlog riksdagen ett yrkande om att införa en koldioxidrelaterad registreringskatt för personbilar. Den nya koldioxidbaserade fordonsskatten gäller fr.o.m. den 1 oktober 2006.

Förmån av fri cykel ska tas upp till marknadsvärde.

Fritt garage eller fri uppställningsplats vid arbetsplats avseende förmånsbil beskattas inte särskilt.

Förmån av fri parkering i anslutning till arbetsplatsen för anställd med egen bil är i princip en skattepliktig förmån. Har den anställde dispositionsrätt till en särskild parkeringsplats blir han eller hon beskattad för denna oavsett om bilen står där alla dagar eller inte. Den som inte har en "egen" parkeringsplats blir beskattad för förmånen de dagar bilen står parkerad där. Förmånen värderas enligt bestämmelserna i 61 kap. 2 § IL till det pris som den skattskyldige skulle ha fått betala på orten om han eller hon själv skaffat sig garaget eller uppställningsplatsen (dvs. till marknadsvärdet). Utgångspunkten vid värderingen av parkeringsförmån är således priset för jämförbar parkeringsplats belägen i närheten av arbetsplatsen. Om den egna bilen används i tjänsten i betydande omfattning, kan dock parkeringsförmånen vara helt eller delvis skattefria.

Det åligger arbetsgivaren att lämna kontrolluppgift för förmån av fri parkering för anställdas egna bilar. Från och med år 2005 innehåller arbetsgivarnas kontrolluppgift en särskild ruta för detta. Syftet är närmast att påminna om skyldigheten att redovisa en sådan förmån. Om parkeringsförmånen är skattepliktig, måste arbetsgivaren varje månad göra skatteavdrag på förmånen. Arbetsgivaravgift ska betalas på förmånsvärdet.

Motionerna

I *Vänsterpartiets* motioner Fi302 yrkande 35 av Lars Ohly m.fl. och Fi285 yrkandena 12, 15 och 16 av Peter Pedersen m.fl. föreslår motionärerna att arbetsgivaravgiften och förmånsbeskattningen ska slopas i de fall där arbetsgivare köper en cykel till den anställde för maximalt 5 000 kr. Detta i syfte att få arbetsgivare att stimulera sin personal att i stället för bil ta cykel till arbetsplatsen. Vidare föreslås att en utredning tillsätts i syfte att skattebefria kollektivtrafikkort som löneförmån. Motionärerna anför att bilen i dag är norm för beskattning och planering av resor och transporter. En förändring av skattestyrmålet så att det blir mer färdmedelsneutralt

skulle ge bättre möjligheter för personer att välja kollektivtrafiken som färd-sätt, och därmed för biltrafikens skadliga miljöpåverkan att minska. Motionärerna föreslår också att värdet av förmån av fri bil ska kopplas till bilarnas koldioxidutsläpp och att förmån av fri parkering av sådana bilar ska beskattas som parkeringsförmån.

I *Miljöpartiets* motion Fi272 av Peter Eriksson m.fl. föreslår motionärerna att arbetsgivaren ska kunna erbjuda fri cykel till ett värde av maximalt 250 kr per månad (inklusive service) utan att betala skatt på detta värde. Syftet med nedsättningen är att stimulera ökat cyklande vilket både leder till lägre klimatutsläpp och bättre folkhälsa.

Motionärerna föreslår vidare att beskattningen av förmånsbilar ska utgå från bilens koldioxidutsläpp och att kraven ska skärpas successivt. Dagens nedsättning av förmånsskatten med 20 % för etanolbilar och 40 för biogas bilar ligger kvar. Drivmedelsförmån bör värderas till två gånger bränslepri-set. Förmån av fri parkering för förmånsbil bör beskattas på samma sätt som parkeringsförmån för egen bil.

Utskottets ställningstagande

Utskottet är inte berett att tillskapa ett skatteundantag som syftar till att cyklar eller kollektivtrafikkort ska kunna erhållas som en skattefri löneförmån. Ett sådant undantag leder till gränsdragnings- och kontrollproblem och kan kritiseras från fördelningspolitisk synpunkt eftersom det är en levnadskostnad som skattesubventioneras. Det är inte rimligt att anställda ska få sina levnadskostnader subventionerade samtidigt som andra grupper lämnas utanför.

När det gäller förmånsbeskattningens miljöstyrande effekter framgår det ovan att de regler som gäller vid värdering av bilförmån är anpassade för att underlätta introduktion av miljöbilar och att det finns en tidsbegränsad möjlighet till ytterligare nedsättning av förmånsvärdet som löper t.o.m. 2012 års taxering. Utskottet anser inte att det finns anledning att nu begära en översyn av reglerna i syfte att ytterligare öka miljöstyrningen på detta område.

Med det anförda avstyrker utskottet de aktuella motionsyrkandena.

Dubbel bosättning

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om slopade tidsgränser för avdrag för ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning.

Jämför avvikande mening 2 (v).

Bakgrund

Bestämmelserna om avdrag för dubbel bosättning förändrades den 1 januari 2008 i syfte att underlätta rörligheten på arbetsmarknaden samt bidra till att förstärka möjligheterna till regional utveckling.

Förutsättningarna för avdrag för ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning förtydligades och förenklades genom att vissa villkor slopades. Avdrag medges härefter om vissa objektiva förutsättningar är för handen, nämligen när en skattskyldig på grund av sitt arbete har flyttat till en ny bostadsort och en bostad för den skattskyldige, dennes make, sambo eller familj har behållits på den tidigare bostadsorten.

Tidsgränserna för avdrag för ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning förlängdes. Tidsgränsen för alla avdragsberättigade förlängdes till två år. För gifta och sambor får avdrag göras även efter denna tid om den dubbla bosättningen föranleds av makens eller sambons förvärvsverksamhet. I sådana fall får avdrag göras under sammanlagt längst fem år. Om synnerliga skäl föreligger ska dock avdrag kunna ges under längre tid.

Avdraget för ökade utgifter för måltider och småutgifter vid tillfälligt arbete och dubbel bosättning begränsades samtidigt genom att sådana utgifter bara får dras av under den första månaden (prop. 2007/08:24, bet. 2007/08:SkU12).

Motionen

I *Vänsterpartiets* motion Fi302 yrkande 7 av Lars Ohly m.fl. föreslår motionärerna att tidsgränserna för avdrag för ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning ska slopas för att underlätta rörligheten på arbetsmarknaden men också för att ge människor möjlighet att i större utsträckning bo kvar i utflyttningsbygder. Förändringen bör ske med början år 2009.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har hösten 2007 medverkat till att avdraget för ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning förändrats i syfte att underlätta rörligheten på bostadsmarknaden samt bidra till att förstärka möjligheterna till regional utveckling. Förutsättningarna för avdrag för ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning förtydligades och förenklades och tidsgränserna för avdrag för ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning förlängdes. De nya reglerna trädde i kraft den 1 januari 2008.

Utskottet är inte berett att i dagsläget tillstyrka någon förändring av dessa regler och avstyrker därför motionsyrkandet.

Förmögenhetsskatt och fastighetsskatt

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att återinföra förmögenhetsskatten och att gå tillbaka till ett system med statlig fastighetsskatt på boendet.

Jämför avvikande meningarna 1 (s) och 2 (v).

Bakgrund

Riksdagen beslutade hösten 2007 att avskaffa förmögenhetsskatten med verkan fr.o.m. den 1 januari 2007 (prop. 2007/08:26, bet. 2007/08:SkU15, rskr. 2007/08:92). Förmögenhetsskatt togs ut med 1,5 % av den skattepliktiga förmögenheten över ett fribelopp om 1,5 miljoner kronor för enskilda fysiska personer och för sambeskattade par 3 miljoner kronor. Sambeskattade föräldrar respektive ensamföräldrar sambeskattades med sina hemmavarande barn under 18 år. Juridiska personer var med några få undantag inte skattskyldiga till förmögenhetsskatt.

Den statliga fastighetsskatten på småhus och bostadsdelen i hyreshus har fr.o.m. den 1 januari 2008 ersatts av en kommunal fastighetsavgift (prop. 2007/08:27, bet. 2007/08:SkU10, rskr. 2007/08:90). För småhus bestämdes fastighetsavgiften till 6 000 kr per värderingsenhet, dock högst 0,75 % av taxeringsvärdet. Fastighetsavgiften för bostadsdelen i hyreshus bestämdes till 1 200 kr per bostadslägenhet, dock högst 0,4 % av taxeringsvärdet. Fastighetsavgiften ska årligen räknas upp med utvecklingen av inkomstbasbeloppet. För 2009 kan avgiftsnivåerna beräknas bli uppräknade till 6 349 kr respektive 1 269 kr.

Den sänkning av fastighetsskatteuttaget som skedde i och med övergången till systemet med en kommunal avgift 2008 finansieras inom bostadssektorn genom förändringar i beskattningen av kapitalvinster på bostäder. Kapitalvinstskatten för privatbostäder har höjts från 20 till 22 %, ett tak på 1,6 miljoner kronor för uppskovsbelopp har införts och uppskovsbeloppen har räntebelagts med ett belopp motsvarande 0,5 % av uppskovsbeloppet.

Skatteutskottet har nyligen behandlat regeringens förslag om en begränsning av uttaget av kommunal fastighetsavgift för pensionärer och personer som får sjuk- eller aktivitetsersättning (prop. 2007/08:156, bet. 2008/09:SkU3). Förslaget innebär att begränsningarna i uttaget av fastighetsskatt tillämpas retroaktivt fr.o.m. den 1 januari 2008.

Motionerna

I två motioner föreslås att förmögenhetsskatten återinförs.

Enligt *Socialdemokraternas* motion Fi270 yrkande 15 av Mona Sahlin m.fl. bör förmögenhetsskatt tas ut med 1 % fr.o.m. den 1 januari 2009 med ett fribelopp om 2 miljoner kronor för ensamstående och 4 miljoner kronor för sammanboende. Skattepliktsregler, undantag och lätttnadsregler ska enligt motionen utformas i enlighet med den förmögenhetsskattelag som upphävdes per den 1 januari 2007. Lagen ska enligt motionen tillföras en takregel av innebörd att ingen ensamstående ska betala mer än 5 miljoner kronor och inget tvåpersonshushåll mer än 10 miljoner kronor i förmögenhetsskatt. En allmän begränsningsregel ska införas som innebär att ingen ska betala mer än 60 % av sin inkomst i skatt. Den problematik kring beskattning av överlikviditet i bolag som tidigare har uppmärksamats i riksdagen ska enligt motionen undvikas genom att tillgångar i ett företag ska vara fria från förmögenhetsskatt. Förändringar i förmögenhetsskatten kan enligt motionen diskuteras tillsammans med näringslivet.

Också i *Vänsterpartiets* motion Fi302 yrkande 12 av Lars Ohly m.fl. föreslås ett återinförande av förmögenhetsskatten fr.o.m. den 1 januari 2009. Enligt motionen kan i en översyn prövas andra metoder för en stabilare skattebas och för att förmögenhetsskatten ska upplevas som mer rättvis.

I ovannämnda motioner finns även yrkanden om förändringar i beskattningen av boendet.

Enligt *Socialdemokraternas* motion Fi270 yrkande 9 av Mona Sahlin m.fl. ska fastighetsavgiften på småhus ändras tillbaka till en statlig fastighetsskatt fr.o.m. den 1 januari 2009. För fastigheter med taxeringsvärde över 5 miljoner kronor ska skattesatsen vara 1 %. En begränsningsregel ska införas av innebörd att ingen småhusägare ska behöva betala mer än 4 % av sin inkomst i fastighetsskatt. Räntebeläggning av uppskov ska avskaffas senast nästa mandatperiod. Klimatsmarta lösningar i bostäder ska främjas genom ett särskilt stöd.

I *Vänsterpartiets* motion Fi302 yrkande 11 av Lars Ohly m.fl. föreslås – med utgångspunkt i gällande regler för uttag av fastighetsavgift och beskattning av kapitalvinster – att den kommunala fastighetsavgiften ska omformas till att åter bli en statlig fastighetsskatt. Fastigheter med ett taxeringsvärde överstigande 2 miljoner kronor bör enligt förslaget beskattas med – förutom 6 000 kr per år – 0,75 % av den del av taxeringsvärdet som överstiger 2 miljoner kronor. Utgångspunkten för begränsningsregeln ska vara att den ska omfatta alla och att ingen ska behöva betala mer i fastighetsskatt än 4 % av hushållsinkomsten. Fastighetsskatten för flerbostadshus bör fasas ut med början år 2010. Vidare bör en översyn ske i syfte att uppnå ett fastighetsskattesystem som uppmuntrar till minskad klimatbelastning.

I motion Fi285 yrkande 24 av Peter Pedersen m.fl. (v) föreslås en utredning av möjligheten till förändringar som innebär en mer klimatanpassad fastighetsbeskattning.

Utskottets ställningstagande

En central ambition för regeringens ekonomiska politik är att varaktigt öka sysselsättningen. Skattepolitiken har därför inriktats på att förstärka arbetsutbudet och varaktigt minska arbetslösheten genom att göra det mer lönsamt att arbeta, göra det lättare för företagen att anställa samt att förbättra villkoren för expansion och nyetablering av företag.

En verklig jobbtillväxt i Sverige förutsätter att företagen investerar. Alltför ofta har dock svenska uppfinningar och innovationer – en viktig faktor bakom investeringsnivån – kommersialiserats i andra länder och lett till nya jobb utomlands i stället för i Sverige. Bristen på riskvilligt kapital, bl.a. orsakad av det tidigare höga svenska skatteuttaget på kapital i form av förmögenhetsskatt, har bidragit till denna negativa utveckling. Avskaffandet av förmögenhetsskatten utgjorde därför en mycket viktig del i regeringens satsning på företagande och syftade till att öka viljan att investera i Sverige.

Den fortgående globaliseringen och internationaliseringen av kapitalmarknaderna medförde att förmögenhetsskattens effekter på ekonomin successivt blev alltmer skadliga. Det är svårt att med säkerhet uppskatta storleken på det kapital som tidigare placerades utanför Sveriges gränser för att undgå beskattning. Uppskattningar som har gjorts har pekat på att tillgångar motsvarande minst 500 miljarder kronor kan ha placerats utanför Sveriges gränser till följd av den höga kapitalbeskattning som förmögenhetsskatten bidrog till. Nästan alla OECD-länder har numera avskaffat förmögenhetsskatten.

Med hänsyn till de skadliga effekter för svenskt företagande som förmögenhetsskatten givit upphov till vill utskottet ta starkt avstånd från förslag att återinföra förmögenhetsskatten. Inte minst skulle detta vara en fara för de mindre företagens försörjning med riskvilligt kapital, eftersom de inte har tillgång till en internationell kapitalmarknad på samma sätt som stora koncerner. Dessa problem skulle även riskera att förstärkas till följd av de svårigheter som finns för närvarande på kapitalmarknaderna. Även förslag från oppositionen om att återinföra denna för Sverige destruktiva skatt kan dessvärre få till effekt att återinflöde av kapital försenas.

Slopandet av förmögenhetsskatten innebar i princip att en sista rest av sambeskattningen av makar försvann från skattelagstiftningen. Eftersom kvinnor i stor utsträckning har mindre förmögenhet än män innebar sambeskattningen att fler kvinnor än män betalade förmögenhetsskatt för sina makars förmögenhet. Det jämställdhetspolitiska målet om ekonomisk jämställdhet påverkades i detta avseende positivt av att förmögenhetsskatten slopades. Det är även därför anmärkningsvärt med förslag att återinföra förmögenhetsskatten kombinerad med sambeskattning.

Förutom nämnda olägenheter med förmögenhetsskatten tillkom att den var en skatt med stora tekniska brister. Tillgångar behandlades inte likformigt, vilket gav upphov till kryphål som uppmuntrade till skatteplanering, framför allt bland dem med stora kapitaltillgångar och resurser. Skattebas-

utredningen konstaterade i betänkandet Våra skatter (SOU 2002:47) att den smala basen för förmögenhetsskatten till följd av många undantag och nedsättningar skapade starka incitament till rent skattebetingade beslut hos hushåll och i företag, såväl legala som illegala. De regler som syftade till att lyfta bort arbetande kapital i företag gav upphov till besvärliga gränsdragningsproblem. Kapital som i själva verket var avsett för näringsverksamheten riskerade att bli behandlat som ägarens egen kapitalplacering vid förmögenhetsbeskattningen ("lex Uggla"). Detta kunde bli påtagligt hämmande vid tillfällen då likviditeten i ett litet företag var högre än vanligt, t.ex. till följd av omstruktureringar. Någon tillfredsställande lösning för att komma till rätta med den typen av gränsdragningsproblem hade inte funnits, eftersom det alltid måste till bedömningar i varje enskilt fall där Skatteverket och den skattskyldige kan ha olika uppfattningar. Detta problem skulle därför sannolikt inte kunna undvikas vid ett återinförande av förmögenhetsskatten.

Förmögenhetsskatten gav även upphov till problem för boende i egna hem med snabbt stigande taxeringsvärden, inte minst för personer som betalat av sina småhus och därför måste börja betala förmögenhetsskatt. För att möta detta problem tvingades riksdagen införa krångliga begränsningsregler för att undvika att människor måste lämna sina egna hem på grund av att de inte klarade av att betala skatten. Motsvarande problem gav även den statliga fastighetsskatten på boendet upphov till.

Det förslag till återinförd förmögenhetsskatt som Socialdemokraterna nu förordar visar att de i vissa avseenden dock är medvetna om skattens destruktiva verkan på företagande. Sålunda föreslås att de mest förmögna företagsägarna även fortsättningsvis ska kunna vara befriade från skatten. Därutöver sätts ett tak för hur stor skatten ska kunna bli i enskilda fall. Kvar blir då en skatt som liksom den tidigare företrädesvis ska drabba vanliga människor som t.ex. amorterat av sin bostad och eller haft en hygglig utveckling av vissa aktier. Utskottet vill starkt avvisa förslag om att förmögenhetsskatten på detta sätt återinförs med dess för många delvis frivilliga karaktär samtidigt som den drabbar just personer som inte genomför möjliga transaktioner för att undvika den.

Den statliga fastighetsskattens konstruktion med dess koppling till marknadsvärdet gjorde att skatten ökade på ett sätt som var svårt att förutse och som uppfattades som djupt orättvis. Utskottet uttalade hösten 2006 att det med rätta kunde hävdas att viktiga principer, som borde vara vägledande vid beskattningen, inte följdes i tillräcklig utsträckning vid den löpande beskattningen av fastigheter. Utskottet framhöll bl.a. att det är viktigt att en skatt kan bäras av den som ska betala den. För att i någon mån kunna tillgodose detta intresse hade det då gällande systemet försetts med olika undantagsregler för vissa av dem som drabbats värst av fastighetsskatten. Dessa undantag ansåg utskottet emellertid som otillräckliga för att garantera att principen om skatt efter bärkraft får genomslag vid den löpande beskattningen av fastigheter. Utskottet betonade också vikten av

att skattereglerna beaktar intresset av att den som ska betala skatten också ska ha pengar i sin hand att betala med, dvs. en likviditetsprincip bör påverka utformningen av skatteregler. Den som ägde en fastighet kunde tvingas att betala fastighetsskatten med pengar som inte var tillgängliga utan att fastigheten såldes. En mycket hög löpande beskattning av fastighetsbeståndet skedde alltså utan särskild hänsyn till att den som skulle betala skatten kunde tvingas att ta pengar någon annanstans ifrån eller att ta upp lån för att kunna betala skatten. Utskottet framhöll i samma uttalande det tillfredsställande i att den regering som tillträdde efter valet hösten 2006 så snabbt som skedde, redan i dess först presenterade budgetförslag, föreslog en övergångslösning som bidrog till att dämpa den statliga fastighetsskattens skadliga effekter för boendet. Detta var ett första steg för att få till stånd en bättre ordning för beskattning av fastighetsbeståndet som bör kunna upplevas som mer legitim och rättvis än den då gällande ordningen.

Utskottet avvisar motionsförslagen om en återgång till ett system med statlig fastighetsskatt på boendet. Utskottet noterar att motionärerna anser att deras olika förslag måste kombineras med undantagsregler för hushåll med mindre inkomster och för miljöanpassningar. Ett behov av undantag i sådana syften gör sig inte gällande i samma utsträckning så länge den årligen återkommande beskattningen hålls på en låg nivå. När det gäller Vänsterpartiets motion kan också noteras att förslaget, förutom kraftigt höjd fastighetsskatt, innebär ett bibehållande av de förändringar i kapitalbeskattningen som finansierar den sänkta löpande beskattningen, dvs. en skattehöjning även ovanpå den ordning som gällde tidigare.

Utskottet avstyrker sammanfattningsvis motionerna Fi270 yrkandena 9 och 15, Fi285 yrkande 24 och Fi302 yrkandena 11 och 12.

Förbättringar av 3:12-reglerna

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning av behovet av förbättringar i 3:12-reglerna och avstyrker motionsförslaget om ett tillkännagivande till regeringen om inriktningen av det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Jämför avvikande mening 2 (v).

Bakgrund

De regler som brukar kallas 3:12-reglerna finns numera i 57 kap. inkomstskattelagen (1999:1229, IL). Dessa regler tillämpas vid beskattning av utdelningar och kapitalvinster från fåmansföretag till delägare som varit verksamma (aktiva) i fåmansföretaget i betydande omfattning. Reglerna till-

kom vid 1990 års skattereform med syftet att förvärvsinkomster ska beskattas ungefär lika oavsett om de kommer från ett lönearbete eller från arbetsinsatser i ett eget aktiebolag.

Om en aktiv delägare tar ut lön från sitt eget bolag beskattas den på vanligt sätt och beläggs med arbetsgivaravgifter. Om delägaren i stället lyfter utdelningar från företaget eller säljer andelar i det ska utdelningen respektive kapitalvinsten delas upp i en tjänsteinkomstbeskattad del och en kapitalinkomstbeskattad del. 3:12-reglerna används för att bestämma hur mycket av en utdelning från företaget eller en kapitalvinst från avyttrade andelar i företaget som ska tas upp till progressiv beskattning i inkomstslaget tjänst och hur stor del som ska tas upp till proportionell beskattning i inkomstslaget kapital.

Vid en reformering av reglerna fr.o.m. den 1 januari 2006 (prop. 2005/06:40, bet. 2005/06:SkU10, SFS 2005:1136) utvidgades det utrymme som kan tas ut som kapitalbeskattad inkomst. Framträdande i de nya reglerna är att utbetalda löner i företaget givits ökad tyngd vid beräkningen av den inkomst som ska kapitalbeskattas hos ägaren. Vid reformen infördes också en schablonregel, den s.k. förenklingsregeln, med tanke främst bl.a. på företagare som har ett litet kapital och ett fåtal anställda. I stället för att beräkna gränobelopp för kapitalbeskattning enligt de ordinarie, mer komplicerade reglerna, tilläts en ägare av en kvalificerad andel att använda ett belopp motsvarande 1,5 inkomstbasbelopp som gränobelopp, dvs. det utrymme som anger hur mycket det är möjligt att ta ut ur bolaget till endast 20 % kapitalinkomstskatt.

Ytterligare lättnader i 3:12-reglerna genomfördes den 1 januari 2007 genom budgetförslaget hösten 2006. En av ändringarna var att schablonbeloppet i förenklingsregeln höjdes till 2 inkomstbasbelopp. Vidare togs den regel bort som innebar att företagets lönesumma under tio inkomstbasbelopp inte lades till grund för beräkning av hur stor inkomst som skulle kapitalbeskattas hos ägaren. Utrymmet för kapitalbeskattad inkomst som baseras på lönesumman höjdes också från 20 till 25 % upp till en lönesumma på 60 inkomstbasbelopp.

Genom ett beslut hösten 2007 (prop. 2007/08:19, bet. 2007/08:SkU9) ändrades övergångsreglerna till den reform som gäller fr.o.m. den 1 januari 2006, vilket innebär en förlängd övergångstid för tidigare generösare regler om hur en kapitalvinst ska fördelas mellan kapital och tjänst vid avyttring av kvalificerade andelar åren 2007–2009.

Budgetpropositionen

När förenklingsregeln infördes bedömdes att uppemot 60 % av samtliga ägare till kvalificerade andelar skulle välja att tillämpa denna regel. Regeringen redovisar i budgetpropositionen att det nu finns skäl att ytterligare stimulera nyföretagande. I propositionen aviserar regeringen att den ska återkomma till riksdagen med lagförslag under hösten som innebär att scha-

blonbeloppet i förenklingsregeln höjs från 2 till 2,5 inkomstbasbelopp fr.o.m. den 1 januari 2009. En annan förändring som aviseras gäller det löneuttagskrav som tillämpas för att nivån på företagets löneutbetalningar ska få räknas aktiva delägare till godo vid beräkningen av hur mycket som ska kapitalinkomstbeskattas hos ägaren. Löneuttagskravet innebär att ägaren under året före beskattningsåret måste ha gjort ett eget löneuttag som inte understiger 6 inkomstbasbelopp plus 5 % av den sammanlagda konstanta ersättningen till anställda i företaget och i dess dotterföretag, dock högst 15 inkomstbasbelopp. Inom en närståendekrets ska minst en person uppfylla löneuttagskravet.

Löneuttagskravet upplevs enligt propositionen av många företagare som alltför högt. Kritiken har bl.a. gått ut på att höga löneuttag riskerar att leda till likviditetsproblem och att ett högt lönekrav leder till svårigheter för medarbetarägda konsultföretag. Vidare är det svårt för företagare som arbetar deltid att utnyttja löneunderlagsregeln. Regeringen anser att det finns anledning att ytterligare förbättra villkoren för småföretagarna och göra det mer attraktivt att bedriva företag. Som en del av denna småföretagarinriktning bör det maximala löneuttagskravet sänkas från 15 till 10 inkomstbasbelopp. Även denna förändring avses träda i kraft den 1 januari 2009.

Som utskottet strax återkommer till berörs 3:12-reglerna även av ett kommande förslag om vissa förenklingar på företagsskatteområdet.

Motionen

I *Vänsterpartiets* motion Fi302 yrkande 18 av Lars Ohly m.fl. anförs bl.a. att alla förslag till förenklingar av 3:12-reglerna är bra, men att det ursprungliga syftet, dvs. att förhindra att tjänsteinkomster omvandlas till kapitalinkomster, måste vara utgångspunkt för ändringar i 3:12-reglerna även i fortsättningen. Motionärerna föreslår ett tillkännagivande av denna innebörd till regeringen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer med regeringen att det är viktigt att ytterligare förbättra villkoren för småföretagandet. De förändringar som regeringen avser att lägga fram lagförslag om under hösten är ett led i ett sådant arbete. Utskottet anser inte att det finns skäl för ett tillkännagivande i enlighet med motionsförslaget som därför avstyrks.

Taxering och beskattning av ägarlägenheter

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att ägarlägenheter ska inordnas i skattesystemet.

Budgetpropositionen

Inom Justitiedepartementet bereds en lagrådsremiss med förslag till införande av ägarlägenheter i samband med nyproduktion (Ju2008/3484/L1). En särskild utredare har i en promemoria utarbetat förslag till de kompletterande värderings- och beskattningsregler som behövs för att ägarlägenheter ska kunna införas.

Regeringen anför att ägarlägenheterna bör inordnas i skattesystemet på ett sådant sätt att det råder neutralitet i beskattningen av ägarlägenheter och småhus. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med ett förslag. Lagändringarna bedöms kunna träda i kraft under nästa år.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare i samband med behandlingen av motioner i riksdagen uppmärksammat att ett införande av ägarlägenheter i Sverige aktualiserar också anpassningar i skattereglerna (bet. 2006/07:SkU7 och bet. 2007/08:SkU19). Utskottet ser positivt på att regeringen nu har tagit upp frågan och har inte något att erinra mot vad regeringen har anfört i budgetpropositionen om inriktningen av det fortsatta arbetet.

Beskattning av vinster på utländska premieobligationer m.m.

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning om anpassningar till EG-rätten när det gäller beskattning av vissa vinster.

Bakgrund

Den svenska lagstiftningen medför enligt huvudregeln en inkomstbeskattning av vinster i utländska lotterier eller vid vinstdragning på utländska premieobligationer samtidigt som motsvarande svenska vinster är skattefria vid inkomstbeskattningen. Detta är inte är förenligt med EG-rätten (EG-domstolens dom den 13 november 2003, mål C-42/02, Lindman).

En särskild utredare har haft i uppdrag att se över lagstiftningen inom spel- och lotteriområdet (SOU 2006:11).

Budgetpropositionen

Enligt budgetpropositionen bör vinster i utländska lotterier som anordnas i ett EES-land och vid vinstdragning på utländska premieobligationer som är utställda av ett land inom EES-området vara befriade från inkomstskatt i Sverige. Regeringen avser att under hösten återkomma till riksdagen med förslag till lagändringar fr.o.m. den 1 januari 2009.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att erinra mot de aviserade ändringarna, som är en nödvändig anpassning till EG-rätten.

Höjt schablonavdrag för andrahandsuthyrning

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning om höjd avdragsnivå vid andrahandsuthyrning och avstyrker motionsförslaget.

Jämför avvikande mening 2 (v).

Bakgrund

Vid upplåtelse av privatbostadsfastighet, privatbostad eller hyresrätt gäller att avdrag ska göras med ett schablonbelopp som uppgår till 4 000 kr per år. Vid upplåtelse av privatbostadsfastighet ska dessutom ett belopp som motsvarar 20 % av intäkten av upplåtelsen dras av. Detta belopp – dvs. det avdrag som ska göras utöver schablonbeloppet – motsvaras av upplåtarens hyra vid upplåtelse av hyresrätt respektive innehavarens avgift vid upplåtelse av bostadsrätt.

Utredningen om privatpersoners upplåtelse av den egna bostaden (SOU 2007:74) har föreslagit att schablonavdraget vid upplåtelse av privatbostadsfastighet, privatbostad eller hyresrätt ska höjas.

Budgetpropositionen

Regeringen aviserar att den under hösten avser att lägga fram ett lagförslag om en höjd nivå på avdraget vid andrahandsuthyrning. Schablonavdraget vid upplåtelse av privatbostadsfastighet, privatbostad eller hyresrätt bör enligt regeringen höjas från 4 000 kr per år till 12 000 kr per år fr.o.m. den 1 januari 2009.

Motionen

I *Vänsterpartiets* motion Fi302 yrkande 10 av Lars Ohly m.fl. föreslås ett tillkännagivande till regeringen av huvudsaklig innebörd att Vänsterpartiet står bakom förslaget om höjt schablonavdrag för andrahandsuthyrning.

Utskottets ställningstagande

Frågan om en höjning av avdragsnivån för andrahandsuthyrning har uppmärksammats i riksdagen i olika sammanhang, bl.a. mot bakgrund av önskemål om att förbättra studerandes möjligheter att kunna ordna sin bostadsfråga (se senast t.ex. bet. 2007/08:SkU19). Utskottet ser positivt på att avdragsnivån justeras, vilket bör kunna medföra att fler bostäder kommer ut på bostadsmarknaden. Utskottet utgår från att regeringen följer utvecklingen och, i enlighet med utredarens förslag, återkommer med ett högre avdragsbelopp om inte önskat resultat uppnås. Enligt utskottets mening bör riksdagen inte besluta om ett tillkännagivande av den innebörd som föreslås i motion Fi302 yrkande 10. Motionsyrkandet avstyrks följaktligen.

Sänkt bolagsskatt och sänkt expansionsfondsskatt

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning om sänkt bolagsskattesats, sänkt expansionsfondsskatt och finansieringen av dessa ändringar. Utskottet avstyrker motionsyrkandena om bibehållen bolagsskattesats och skattereduktion för vissa forskningsinsatser.

Jämför avvikande meningarna 1 (s) och 2 (v).

Allmänt om bolagsskattesats och expansionsfond

Den formella bolagsskattesatsen sänktes vid 1990 års skattereform från 52 % till 30 % samtidigt som möjligheterna att skapa obeskattade reserveringar beskars. I stället för en rad speciella reserveringsmöjligheter infördes en generell reserveringsmöjlighet, numera i form av periodiseringsfond. En ny avvägning av bolagsskattesatsen, till nuvarande 28 %, gjordes i samband med ändringar i företagsbeskattningen under 1994.

Expansionsfonden ger enskilda näringsidkare en möjlighet att expandera sin verksamhet och bygga upp ett kapital i den kvarhållna vinsten som beskattas med samma skattesats som bolagsskatten uppgår till. Reglerna om expansionsfond är en del i det regelsystem som syftar till att uppnå en likartad beskattning oavsett om näringsverksamheten drivs som enskild firma eller om den drivs i form av ett eget aktiebolag.

Budgetpropositionen

Regeringen aviserar ett kommande förslag om att sänka bolagsskatten från 28 % till 26,3 % fr.o.m. den 1 januari 2009.

Enligt propositionen har den svenska bolagsskatten tidigare haft en konkurrenskraftig utformning som inneburit goda villkor för befintliga företag samt för investeringar i Sverige och därmed för den ekonomiska tillväxten. Ur ett tillväxtperspektiv visar studier att bolagsskatten, såväl vad gäller skatteuttagets nivå som skattens utformning, tillhör de skatter som betyder allra mest för tillväxten.

Under senare år har emellertid Sveriges relativa position försämrats genom att ett flertal länder sänkt sina skattesatser. Statistik visar enligt propositionen på en tydlig utveckling inom EU mot lägre bolagsskattesatser. En förklaring till denna utveckling är att bolagsskattebasen är en av de mest lätttrörliga skattebaserna. Skattekonkurrensen har tilltagit inom EU, framför allt fr.o.m. slutet av 1990-talet. Sedan 2004 har Sverige dessutom en högre bolagsskatt än EU-genomsnittet.

Enligt propositionen visar tillgänglig statistik att det inte finns något tydligt samband mellan bolagsskattesats och bolagsskatteintäkter som andel av BNP. Detta indikerar att en sänkning av bolagsskattesatsen på lång sikt kan ge en ungefär motsvarande ökning av bolagsskattebasen, dvs. självfinansieringsgraden kan vara närmare 100 %.

Regeringen bedömer därför att det nu finns goda skäl att sänka även den svenska bolagsskattesatsen.

Som en konsekvens av en sänkning av bolagsskatten bör enligt propositionen även expansionsfondsskatten sänkas från 28 % till 26,3 % fr.o.m. den 1 januari 2009. På grund av regelverkets konstruktion och för att inte komplicera ett regelverk som riktar sig mot de minsta företagen, bör sänkningen enligt propositionen utformas så att den omfattar även redan gjorda avsättningar till expansionsfond. Det innebär att skillnaden mellan den nuvarande högre skattesatsen och den lägre skattesatsen återförs till företagen som en engångsförstärkning.

Motionen

Enligt *Vänsterpartiets* motion Fi302 yrkande 13 av Lars Ohly m.fl. får en bolagsskatt om 28 % fortfarande anses vara konkurrenskraftig. Motionärerna anser att en sänkning av bolagsskatten och motsvarande sänkning av expansionsfondsskatten inte kommer att få en avgörande betydelse för viljan att investera och göra nyanställningar. I stället bör, anför de, åtgärder i första hand riktas till mindre företag. I motionens yrkande 19 föreslås en skattereduktion för forskningssatsningar i företag med upp till 250 anställda med högst 35 % av företagets kostnader upp till ett tak på 2,8 miljoner kronor. Skattereduktionen ska enligt förslaget krediteras på skattekonto avseende forskning och utveckling.

Utskottets ställningstagande

Genom den reformering av företagsbeskattningen som ägde rum för snart tjugo år sedan lades en mycket god grund för en internationellt konkurrenskraftig företagsbeskattning. Den då genomförda kraftiga sänkningen av den formella bolagsskattesatsen möjliggjordes genom den basbreddning som slopanDET av flera speciella reserveringsmöjligheter innebar. Företagsbeskattningen gavs därigenom också en struktur som innebar att skattereglerna blev mer neutrala mellan olika verksamheter, vilket tar bort incitament till rent skattebetingsade val. Utskottet har ofta vid behandling av förslag här i riksdagen framhållit vikten av att behålla den grundläggande strukturen i företagsbeskattningen. Genom att undvika att införa nya reserveringsregler, uppskovsmöjligheter och olika undantag från beskattningen är det betydligt enklare att anpassa beskattningens nivå till omvärlden och behålla systemets internationella konkurrenskraft.

Regeringen redovisar nu i budgetförslaget för 2009 sina planer på lägga fram ett förslag om att sänka den svenska bolagsskattesatsen. Regeringen hänvisar till att ett flertal länder sänkt sina skattesatser. Skattekonkurrensen har ökat bland EU-länderna, och sedan 2004 har Sverige dessutom en högre bolagsskatt än EU-genomsnittet.

Den sänkta skattesatsen bör enligt propositionen finansieras inom bolagssektorn genom att vissa skatteupplägg med ränteavdrag, s.k. räntesnurror, förhindras. Dessa upplägg har lett till ett betydande skattebortfall, ett bortfall som riskerar att öka i framtiden. Begränsningarna avses dock utformas så att affärsmässiga transaktioner, bl.a. genom s.k. internbanker, inte onödigt försvåras.

Utskottet anser att regeringen har anfört goda skäl för att det nu är rätt tillfälle att sänka bolagsskattesatsen för att behålla och främja goda villkor för näringslivet och inte tappa konkurrenskraft vid en internationell jämförelse. Utskottet ställer sig därför bakom regeringens aviserade förslag till sänkt bolagsskattesats, sänkt expansionsfondsskatt och hur sänkningarna ska finansieras.

Det innebär att utskottet avstyrker motion Fi302 yrkande 13 om att behålla bolagsskattesatsen på dagens nivå. När det gäller motionärernas synpunkt angående inriktning mot mindre företag, vill utskottet framhålla att flera åtgärder som regeringen aviserar i budgetpropositionen har denna inriktning och bidrar till att sänka företagets kostnader för att anställa genom sänkta skatter och arbetsgivaravgifter. Sänkt bolagsskatt blir självfallet även av betydelse för de mindre företag som drivs i aktiebolagsform. För enskilda näringsverksamheter sker motsvarande sänkning av expansionsfondsskatten. Därtill kommer att förslaget om sänkt expansionsfondsskatt, som motionärerna vill avstyrka, även innebär en engångsförstärkning till småföretag som drivs som enskild firma. Mindre företag kommer att dra ekonomisk fördel av de nya enklare reglerna för direktavskrivningar av vissa inventarier och lättnaderna i 3:12-reglerna. Utskottet har därför inte förståelse för motionärernas argument mot regeringens förslag eftersom det

gynnar även småföretagen. Villkoren för att starta, driva och utveckla företag har även stärks under mandatperioden genom åtgärder på flera olika politikområden. Förutom varje år genomförda förbättringar i fåmansföretagens skatteregler har även t.ex. redovisningsperioden för momsinsbetalningar för små företag förlängts. En förändring på skatteområdet som är viktig för företagandet är den sänkning av skatteuttaget på löneinkomster och inkomst av enskild näringsverksamhet för framför allt låg- och medelinkomsttagare som genomförts i två steg 2007 och 2008 och där regeringen i budgetförslaget aviserar ett tredje steg. Förutom att jobbskatteavdrag även omfattar inkomst av enskild näringsverksamhet bidrar det tillsammans med andra åtgärder till att göra det mer lönsamt att jobba och att stanna kvar i arbetslivet efter uppnådd pensionsålder och billigare för företagen att anställa.

Det framgår av budgetpropositionen att regeringen inlett utredningar kring frågor som har stor betydelse för inte minst mindre företag. Tillgången till riskvilligt kapital är en avgörande framgångsfaktor i både nystartade företag och i expansiva och innovativa företag. Regeringen har därför den 5 juni 2008 beslutat om direktiv till en utredning om skatteincitament för investeringar i mindre företag (dir. 2008:80). Utredaren ska bl.a. analysera förutsättningar för att införa särskilda skatteincitament för att stimulera fysiska personers investeringar i onoterade företag. Utredaren ska redovisa uppdraget senast den 31 mars 2009.

Eftersom forskning berörs i motionen vill utskottet nämna att regeringen redan i budgetpropositionen för 2007 uttalade att regeringen avser att under mandatperioden genomföra insatser för att stärka den svenska forskningen.

En bred och långsiktig politik ska slå vakt om den svenska forskningens höga kvalitet och säkerställa att denna forskning i större utsträckning resulterar i företagande och arbetstillfällen.

När det gäller den skattemässiga behandlingen av företagets forskningsinsatser vill utskottet erinra om den avdragsregel som finns i 16 kap. 9 § IL. Regeln innebär att avdrag medges för forskning och utveckling som har eller kan antas få betydelse för näringsverksamheten. Detta gäller även utgifter för att få information om sådan forskning och utveckling. I vissa fall ska utgifterna aktiveras och får då ligga till grund för värdeminskning-avdrag. Regeln, och den praxis som utvecklats kring den, får betraktas som generös i jämförelse med många andra avdragsregler. Kravet på forskningens anknytning till företagets verksamhet är inte särskilt starkt. Det ska föreligga en motprestation, men för att uppnå detta är det tillräckligt att givaren har ett rimligt intresse av forskningen.

Som utskottet har redovisat tidigare (bet. 2006/07:SkU11) är också insatser på skatteområdet för att stimulera till forskning en del av arbetet inom EU. Regeringen har också i september 2008 tillsatt en utredning om skatteincitament för gåvor till forskning och ideell verksamhet (dir. 2008:102).

Sammanfattningsvis instämmer utskottet i regeringens bedömningar i fråga om sänkt bolagsskattesats, sänkt expansionsfondsskatt och förslagets finansiering. Utskottet avstyrker motion Fi302 yrkandena 13 och 19.

Överföring av skogskonto och skogsskadekonto vid generationsskiften

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att skogskonton bör få övertas i samband med generationsskiften.

Gällande rätt

Medel på skogskonto och skogsskadekonto ska tas upp som intäkt i näringsverksamhet när en lantbruksfastighet övergår till en ny ägare i samband med bl.a. arv och bodelning (21 kap. 39 § IL).

Budgetpropositionen

Regeringen aviserar att den avser att återkomma med ett förslag till riksdagen under hösten 2008 som innebär att det ska bli möjligt att överföra skogskonton och skogsskadekonton i samband med generationsskiften. Lagändringen avses träda i kraft den 1 januari 2009.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att skogskonton och skogsskadekonton bör kunna överföras utan att behöva tas upp till beskattning i samband med generationsskiften.

Utökade möjligheter till omedelbart avdrag för inventarier av mindre värde

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning om att införa lagregler som preciserar när direktavdrag kan ske för inventarier av mindre värde och avstyrker motionsyrkandet.

Jämför avvikande mening 2 (v).

Gällande rätt

I 18 kap. 4 § IL anges att omedelbart avdrag får göras för inventarier av mindre värde. Därutöver finns i dag Skatteverkets allmänna råd (SKV A 2007:2) som utgår från att vad som är ett mindre värde varierar beroende på storleken på företaget. Enligt de allmänna råden anses med mindre värde för större företag normalt vara 20 000 kr, för mindre företag normalt 10 000 kr och för enskilda näringsidkare som upprättat förenklat årsbokslut normalt 5 000 kr.

Budgetpropositionen

Enligt propositionen bör alla företag ges möjlighet att omedelbart dra av utgifter för inventarier vars anskaffningsvärde understiger ett halvt prisbasbelopp.

Ett förslag måste beredas och remitteras i särskild ordning med beaktande även av ställningstagandena från Utredningen om sambandet mellan redovisning och beskattning (SOU 2008:80). Som utgångspunkt och om möjligt ska dock de nya reglerna få tillämpas på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2008. Nya regler bedöms dock kunna träda i kraft tidigast den 1 juli 2009.

Motionen

I *Vänsterpartiets* motion Fi302 yrkande 14 av Lars Ohly m.fl. föreslås ett tillkännagivande av huvudsaklig innebörd att Vänsterpartiet delar regeringens uppfattning och ställer sig bakom förslaget om omedelbart avdrag för utgifter för inventarier vars anskaffningsvärde understiger ett halvt prisbasbelopp.

Utskottets ställningstagande

Som regeringen framhållit bör en utökad möjlighet till omedelbart avdrag för vissa inventarier kunna medföra en förenklad administration, och förslaget får därmed särskilt stor betydelse för de minsta företagen. Utskottet har inte något att erinra mot regeringens bedömning.

Enligt utskottets mening bör riksdagen inte besluta om ett tillkännagivande av den innebörd som föreslås i motion Fi302 yrkande 14. Motionsyrkandet avstyrks följaktligen.

Ändrade regler för avräkning av utländsk skatt och vissa förenklingar på företagsskatteområdet

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning om ändringar i reglerna om avräkning av utländsk skatt och om vissa förenklingar på företagsskatteområdet. Utskottet avstyrker motionsyrkandet.

Jämför avvikande mening 2 (v).

Budgetpropositionen

Regeringen aviserar att den under hösten 2008 avser att återkomma med ett förslag till riksdagen om ändringar i reglerna för avräkning av utländsk skatt. Regler bör införas som säkerställer att avräkning medges i kommissionärsförhållanden och vid kvalificerade fusioner och kvalificerade fissioner. Vidare bör möjligheten att avräkna en utländsk skatt hänförlig till ett tidigare år (carry forward-perioden) förlängas från tre till fem år. Slutligen bör regler införas som tydliggör vilka kostnadsposter som ska beaktas vid spärrbeloppsberäkningen.

Vidare bör enligt budgetpropositionen reglerna om återföring av periodiseringsfond förenklas så att det äldsta kvarvarande avdraget för avsättning till periodiseringsfond alltid återförs först. Det bör införas en möjlighet att lämna koncernbidrag till s.k. lagerbolag. Reglerna om ställande av säkerhet i samband med skalbolagsdeklaration inlämnad av fysiska personer bör förenklas. De s.k. 3:12-reglerna bör ändras så att årets gränobelopp bara beräknas för andelar som ägdes vid beskattningsårets ingång.

Ändringarna avses träda i kraft den 1 januari 2009.

Motionen

I *Vänsterpartiets* motion Fi302 yrkande 15 av Lars Ohly m.fl. föreslås ett tillkännagivande av huvudsaklig innebörd att Vänsterpartiet ser generellt positivt på förenklingsförslag men tar slutlig ställning i samband med att propositioner överlämnats till riksdagen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att erinra mot de förenklingar som regeringen senare kommer att lägga närmare förslag till riksdagen om.

Enligt utskottets mening bör riksdagen inte besluta om ett tillkännagivande av den innebörd som föreslås i motion Fi302 yrkande 15. Motionsyrkandet avstyrks följaktligen.

Förändrade underprisregler för handelsbolag och begränsning av rätten till avdrag för lagerandelar i byggnadsrörelse

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning om lagstiftningsåtgärder för att stävja vissa skatteupplägg med handelsbolag och lagerandelar i byggnadsrörelse. Utskottet avstyrker motionsyrkandet.

Jämför avvikande mening 2 (v).

Bakgrund

Skatteverket har uppmärksammat att reglerna om kapitalvinstberäkning på handelsbolagsandelar systematiskt utnyttjas för omfattande skatteupplägg med avsevärt skattebortfall som följd. Skatteverket har även uppmärksammat att det förekommer vissa skatteupplägg – med ett betydande skattebortfall till följd – där de inblandade utnyttjar reglerna om lagerandelar i byggnadsrörelse. Under taxeringsarbetet vid 2005–2007 års taxeringar har Skatteverket observerat transaktioner där underlaget för beskattningen har minskats med sammanlagt drygt 60 miljarder kronor.

Regeringen har i en skrivelse till riksdagen den 17 april 2008 (skr. 2007/08:148) förklarat att eftersom de nu gällande reglerna utnyttjas för omfattande skatteplanering med avsevärt skattebortfall som följd bör de nya reglerna, med stöd av undantagsbestämmelsen i 2 kap. 10 § andra stycket regeringsformen, tillämpas fr.o.m. den 18 april 2008.

Budgetpropositionen

I budgetförslaget återkommer regeringen till det ifrågavarande skatteupplägget med handelsbolag och aviserar det lagförslag som läggs fram i en särskild proposition i syfte att fullfölja lagstiftningsarbetet i enlighet med den tidigare skrivelsen till riksdagen. För att förebygga vissa skatteupplägg bör dels möjligheterna till underprisöverlåtelser till eller från handelsbolag slopas, dels bör rätten till avdrag för värdenedgång på lagerandelar i byggnadssektorn begränsas. Reglerna bör tillämpas fr.o.m. den 18 april 2008.

Motionen

I *Vänsterpartiets* motion Fi302 yrkande 16 av Lars Ohly m.fl. föreslås ett tillkännagivande av huvudsaklig innebörd att Vänsterpartiet välkomnar regeringens förslag om förändrade underprisregler för handelsbolag och begränsning av rätten till avdrag för lagerandelar i byggnadsrörelse.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att erinra med anledning av regeringens redovisning av det pågående arbetet med lagförslag i syfte att stoppa viss skatteplanering med handelsbolag och lagerandelar i byggnadsrörelse.

Enligt utskottets mening bör riksdagen inte besluta om ett tillkännagivande av den innebörd som föreslås i motion Fi302 yrkande 16. Motionsyrkandet avstyrks följaktligen.

Förändringar i reglerna om avdragsrätt för räntor i företagssektorn

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning om ändringar i avdragsrätten för räntor i företagssektorn. Utskottet avstyrker motionsyrkandet.

Jämför avvikande mening 2 (v).

Bakgrund

Skatteverket har identifierat ett antal koncerninterna skatteupplägg som innebär att ränteavdrag kan göras i Sverige medan motsvarande ränteintäkt beskattas lågt eller inte alls hos mottagaren. Enligt uppskattningar gjorda av Skatteverket reduceras det svenska skatteunderlaget med minst 25 miljarder kronor per år till följd av dessa förfaranden, vilket motsvarar 7 miljarder kronor i skattebortfall. Skatteverket bedömer att transaktionerna inte alls, eller endast marginellt, har motiverats av företagsekonomiska överväganden. Genom att åberopa lagen (1995:575) om skatteflykt har Skatteverket försökt förhindra att avdrag ges för räntor som har samband med sådana förfaranden. Regeringsrätten har dock i de s.k. Industrivärdendomarna den 6 november 2007 (RÅ 2007 ref. 84 och 85) klargjort att den lagen inte är tillämplig i dessa fall.

Skatteverket har i en promemoria, Förslag om begränsningar i avdragsrätten för ränta m.m. på vissa skulder (dnr Fi2008/4093), daterad den 23 juni 2008 föreslagit att ränteutgifter m.m. inte får dras av under vissa förutsättningar. Skatteverkets hemställan har remissbehandlats. Flertalet remissinstanser stöder syftet att motverka skatteplanering med hjälp av ränteavdrag men är kritiska mot förslagets utformning med hänsyn till att det även omfattar transaktioner som är affärsmässigt motiverade. Inom Finansdepartementet har därför utarbetats ett justerat förslag som avser att motverka den aktuella formen av skatteplanering utan att förhindra normal affärsverksamhet. I de flesta medlemsstater inom EU finns regler som

begränsar avdragsrätten för ränteutgifter inom företagssektorn. Det förslag som tagits fram inom Finansdepartementet har tagit sin utgångspunkt i de regler som finns i bl.a. Nederländerna. Förslaget har remissbehandlats.

Budgetpropositionen

Enligt regeringen bör reglerna om avdrag för räntor i företagssektorn ändras för att motverka vissa skatteupplägg inom en intressegemenskap utan att onödigt försvåra för normal affärsverksamhet. Ett förslag med denna innebörd läggs fram separat.

Motionen

I *Vänsterpartiets* motion Fi302 yrkande 17 av Lars Ohly m.fl. föreslås ett tillkännagivande av huvudsaklig innebörd att Vänsterpartiet välkomnar regeringens förslag för att förhindra skatteundandragande och i övrigt återkommer i samband med att propositionen lämnas till riksdagen.

Utskottets ställningstagande

Regeringens förslag om begränsningar i avdragsrätten för räntor i företagssektorn syftar till att stoppa skatteplanering som redan i dag uppgår till högst betydande belopp och som, om den inte stoppas, sannolikt kommer att ske i en ökande omfattning. En del av de upplägg som åtgärden riktar sig mot syftar till att undvika att svensk bolagsskatt tas ut på vinster som generats i Sverige och i stället beskattas lågt eller inte alls i en utländsk skatteregim. Förutom den belastning detta innebär på den svenska skattebasen kan detta i förlängningen också leda till svårigheter att upprätthålla neutralitet i företagsbeskattningen genom att koncerner med stora ekonomiska resurser genom interna dispositioner kan skaffa sig skattefördelar som verksamheter av mindre omfattning inte kan uppnå. Den kringskurna avdragsrätten för räntor föreslås av regeringen utgöra finansiering av de sänkningar av bolagsskattesatsen och expansionsfondsskatten som utskottet nämnt tidigare.

Enligt utskottets mening innebär regeringens aviserade förslag att skattefördelar som hittills vissa resursstarka företag kunnat tillskansa sig kan komma hela företagssektorn till del genom sänkt bolagsskatt och sänkt expansionsfondsskatt. Utskottet anser att regeringen har gjort en bra avvägning för att lösa såväl problemet med ränteupplägg som behovet i ett internationellt perspektiv av att sänka nivån på beskattningen av företag.

Enligt utskottets mening bör riksdagen inte besluta om ett tillkännagivande av den innebörd som föreslås i motion Fi302 yrkande 17. Motionsyrkandet avstyrks följaktligen.

Uppräkning av energi- och koldioxidskattesatserna efter prisutveckling

Utskottets ställningstagande i korthet

Energi- och koldioxidskattesatserna bör räknas upp motsvarande förändringarna i konsumentprisindex under perioden juni 2007–juni 2008. Höjningen bör träda i kraft den 1 januari 2009. Utskottet avstyrker motionsförslag om att uppräkningskopplingen till utvecklingen av BNP.

Jämför avvikande mening 3 (mp).

Budgetpropositionen

Sedan 1994 ska enligt bestämmelser i lagen (1994:1776) om skatt på energi en årlig indexomräkning av energi- och koldioxidskattesatserna göras. Syftet är att realvärdesäkra skatteuttaget. Varje år, senast i november, ska regeringen beräkna och fastställa det kommande kalenderårets energi- och koldioxidskattesatser med hänsyn till den allmänna prisutvecklingen. De nya skattesatser som ska gälla under 2009 baseras på förändringen i konsumentprisindex mellan juni 2007 och juni 2008. Index har under den perioden ökat med ca 4,31 %. En effekt via höjd mervärdes-skatt tillkommer om energipriserna höjs i motsvarande mån och om köparen är en privatperson. För företag som har rätt att dra av ingående mervärdesskatt uppkommer inte någon sådan effekt.

Motionen

I *Miljöpartiets* motion Fi272 yrkande 7 (delvis) av Peter Eriksson m.fl. föreslås att uppräkningskopplingen av miljö- och klimatskatterna förändras. Motionärerna anser att den nuvarande indexeringen, som endast bygger på konsumentprisindex, gör att den styrande effekten successivt urholkas. I stället bör uppräkningskopplingen till BNP-utvecklingen och tydligare relateras till klimatmålen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att en uppräkning av energi- och koldioxidskattesatserna ska ske enligt bestämmelserna i lagen om skatt på energi. Ändringen kommer att göras i en förordning som regeringen antar med stöd av bestämmelserna i nämnda lag. Utskottet avstyrker motion Fi272 yrkande 7 (delvis).

Koldioxidskatten

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att koldioxidskatten på fossila bränslen som förbrukas i industrin utanför EU:s handelssystem, jordbruket och övriga areella näringar ska öka samt yrkande om att torv inte bör vara undantaget från koldioxidbeskattning.

Jämför avvikande meningarna 2 (v) och 3 (mp).

Bakgrund

Koldioxidskatt tas ut på fossila bränslen som förbrukas som motorbränsle och som bränsle för uppvärmning. Det innebär att bl.a. bensin, dieselolja, eldningsolja, fotogen, gasol, metan, kol och naturgas omfattas av skatteplikt. Skatten sätts ned när energiprodukterna förbrukas för uppvärmning och i stationära motorer inom tillverkningsindustrin och i jordbruk inklusive växthusuppvärmning, skogsbruk och vattenbruk. Skattenedsättningen innebär att ingen energiskatt och endast 21 % av den generella koldioxidskatten betalas.

Motionerna

I *Vänsterpartiets* motion Fi302 yrkande 39 av Lars Ohly m.fl. och motion Fi285 yrkandena 20 och 23 av Peter Pedersen m.fl. (v) föreslås att nedsättningen av koldioxidskatten för industrin utanför EU:s handelssystem minskas från 21 öre till 30 öre per kilo koldioxid. Nedsättningen bör enligt motionärerna även avse koldioxidskatten på eldningsolja och diesel inom jordbruket samt övriga areella näringar.

Även i *Miljöpartiets* motion Fi272 yrkande 7 (delvis) anförs att koldioxidskatten för den lätta industrin och för jord- och skogsbruk bör skärpas genom att nedsättningen minskas från 21 % till 30 %. I samma motions yrkande föreslås även att koldioxidskatten höjs med 15 öre 2009, 30 öre 2010 samt 15 öre 2011. Höjningarna bör ske i syfte att hålla omvandlingstrycket uppe i samhället samt för att ge tydliga signaler om att fortsatt klimatomställning är prioriterad. I motionens yrkande 22 föreslås att torv inte ska vara undantaget från koldioxidbeskattning.

Utskottets ställningstagande

Koldioxidskatten höjdes från den 1 januari 2008 med 6 öre per kilo koldioxid. Utskottet, som ställde sig bakom regeringens förslag om höjning, anförde att koldioxidskatten är ett mycket viktigt redskap för att minska användningen av fossila bränslen och därigenom koldioxidutsläppen. Utskottet ansåg att en höjning av den generella koldioxidskattenivån var en

lämplig åtgärd för att förbättra miljöstyrningen. För maximerad effekt var det enligt utskottet nödvändigt att skattehöjningen belastade bränslen som används såväl som motorbränsle som bränsle för uppvärmning och påverkar samtliga förbrukarkategorier (bet. 2007/08:SkU17 s. 15). Utskottet vidhåller denna inställning och anser att den procentuella koldioxidskattenedsättningen för bränslen som används för drift av stationära motorer och uppvärmning inom industrin, värmeproduktion i kraftvärmeverk eller för jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheterna även framöver bör vara 79 % av den generella nivån. Utskottet avstyrker därmed motionerna Fi302 yrkande 39, Fi285 yrkandena 20 och 23 samt Fi272 yrkande 7 (delvis).

Torv återbildas relativt långsamt och kan därför ses som ett mellanting mellan förnybara och fossila bränslen. Torv betraktas t.ex. som ett fossilt bränsle, och koldioxidutsläppen från torvförbränning ingår i den redovisning som klimatkonventionens parter ska göra till konventionens sekretariat. Vidare omfattas växthusgasutsläppen från torv av EU:s system för handel med utsläppsrätter, varför förbrukare av torv som bränsle inom den handlande sektorn måste redovisa utsläppsrätter för sin bränsleförbrukning. Torv räknas emellertid som ett förnybart bränsle i direktiv 2001/177/EG om främjande av el från förnybara energikällor och mot den bakgrunden berättigar fr.o.m. den 1 april 2004 även el som producerats från torv i kraftvärmeverk till elcertifikat.

Användningen av torv för energiändamål är i dagsläget varken belagd med koldioxidskatt eller energiskatt. Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning (ytr. 2007/08:SkU1y s. 52) att torv, vid en slopad eller nedsatt koldioxidskatt för den handlande sektorn, skulle komma att förlora en del av sin konkurrensfördel i den sektorn. Utskottet anser därmed att torv även i fortsättningen ska vara skattebefriad och avstyrker motion Fi272 yrkande 22.

Beskattning av bränslen i den handlande sektorn

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att införa en kontrollstation inför det andra planerade steget av skattesänkningen på bränslen som förbrukas i anläggningar som omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter samt yrkande om att koldioxidskatten för den handlande sektorn höjs till den nivå skatten hade före sänkningen den 1 juli 2008.

Jämför avvikande meningarna 2 (v) och 3 (mp).

Bakgrund

Den 1 januari 2005 inleddes den första perioden av systemet för handel med utsläppsrätter inom EU. Handel med utsläppsrätter är en del i de internationella ansträngningarna att minska och begränsa utsläppen av växthusgaser i enlighet med åtaganden i Kyotoprotokollet till Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar. De grundläggande reglerna om handelssystemet finns i det s.k. handelsdirektivet. EU knyter det europeiska handelssystemet till Kyotoprotokollets regelverk och mekanismer genom det s.k. länkdirektivet. Handelsdirektivet har genomförts i svensk rätt genom lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter (jfr prop. 2004/05:18).

Den procentuella skattenedsättningen för bränslen som förbrukas i industri- och kraftvärmearläggningar inom handelssystemet ökades den 1 juli 2008 med 6 procentenheter. Motsvarande nedsättning gjordes samtidigt beträffande bränsle som förbrukas i övriga värmearläggningar inom handelssystemet. Nämnade skattesänkningar utgör det första steget i de skattelättnader som aviserades i budgetpropositionen för 2008. Genom ändringen minskades skattebelastningen från tidigare 21 % av den generella koldioxidskattenivån till 15 % (prop. 2007/08:121, bet. 2007/08:SkU27).

Det andra planerade steget innebär ändringar av beskattningen som resulterar i att den koldioxidskatt för bränslen som förbrukas i industri- och kraftvärmearläggningar som omfattas av handelssystemet tas ut med belopp som motsvarar ca 7 % av 2008 års koldioxidskattenivå. Även övriga värmearläggningar inom handelssystemet bör ges en motsvarande ökning av skattenedsättningen, uttryckt i procentenheter. De skattejusteringar som blir följden av det andra steget i skatteomläggningen kommer enligt regeringen att behandlas senare i särskild ordning inför det aviserade ikraftträdandet den 1 januari 2010 (prop. 2007/08:1 volym 1 s. 122).

Motionerna

I motion Fi302 yrkande 41 av Lars Ohly m.fl. anförs att *Vänsterpartiet* ställde sig bakom det av regeringen i budgetpropositionen för 2008 framlagda förslaget om det första steget i nedtrappningen av koldioxidskatten för den handlande sektorn. När det gällde den vidare nedsättningen ansåg motionärerna, mot bakgrund av osäkerheterna kring utsläppshandelssystemet, att det borde finnas en kontrollstation 2009 innan ytterligare beslut fattas. Motionärerna vidhåller detta yrkande.

I *Miljöpartiets* motion Fi272 yrkande 7 (delvis) av Peter Eriksson m.fl. anförs att motionärerna vidhåller sin tidigare framförda ståndpunkt att det var fel att sänka koldioxidskatten för den handlande sektorn.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sin tidigare inställning (senast i bet. 2007/08:SkU27 s. 6), att det för en effektiv miljöstyrning är angeläget med en samordning mellan olika styrmedel i miljöpolitiken, t.ex. mellan skatt och utsläppshandel. Med det anförda avstyrker utskottet motion Fi302 yrkande 41 om att införa en kontrollstation inför det planerade andra steget av skattesänkningen samt motion Fi272 yrkande 7 (delvis).

Skatten på diesel och bensin

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att höja skatten på diesel med 20 öre år 2009 och ytterligare 20 öre 2010, samt att samtidigt sänka fordonsskatten. Utskottet avstyrker även motionsyrkanden om att höja bensinskatten med 21 öre 2009 och ytterligare 25 öre år 2010 samt att sänka fordonsskatten för boende i glesbygd.

Jämför avvikande meningarna 1 (s) och 2 (v).

Bakgrund

Enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi beskattas bränslen med tre olika punktskatter – energiskatt, koldioxidskatt och svavelskatt. Energiskatten är utformad på grundval av såväl energi- och miljöpolitiska som statsfinansiella skäl. Koldioxidskatten på bränslen är en miljörelaterad skatt, som införts av miljöskäl och syftar till att minska utsläppen av koldioxid.

Från och med den 1 januari 2008 höjdes energiskatten på diesel i miljöklasserna 1 och 2 med 20 öre per liter. Avsikten med höjningen var att minska bränsleförbrukningen inom transportsektorn. För att inte förändra skattevillkoren för dieselpersonbilar jämfört med bensinpersonbilar sänktes samtidigt fordonsskatten för dieselpersonbilar. Utskottet tillstyrkte regeringens förslag om höjd energiskatt på diesel och anförde att när det gällde miljöstyrning inom trafiksektorn vidhöll utskottet sin tidigare ståndpunkt (senast yttr. 2007/08:SkU1y) att en styrning av bränsleförbrukningen via skatten på drivmedel är att föredra framför en styrning via fordonsskatten, eftersom fordonsskatten är oberoende av körsträckan (bet. 2007/08:SkU17, rskr. 2007/08:99).

Klimatberedningen har avlämnat betänkandet Svensk klimatpolitik (SOU 2008:24). Enligt beredningen behöver en betydande minskning av koldioxidutsläppen i Sverige åstadkommas genom att bensin och diesel ökar i pris under de närmaste åren. Beredningen bedömer därför att skatten på bensin och diesel behöver höjas till en nivå som motsvarar en

prisökning på ungefär 70 öre per liter jämfört med nuvarande prisnivåer. Vid en höjning av skatten behöver hänsyn samtidigt tas till de negativa fördelningseffekter som kan uppstå. Klimatberedningens förslag bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Inom EU pågår arbetet med en översyn av energiskattedirektivet (2003/96/EG). Energiskattedirektivet har en central roll för att bistå medlemsstaterna med tydliga verktyg för att nå uppsatta mål på miljöområdet. Kommissionen kan väntas lämna förslag om ändring av energidirektivet i december 2008.

Motionerna

Av *Socialdemokraternas* förslag (motion Fi270) framgår att de anser att energiskatten på diesel i miljöklass 3 ska höjas.

I *Vänsterpartiets* motion Fi302 yrkande 27 av Lars Ohly m.fl. och motion Fi285 yrkande 1 av Peter Pedersen m.fl. (v) föreslås att skatten på diesel höjs med 20 öre 2009 och ytterligare 20 öre 2010, samtidigt som fordonsskatten sänks. Sänkningen av fordonsskatten bör avse både personbilar och tung trafik. Syftet med den föreslagna förändringen är att styra utvecklingen mot ett högre pris på den rörliga transportkostnaden och ett lägre pris på den fasta. I ovan nämnda motioner, yrkande 28 och yrkande 2, föreslås att bensinskatten höjs med 21 öre år 2009 och ytterligare 25 öre år 2010. Syftet med den föreslagna höjningen är att få över trafik från vägar till ekologiskt hållbara färdvägar. Vidare bör fordonsskatten sänkas för boende i glesbygd.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser positivt på regeringens arbete med att utveckla effektiva ekonomiska styrmedel för att nå miljö- och klimatmålen. I likhet med regeringen anser utskottet att klimatfrågan är särskilt angelägen. Utskottet är i nuläget inte berett att ställa sig bakom vare sig höjda diesel- eller bensinskatter. Resultatet av regeringens beredningsarbete bör avvaktas. Utskottet avstyrker därmed motionsyrkandena i motionerna Fi302 och Fi285 om höjda skatter på diesel och bensin.

När det gäller yrkandet om sänkt fordonsskatt för boende i glesbygd höjdes avdraget för resor med egen bil till och från arbete för alla den 1 januari 2008 från 18 kr till 18 kr och 50 öre per mil (prop. 2007/08:11, bet. 2007/08:SkU17). Som skäl för denna höjning angavs bl.a. att skattskyldiga i glesbygdsregionerna är beroende av bilen för att kunna ta sig mellan bostad och arbetsplats utan orimligt långa restider. Höjningen av reseavdraget avsåg vidare att kompensera för de höjda skatterna på drivmedel. Utskottet har tidigare (bet. 2007/08:SkU21 s. 18) avstyrkt motionsyrkanden om sänkt fordonsskatt för boende i glesbygd med motiveringen att det avdrag för boende i glesbygd som finns i vägtrafikskattelagen (2006:227) redan i dag innebär att medborgare och företag med ökade kost-

nader till följd av långa transportavstånd får en skattesubvention. Utskottet ansåg inte att det var motiverat att införa ytterligare subventioner för den aktuella gruppen. Utskottet vidhåller denna inställning och avstyrker därmed motionsyrkandena i motionerna Fi302 och Fi285 om sänkt fordons-skatt för boende i glesbygd.

Skatt på fritidsbåtar och alkylatbensin

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att införa båtskatt och sänka skatten på alkylatbensin.

Jämför avvikande mening 2 (v).

Motionerna

I *Vänsterpartiets* motion Fi302 yrkande 37 av Lars Ohly m.fl. (v) och motion Fi285 yrkande 18 av Peter Pedersen m.fl. (v) föreslås att en skatt för fritidsbåtar införs samtidigt som skatten på alkylatbensin sänks. Syftet med båtskatten ska vara att finansiera dels fritidsbåtarnas andel av infrastrukturkostnaderna, dels sänkningen av skatten på alkylatbensin.

Utskottets ställningstagande

Frågan om en databas över fritidsbåtar har inom ramen för en utredning om förarbevis utretts i Näringsdepartementet på tjänstemannanivå. Vid regeringsskiftet ändrades emellertid direktiven och utredningen kom att bara avse behörighetsbevis.

Utskottet konstaterar att båtskatt förutsätter båtregister. Som utskottet tidigare konstaterat (senast i bet. 2007/08:SkU21 s. 29) är frågorna om båtregister och båtskatt inte aktuella. Beträffande skatten på alkylatbensin vidhåller utskottet sin tidigare inställning att skatten på alkylatbensin, som redan beskattas lägre än annan bensin, inte ska sänkas ytterligare (bet. 2007/08:SkU17 s. 15). Med det anförda avstyrker utskottet samtliga i avsnittet aktuella motionsyrkanden.

Fordonsskatt

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att göra fordonsskatten mera koldioxiddifferentierad, att en koldioxidbaserad fordonsskatt för äldre bilar ska utredas samt att staten ska stimulera efterkonvertering av gamla bilar.

Jämför avvikande mening 2 (v).

Bakgrund

Sedan maj 2006 gäller den nya vägtrafikskattelagen (2006:227) och lagen (2006:228) med särskilda bestämmelser om fordonsskatt (prop. 2005/06:65, bet. 2005/06:SkU15, rskr. 2005/06:167). Lagarna ersätter fordonsskattelagen (1988:327) och lagen (1976:339) om saluvagnsskatt. I syfte att öka miljöstyrningen har fordonsskatten för personbilar lagts om till att vara baserad på koldioxidutsläpp i stället för vikt (detta gäller fr.o.m. den 1 oktober 2006). Övergångsvis finns även den viktbaserade fordonsskatten kvar. Den koldioxidbaserade fordonsskatten består av ett fiskalt grundbelopp (360 kr/år) och ett koldioxidbelopp. Koldioxidbeloppet är per år 15 kr per gram koldioxidutsläpp överstigande 100 gram som en bil släpper ut per kilometer vid blandad körning. Koldioxidbeloppet är lägre för fordon som kan drivas med alternativa drivmedel.

Från och med den 1 januari 2008 sänktes fordonsskatten för dieselpersonbilar. För dieselbilar som blivit skattepliktiga för första gången före utgången av år 2007 ska summan av grundbeloppet och koldioxidbeloppet multipliceras med en miljö- och bränslefaktor om 3,3. För dieselbilar som blivit skattepliktiga för första gången efter år 2007 ska summan av grundbeloppet och koldioxidbeloppet multipliceras med en miljö- och bränslefaktor om 3,15.

Motionerna

I *Vänsterpartiets* motion Fi302 yrkande 32 av Lars Ohly m.fl. och motion Fi285 yrkande 8 av Peter Pedersen m.fl. (v) föreslås att fordonsskatten ska göras mer koldioxiddifferentierad. Den fiskala basskatten på 360 kr bör enligt motionärerna avskaffas och i stället ska koldioxidkomponenten höjas från 15 kr/g CO₂ till 24 kr/g CO₂. Förändringen innebär att bilar med låga utsläpp av koldioxid gynnas, medan mer bränsleslukande bilar får en höjd skatt. I nämnda motioner (yrkandena 33 och 10) föreslås även att staten bör stimulera efterkonvertering av gamla bilar, så att även dessa kan drivas med etanol. En statlig subvention bör därför införas genom en minskning av fordonsskatten.

I motion Fi285 yrkande 9 av Peter Pedersen m.fl. (v) föreslås att det ska utredas om det är möjligt att införa en koldioxidbaserad fordonsskatt för äldre bilar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att den nya fordonsskatten, som fr.o.m. den 1 oktober 2006 är baserad på koldioxidutsläpp i stället för vikt, stimulerar till att välja bränsleeffektiva fordon och att den därmed bidrar till att uppfylla de klimatpolitiska målen. Utskottet anser att den nuvarande fordonsskatten är väl avvägd och avstyrker därmed motionerna Fi302 och Fi285 i dessa delar.

Den koldioxidbaserad fordonsskatten omfattar inte äldre fordon. Äldre fordon beskattas fortfarande efter vikt. Som utskottet tidigare anfört (2007/08:SkU21 s. 22 f.) skulle det innebära alltför stora kostnader och arbete att uppskatta koldioxidutsläppen för äldre personbilar för att även dessa skulle beskattas enligt det nya systemet. Utskottet avstyrker därmed motion Fi285 yrkande 9.

Genom en ändring i lagen (2001:1080) om motorfordons avgasrening och motorbränslen som trätt i kraft den 1 juli 2008 har efterkonvertering av gamla bilar möjliggjorts. I samband med riksdagsbehandlingen av den föreslagna lagändringen avstyrkte trafikutskottet ett motionsyrkande om att ekonomiskt stöd ska lämnas till efterkonvertering av fordon för drift med alternativa bränslen. Trafikutskottet betonade i stället vikten av att den äldre bilparken ersätts med moderna och miljöklassade fordon. Enligt trafikutskottet skulle ett system med ekonomiskt stöd till efterkonvertering snarast fördröja en sådan förnyelse av bilparken samtidigt som den skulle innebära en tyngande administration (2007/08:TU4). Skatteutskottet instämmer i denna bedömning och avstyrker därmed motionerna Fi302 yrkande 33 och Fi285 yrkande 10.

Kollektivtrafik – drivmedelsskatter och fordonsskatter

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att busstrafiken inte bör belastas med höjda drivmedelsskatter och att fordonsskatten för tunga bussar ska sänkas till den nivå som gällde före den höjning som gjordes år 2000.

Jämför avvikande mening 2 (v).

Motionerna

I *Vänsterpartiets* motion Fi302 yrkande 30 av Lars Ohly m.fl. och motion Fi285 yrkande 5 av Peter Pedersen m.fl. föreslås att busstrafiken inte ska belastas med höjda drivmedelsskatter.

I motion Fi302 yrkande 31 och motion Fi 285 yrkande 6 föreslås att fordonsskatten för tunga bussar ska sänkas till den nivå som gällde före den höjning som gjordes år 2000. Förslaget innebär att skatten bör sänkas från 20 000 kr till 1 500 kr.

Utskottets ställningstagande

Kollektivtrafiken konkurrerar med personbilstransporter. Som regeringen anförde i samband med förslaget om höjd energiskatt på diesel är bränsleåtgången per person vid busstransport betydligt lägre, vilket torde innebära att denna konkurrensfördel kvarstår (prop. 2007/08:11 s. 42). Utskottet instämmer i denna bedömning och ser inte skäl för ändring vad gäller drivmedelsbeskattningen för kollektivtrafik. Utskottet avstyrker därmed motionerna Fi302 yrkande 30 och Fi285 yrkande 5.

Utskottet ser inte heller något skäl för att sänka fordonsskatten för tunga bussar. I samband med behandlingen av regeringens förslag om bl.a. sänkning av fordonsskatten för dieselpersonbilar avstyrkte utskottet motionsyrkandena om sänkt fordonsskatt avseende bl.a. dieseldriven tung trafik. Utskottet vidhåller denna inställning och avstyrker därmed motionsyrkanden om sänkt fordonsskatt för tunga bussar.

Kilometerskatt

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om kilometerskatt för tunga fordon.

Jämför avvikande meningarna 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Bakgrund

I betänkandet Skatt på väg (SOU 2004:63) föreslog Vägtrafikskatteutredningen att ett svenskt kilometerskattesystem för tunga lastfordon under vissa förutsättningar skulle införas. I propositionen Moderna transporter (prop. 2005/06:160) gjorde regeringen bedömningen att en kilometerskatt för tunga lastbilar kan hjälpa till att nå en hållbar utveckling, bl.a. genom att bidra till att uppnå miljö kvalitetsmålen. Statens institut för kommunikationsanalys (Sika) och Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) har haft regeringens uppdrag att analysera konsekvenserna av en svensk kilometerskatt. Sika och ITPS lämnade den 15 mars 2007 rapporten Kilometerskatt för lastbilar – Effekter på näringar och regioner till regeringen. Regeringen har i september 2007 uppdragit åt Sika att, i samarbete med ITPS, komplettera den tidigare rapporten. En komplettering av rapporten har inkommit. Rapporterna har sänts ut på remiss och huvuddelen av remissvaren har inkommit.

Kommissionen har lämnat förslag (KOM(2008) 436) till ändring av det s.k. Eurovinjettdirektivet (1999/62/EG). I faktagromemoria (2007/08:FPM136) angående det nämnda förslaget till direktiv anges att kommissionens förslag även har betydelse för förutsättningarna att i framtiden införa en distansbaserad vägavgift (kilometerskatt) i Sverige. Regeringen bedömer att nuvarande direktiv ger utrymme för att införa en differentierad marginalkostnadsbaserad kilometerskatt i Sverige, givet att vägtrafikens marginalkostnader beräknas till en nivå under den infrastrukturfinansierade avgiftsnivå som direktivet tillåter. Förslaget innebär att utrymmet att utforma en sådan skatt blir snävare. Samtidigt blir högre avgiftsnivåer tillåtna.

Motionerna

Socialdemokraterna anser (mot. 2007/08:Fi270) att en kilometerskatt för tunga lastbilstransporter ska övervägas. En rätt genomförd kilometerskatt bör öka effektiviteten i transportsystemet och därmed minska slitage, buller samt utsläpp av partiklar, kväveoxider, svaveldioxid och koldioxid. Ett införande av kilometerskatt bör kombineras med satsningar på att bygga ut kapaciteten för godstransporter på järnväg. Särskild hänsyn bör tas till transporter inom skogsnäringen som saknar alternativ till transport på väg.

I *Vänsterpartiets* motion Fi285 yrkande 7 av Peter Pedersen m.fl. föreslås att ett system med kilometerskatt för tunga fordon införs och träder i kraft senast 2011.

I *Miljöpartiets* motion Fi272 yrkande 19 av Peter Eriksson m.fl. föreslås att regeringen utreder och återkommer med lagförslag om en avståndsbase-rad kilometerskatt på lastbilar som kan träda i kraft senast 2011. I snitt bör skatten vara 20 kr per mil, men den bör differentieras eller återföras på ett sådant sätt att konkurrensen inte snedvrids för företag i norra Sverige.

Utskottets ställningstagande

Enligt det s.k. Eurovinjettdirektivet är det möjligt att ta ut kilometerskatt. Utskottet anser emellertid att näringslivets tillgänglighet och konkurrenskraft på den globala marknaden i hög grad är relaterad till ett väl fungerande transportsystem. De miljömässiga effekterna av ett kilometerskattesystem måste därför analyseras i relation till framför allt de nordliga regionernas konkurrenskraft och näringsliv. Utskottet konstaterar att frågan om kilometerskatt för närvarande bereds inom Regeringskansliet. I avvaktan på resultatet av nämnda beredning avstyrker utskottet motion Fi285 yrkande 7 och motion Fi272 yrkande 19.

Flygskatt

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om klimatskatt på flyg, att frågan om en koldioxidskatt ska fortsätta att utredas och att det i avvaktan på resultatet av utredningen ska införas en tillfällig flygskatt.

Jämför avvikande meningarna 2 (v) och 3 (mp).

Bakgrund

EU-kommissionen har den 20 december 2006 lagt fram ett förslag om att inkludera luftfarten i EU:s system för handel med utsläppsätter. Det föreslås att flygtrafik mellan flygplatser inom EU ska omfattas fr.o.m. 2011 och att alla flygplan som ankommer till eller avgår från EU:s flygplatser ska omfattas fr.o.m. 2012. Tilldelningen av utsläppsätter ska enligt förslaget harmoniseras på EU-nivå (se fakta-pm 2006/07:FPM43). Europaparlamentet antog i november 2007 ett yttrande angående direktivet. Miljörådet nådde den 20 december en politisk överenskommelse om en gemensam standpunkt beträffande direktivet. Europaparlamentet har under sommaren röstat ja till en överenskommelse med rådet om flygets införlivande i utsläppshandelssystemet. Överenskommelsen innebär bl.a. att flyget fr.o.m. år 2012 inkluderas i EU:s utsläppshandelssystem. Detta gäller såväl flyg inom EU som till och från EU. Den totala tilldelningen av utsläppsätter till flygsektorn kommer år 2012 att vara 97 % av medelutsläppen 2004–2006. Den årliga tilldelningen av utsläppsätter till flygsektorn reduceras därefter till 95 % av medelutsläppen 2004–2006 för perioden 2013–2020. Den senare nivån kan komma att ändras. Under 2012 kommer 15 % av utsläppsätterna att fördelas genom auktionering. Samma nivå, 15 %, kommer fortsatt att gälla om inte nivån ändras inom ramen för den allmänna översynen av utsläppshandelsdirektivet.

Huvudregeln i energiskattedirektivet är att yrkesmässigt använt flygbränsle ska vara skattefritt, medan flygbränslet ska beskattas när det används för privat ändamål. Sverige har tidigare haft ett undantag från direktivets regler om beskattning av flygbränsle, som används för privat nöjesflygning. Detta undantag upphörde att gälla den 1 januari 2007. I Beskattning av flygbränsle för privat ändamål (prop. 2007/08:122) lämnade regeringen bl.a. ett förslag till beskattning av flygbränsle för privat bruk. Utskottet tillstyrkte lagförslaget (2007/08:SkU28) som trädde i kraft den 1 juli 2008.

Motionerna

I *Vänsterpartiets* motion Fi302 yrkande 36 av Lars Ohly m.fl. föreslår motionärerna att en klimatskatt införs på inrikesflyget. I motion Fi285 yrkande 17 av Peter Pedersen m.fl. (v) föreslås också att en klimatskatt på inrikes flyg införs och att skatten bör motsvara en kostnad på 10 800 kr per start och landning.

I motion Fi272 yrkande 18 av Peter Eriksson m.fl. föreslår *Miljöpartiet* att frågan om en koldioxidskatt för flyget ska fortsätta att utredas. I avvaktan på resultatet av denna utredning bör en tillfällig skatt per passagerare införas. Nivån på denna skatt bör bestämmas till 200 kr enkel resa inrikes och i Europa och 400 kr för enkel resa utanför Europa.

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan pågår arbetet med att infoga luftfarten i EU:s system för handel med utsläppsrätter. Problemet med flygets miljöpåverkan är således uppmärksammat av regeringen. Utskottet anser mot denna bakgrund inte att det finns anledning att initiera en utredning om utformningen av en koldioxidskatt på flygbränsle eller att införa en klimatskatt eller tillfällig skatt per passagerare på inrikesflyg. Med anledning av det anförda avstyrks motionsyrkandena Fi302 yrkande 36, Fi285 yrkande 17 och Fi272 yrkande 18.

Energiskatteavdrag för vindkraft

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att helt slopa energiskatteavdraget för landbaserad vindkraft samt att sänka avdraget från 13 till 12 öre per kWh för havsbaserad vindkraft. Ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2009.

Bakgrund

Vid behandlingen av 2008 års statsbudget ställde sig riksdagen bakom regeringens förslag till ändringar på energi- och miljöskatteområdet (yttr. 2007/08:SkU1y, rskr. 2007/08:30). Det innebär att den avtrappning av miljöbonusen för vindkraftverk som påbörjades 2004 fortsätter. För landbaserad vindkraft sänktes avdraget fr.o.m. den 1 januari 2008 från 4 till 2 öre per kWh och för havsbaserad vindkraft sänktes avdraget från 14 till 13 öre per kWh. Avtrappningen har godkänts vid kommissionens statsstödsgranskning (EUT C223, 10.9.2005, s. 3).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att den tidigare inledda avtrappning av avdraget för energiskatt på el som produceras i vindkraftverk fortsätter. För landbaserad vindkraft slopas avdraget nu helt och för havsbaserad vindkraft sänks avdraget från 13 till 12 öre per kWh. Förslaget föranleder ändringar i 11 kap. 10 § lagen (1994:1776) om skatt på energi och föreslås träda i kraft den 1 januari 2009. Avdraget för havsbaserad vindkraft avses upphöra vid utgången av 2009.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att erinra mot att avtrappningen av vindkraftens miljöbonus fortsätter i enlighet med kommissionens godkännande och tillstyrker således regeringens förslag.

Effektskatt på kärnkraft och fastighetsskatt på vattenkraftsanläggningar

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att effektskatten på kärnkraft och fastighetsskatten på vattenkraft ska höjas.

Jämför avvikande meningar 1 (s) och 3 (mp).

Bakgrund

Från och med den 1 januari 2008 höjdes skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer med 24 % till 12 648 kr per megawatt och månad. Fastighetsskatten för vattenkraftverk höjdes samtidigt från 1,2 % till 1,7 %. Tillsammans med den tillfälliga höjningen av skatten med 0,5 % under taxeringsåren 2007–2011 kom fastighetsskatten för vattenkraftverk fr.o.m. 2008 att uppgå till 2,2 %. Regeringen anförde som skäl för höjningarna bl.a. att senare års ökande elpris inte har motsvarats av ökade produktionskostnader inom kärnkraften och vattenkraften. Systemet med handel med utsläppsrätter har också bidragit till höjda elpriser och har därmed ökat företagets vinster. De bränslen som används för marginalproduktion av el är som regel av fossilt ursprung och därmed belastade med kostnader för utsläppsrätter (prop. 2007/08:11, 2007/08:Sk17, rskr. 2007/08:99).

Motionen

Socialdemokraterna anför (motion Fi270) att skatten på termisk effekt i kärnkraftverk bör höjas med 10 % 2009 och med ytterligare 10 % 2010. Kraftbolagen har under en lång tidsperiod fått stora vinster genom att sälja

el med låga kostnader från svensk vattenkraft för ett pris som kraftigt överstiger produktionskostnaderna. Fastighetsskatten på vattenkraft bör höjas med 0,3 % 2009 och ytterligare 0,5 % 2010.

I *Miljöpartiets* motion Fi272 yrkande 7 (delvis) av Peter Eriksson m.fl. föreslås att effektskatten på kärnkraft och fastighetsskatten på vattenkraftverk ska höjas. Detta är enligt motionärerna motiverat av att handeln med utsläppsrätter pressar upp priset på el, vilket skapar stora vinster för producenter av elkraft som inte behöver några utsläppsrätter (kärnkraft och vattenkraft) och vars kostnader inte stiger.

Utskottets ställningstagande

De genomförda skattehöjningarna innebär högre fasta kostnader för producenter av el från kärnkraft och vattenkraft. Utskottet delar uppfattningen att det är lämpligt att beskatta de extravinster som uppkommer hos kärnkraftsproducenterna till följd av s.k. marginalkostnadsprissättning inom elproduktionen och anser att skattehöjningarna som genomfördes var väl avvägda. Utskottet avstyrker yrkandet om att skatterna ska höjas på nytt.

Skattelättnader för koldioxidneutrala drivmedel

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet delar bedömningen att regeringen bör fortsätta att besluta om skattenedsättning för koldioxidneutrala drivmedel genom dispensbeslut även efter den 31 december 2008. Den generella skattebefrielsen bör gälla längst t.o.m. utgången av 2013. Det särskilda villkoret, som gäller för att etanol som låginblandas i bensin ska vara skattebefriad, bör slopas senast den 1 januari 2009. Utskottet ställer sig även bakom bedömningen att regeringen bör undersöka olika alternativ för att fortsatt ge svensk etanolproduktion stabila förutsättningar. För att skapa förutsättningar att öka andelen förnybart bränsle bör därför regeringen skyndsamt utreda ett kvotsystem.

Bakgrund

I budgetpropositionen för 2002 lades huvudkomponenterna för en skattestrategi för alternativa drivmedel fast. I budgetpropositionen för 2004 modifierades den ursprungliga strategin på så sätt att koldioxidneutrala drivmedel fr.o.m. 2004 t.o.m. 2008 befriades från både koldioxidskatt och energiskatt.

Regeringens skattestrategi för koldioxidneutrala drivmedel innebär att dessa drivmedel för närvarande helt undantas från koldioxidskatt och energiskatt genom dispensbeslut med stöd av 2 kap. 12 § lagen (1994:1776)

om skatt på energi. Kommissionen har godkänt skattestrategin t.o.m. utgången av år 2013 (EUT C 303, 13.12.2006, s. 77). De nuvarande dispensbesluten löper ut den 31 december 2008 eller vid den tidigare tidpunkt då en lagstiftning om generell skattebefrielse för koldioxidneutrala drivmedel träder i kraft.

I budgetpropositionen för 2008 (prop. 2007/08:1, finansplan m.m., avsnitt 5.6.13, s. 128 f.) har regeringen förklarat att skattestrategin bör föras in som en generell skattebefrielse i lagstiftningen senast den 1 januari 2009.

Budgetpropositionen

För närvarande pågår förhandlingar i rådet om ändringar av bränslekvalitetsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 98/70/EG av den 13 oktober 1998 om kvaliteten på bensin och dieselbränslen och om ändringar av rådets direktiv 93/12/EEG, EUT L 350, 28.12.1998, s. 58, Celex 31998L0070, senast ändrat genom direktiv 2003/17/EG, EUT L 76, 22.3.2003, s. 10, Celex 32003L0017). Ändringarna avser bl.a. möjligheter för medlemsstaterna att öka andelen etanol som kan låginblandas i bensin, men även införandet av ett bindande mål för drivmedelsdistributörer att minska utsläppen av växthusgaser från bränslen för vägfordon och mobila maskiner. Det är inte klarlagt vilka statsstödsrättsliga effekter ett sådant bindande mål får för medlemsstaternas möjlighet att ge skattelättnader för bränslen som används för att uppfylla målet. Det är således osäkert om det skulle vara möjligt att över huvud taget ha kvar skattebefrielsen för biodrivmedel. Regeringen avvaktar därför med att föra in generella regler om skattebefrielse för biodrivmedel i svensk lagstiftning till dess det är klart vad som blir resultatet av förhandlingarna kring bränslekvalitetsdirektivet. I stället fortsätter regeringen att besluta om skattenedsättning genom dispensbeslut. Den generella skattebefrielsen bör dock inte ges längre än t.o.m. utgången av 2013 då statsstödsgodkännandet löper ut.

Regeringen bedömer att det särskilda villkor som gäller för att låginblandad etanol ska vara skattebefriad kan tas bort utan att det uppstår någon överkompensation för etanol jämfört med bensin. Regeringen avser därför att ge in en ansökan till kommissionen för att kunna ta bort det särskilda villkoret. Därmed kommer etanol för låginblandning att behandlas på samma sätt som etanol som används i E 85 och bussbränsle. Ett slopande av villkoret skulle kunna innebära att priset på vanlig bensin sjunker med upp till 10 öre per liter. Enligt regeringens bedömning kan ett godkännande från kommissionen erhållas i sådan tid att sloandet av villkoret kan gälla senast fr.o.m. den 1 januari 2009.

Regeringen avser att undersöka olika alternativ för att fortsatt ge svensk etanolproduktion stabila förutsättningar. För att skapa förutsättningar att öka andelen förnybart bränsle avser regeringen att skyndsamt utreda ett kvotssystem.

Utskottets ställningstagande

Vid budgetbehandlingen hösten 2006 ställde sig riksdagen bakom regeringens bedömning att koldioxidneutrala drivmedel bör vara befriade från koldioxidskatt och energiskatt även efter år 2008. Utskottet har i samband med 2007 års budgetbehandling välkomnat kommissionens godkännande av skattestrategin som innebär att koldioxidneutrala drivmedel kan undantas från koldioxid- och energiskatt under ytterligare fem år.

Utskottet, som i likhet med regeringen anser att klimatfrågan är särskilt angelägen, konstaterar att förutsättningarna har förändrats i och med förhandlingarna i rådet om ändringar av bränsledirektivet. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att man bör avvakta med att införa generella regler om skattebefrielse för biodrivmedel i avvaktan på resultatet av förhandlingarna.

Som utskottet tidigare anfört (yttr. 2007/08:SkU1y) är det angeläget att de företag som är verksamma på alternativbränslemarknaden får långsiktigt gynnsamma skattevillkor för att kunna utveckla sina verksamheter på så sätt att de skadliga miljö- och klimateffekterna kan minimeras. Utskottet välkomnar regeringens intention att ge svensk etanolproduktion stabila förutsättningar.

Trängselskatt

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att undantaget från trängselskatt för miljöbilar bör upphöra den 1 januari 2009. För befintliga miljöbilar bör dock undantag gälla t.o.m. den 31 juli 2012. Utskottet anser i likhet med regeringen att den s.k. Lidingöregeln bör slopas först i samband med färdigställandet av Norra länken. Utskottet avstyrker motionsförslagen om att de kommuner eller regioner som vill ska ges möjlighet att införa trängselskatt genom avtal med regeringen, att frågan om riksdagen ska kunna delegera till kommunerna att införa trängselavgifter, att intäkterna från trängselskatterna i Stockholm ska användas till förbättringar i kollektivtrafiken och att Essingeleden beläggs med trängselskatt.

Jämför avvikande meningarna 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Bakgrund

Under försöksperioden för trängselskatt i Stockholm den 3 januari–31 juli 2006 undantogs vissa mindre förorenande bilar från skatteplikt. När trängselskatten sedan återinfördes stadigvarande den 1 augusti 2007 behölls undantaget, men begränsades till att gälla under en övergångsperiod.

Undantaget omfattar bil som enligt uppgift i vägtrafikregistret är utrustad med teknik för drift helt eller delvis med elektricitet eller annan gas än gasol eller med en bränsleblandning som till övervägande del består av alkohol, se 5 § 4 lagen (2004:629) om trängselskatt. Undantaget upphör enligt nu gällande regler att gälla den 1 augusti 2012.

Budgetpropositionen

Regeringen anför att andelen miljöbilar som har passerat betalstationerna för trängselskatt har ökat väsentligt – från ca 2 % före försöket med trängselskatt till närmare 9 % under sista kvartalet 2007. Detta innebär att det nu finns en risk för att miljöbilsundantaget ska underminera trängselskattens primära syfte att leda till minskad trängsel, inte minst eftersom antalet undantagna miljöbilar i Stockholmsregionen ökar. Ökad trängsel försämrar framkomligheten i trafiken och leder till försämrad stadsmiljö. Undantaget innebär vidare en risk för minskade skatteintäkter och därmed minskning av de medel som kan finansiera satsningar på t.ex. körfält för kollektivtrafik och annan väginfrastruktur.

Mot denna bakgrund anser regeringen att undantaget från trängselskatt för miljöbilar bör upphöra att gälla fr.o.m. den 1 januari 2009. Emellertid bör en övergångsregel införas för de fordon som enligt nuvarande regler är undantagna från trängselskatt.

En proposition med ovan nämnda förslag har lämnats till riksdagen, Trängselskatt för miljöbilar (2008/98:12).

Motionerna

Socialdemokraterna anser att miljöbilsundantaget ska vara kvar. Miljöbilsundantaget har ett fortsatt berättigande för att stimulera fordonsteknikens utveckling. Undantaget för miljöbilar är också av stor betydelse för att öka miljöbilsförsäljningen, etablera fler tankställen för förnybara drivmedel och minska personbilstrafikens nettotillskott av koldioxid.

I *Vänsterpartiets* motion Fi285 yrkande 13 av Peter Pedersen m.fl. föreslås att de kommuner eller regioner som vill ska ges möjlighet att införa trängselskatt genom avtal med regeringen. I yrkande 14 samma motion föreslås att frågan om riksdagen kan delegera till kommuner att införa trängselavgifter bör utredas. Motionärerna anser att kommunerna själva i framtiden bör få avgöra om de vill införa trängselavgifter.

I *Miljöpartiets* motion Fi272 yrkande 7 (delvis) av Peter Eriksson m.fl. föreslås att intäkterna från trängselskatten i Stockholm används för förbättringar i kollektivtrafiken. Vidare föreslår motionärerna att även Essingeleden beläggs med trängselskatt, vilket skulle öka incitamentet att minska bilresorna och inte endast att ändra väg för resan.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att undantaget från trängselskatt för miljöbilar bör upphöra den 1 januari 2009 men att en övergångsregel bör införas för befintliga fordon. Som utskottet tidigare anfört är trängselskatten en viktig del i arbetet med att finna en långsiktigt hållbar lösning på trafikproblemen i Stockholmsområdet.

Frågor om riksdagens rätt att besluta om skatter och avgifter till staten och att bestämma om användningen av statens medel regleras framför allt i regeringsformen. I samband med att trängselskatten infördes på nytt aviserade regeringen att den kommer att inhämta synpunkter från Grundlagsutredningen om möjligheterna att tillåta uttag av lokalt eller regionalt beslutade avgifter i syfte att finansiera transportinfrastruktur. Våren 2007 tillsatte Grundlagsutredningen en expertgrupp för att ta fram förslag på alternativa sätt att reglera normgivningsmakten. I utredningens uppdrag till expertgruppen ingick att presentera lösningar som öppnar för möjligheten att delegera normgivningsmakten till kommuner i bl.a. frågor om pålagor såsom trängselskatt. Expertgruppen redovisade sitt arbete i en rapport vars innehåll även publicerats i SOU 2008:42. I proposition 2008/09:35 s. 100 anger regeringen att den först efter det att Grundlagsutredningen slutfört sin översyn kan lämna eventuella förslag om grundlagsändringar som möjliggör kommunalt beslutade föreskrifter om trängselskatt. Regeringen är dock beredd att också dessförinnan bereda eventuella framställningar från andra kommuner om införande av trängselskatt. Frågan om kommuner ska ges beslutanderätt vad gäller trängselskatter bereds således för närvarande. Utskottet konstaterar att Grundlagsutredningen beräknas lämna sitt slutbetänkande i december 2008. I avvaktan på resultatet av detta arbete avstyrker utskottet motion Fi285 yrkandena 13 och 14.

I samband med att trängselskatterna infördes (prop. 2006/07:109, bet. 2006/07:SkU19, rskr. 2006/07:212) avstyrkte utskottet motionsyrkande om att intäkterna från trängselskatten uteslutande skulle gå till kollektivtrafiksatsningar. Utskottet anförde att man i likhet med regeringen ansåg att intäkterna från trängselskatten skulle användas till att finansiera en del nödvändiga investeringar i vägnätet i Stockholmsregionen och därmed förbättra infrastrukturen. En väl fungerande infrastruktur är avgörande inte bara för biltrafiken utan även för kollektivtrafiken. Utskottet vidhåller denna inställning och avstyrker därmed motion Fi272 i denna del. Utskottet anser inte att det i nuläget är aktuellt att införa trängselskatt på Essingeleden och avstyrker motion Fi272 även i denna del.

Skatt på fluorerade växthusgaser

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att en särskild utredare bör tillkallas med uppdrag att utreda om en skatt på fluorerade växthusgaser bör införas. Utskottet avstyrker motionsförslagen om att nu införa en skatt på fluorerade växthusgaser.

Jämför avvikande meningarna 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Bakgrund

I klimatpropositionen från 2001 (prop. 2001/02:55) anförde regeringen att målsättningen för Sverige bör vara att utsläppen av de fluorerade växthusgaserna inte ska var högre år 2010 jämfört med 2001 års nivå samt att användningen borde begränsas till områden där alternativ saknas. Målsättningen upprepades i klimatpropositionen 2006 (prop. 2005/06:172, avsnitt 8.7).

Sedan den 4 juli 2006 finns förordningen Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 842/2006 om vissa fluorerade växthusgaser. De åtgärder som regleras i förordningen är tänkta att bidra till att EU:s mål om minskad klimatpåverkan enligt Kyotoprotokollet nås. Huvuddelen av bestämmelserna i förordningen började gälla den 4 juli 2007.

Budgetpropositionen

Klimatberedningen föreslår i sitt betänkande *Svensk klimatpolitik* (SOU 2008:24) att en skatt ska införas på vissa fluorerade växthusgaser. Enligt Klimatberedningens beräkningar skulle en skatt kunna bidra till en minskning av utsläppen av fluorerade växthusgaser med 0,2 miljoner ton koldioxidkvivalenter, vilket skulle motsvara 0,4 % av de totala svenska utsläppen av växthusgaser. Regeringen anser att Klimatberedningens förslag är intressant och bör övervägas vidare. Innan ett slutligt ställningstagande tas till om en skatt är det mest lämpliga styrmedlet för att minska dessa växthusgaser, är det dock nödvändigt med ytterligare utredningsarbete.

Motionerna

Socialdemokraterna välkomnar regeringens förslag att under året utreda miljöskatt på fluorerade gaser och föreslår att skatten införs fr.o.m. 2010 (mot. Fi270).

I *Vänsterpartiets* motion Fi302 yrkande 38 av Lars Ohly m.fl. och i motion Fi285 yrkande 19 av Peter Pedersen m.fl. (v) anfördes att miljöskatt bör införas på fluorerade växthusgaser. Skatten bör tas upp vid import av en fluorerad gas eller import av en produkt som innehåller sådan gas.

I *Miljöpartiets* motion Fi272 yrkande 7 (delvis) av Peter Eriksson m.fl. föreslås att en miljöskatt på fluorerade växthusgaser införs. Skattesatsen bör bestämmas till samma nivå som koldioxidskatten för den industri som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom regeringens bedömning att en särskild utredare bör tillsättas med uppdrag att se över om en skatt på fluorerade växthusgaser bör införas. Som utskottet tidigare anfört (yttr. 2007/08:SkU1y s. 66) kräver införandet av en sådan skatt noggranna analyser och överväganden. Utskottet avstyrker därmed motionerna om att i nuläget införa en skatt på fluorerade växthusgaser.

Försäljningsskatt på personbilar och registreringskatt

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om försäljningsskatt och registreringskatt.

Jämför avvikande meningarna 2 (v) och 3 (mp).

Bakgrund

Sverige har, sedan drygt tio år, ingen försäljningsskatt på nya bilar.

Motionerna

I *Vänsterpartiets* motion Fi302 yrkande 34 av Lars Ohly m.fl. och i motion Fi285 yrkande 11 av Peter Pedersen m.fl. föreslås att en miljöbaserad försäljningsskatt ska införas på nya personbilar. Motionärerna anför att Sverige är ett av få EU-länder som inte har en försäljnings- eller registreringsavgift. I SOU 2005:51 presenterades ett konkret förslag där bilar med utsläpp över en viss nivå betalar försäljningsskatt medan andra är befriade. Syftet är att tydliggöra livscykelkostnaden, samtidigt som den uppmuntrar till köp av mer miljövänliga alternativ.

I *Miljöpartiets* motion Fi272 yrkande 20 av Peter Eriksson m.fl. föreslås att en koldioxidrelaterad registreringsavgift införs. Motionärerna anför att Sverige har de högsta utsläppen från nya bilar samt att utsläppen i Norge, Danmark och Finland har sänkts efter att en differentierad registreringsavgift införts.

Utskottets ställningstagande

Kommissionen lämnade den 5 juli 2005 ett förslag till direktiv om beskattning av personbilar (KOM[2005] 261). I förslaget anförts bl.a. att uttag av registreringskatt inte längre ska vara tillåtet och att de medlemsstater som tar ut registreringskatt successivt ska avveckla skatten. Förslaget har diskuterats vid möten i rådsarbetsgrupper både under det tyska ordförandeskapet och under det portugisiska ordförandeskapet. I förslaget från det portugisiska ordförandeskapet har den del av förslaget som avser avveckling av registreringskatter tagits bort, medan de regler som avser koldioxidrelatering av fordonsskatt och registreringskatt är avsedda att vara mer flexibla. Såvitt utskottet erfarit är flera medlemsstater fortfarande kritiska mot gemensamma regler för bl.a. registreringskatt. Utskottet har tidigare avstyrkt motioner om att utreda möjligheterna att införa en registreringskatt i Sverige (bet. 2007/08:SkU17 s. 16). Genom arbetet på EU-nivå är frågan om registreringskatt ändå aktuell för regeringen. Mot denna bakgrund vidhåller utskottet sin tidigare inställning av avstyrker motionsyrkandena.

Skatten på handelsgödsel och bekämpningsmedel

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att skatten på handelsgödsel och bekämpningsmedel ska höjas.

Jämför avvikande mening 2 (v).

Bakgrund

Särskilda miljöskatter på bekämpningsmedel och handelsgödsel tas ut med stöd av lagen (1984:410) om avgift på bekämpningsmedel, respektive genom lagen (1984:409) om avgift på gödselmedel. Syftet med miljöskatterna är att minska användningen av kemikalier i jordbruket och på så sätt minska jordbrukets negativa påverkan på miljön.

Gödselmedelsskatten är 1:80 kr för varje helt kg kväve, förutsatt att andelen kväve i medlet är minst 2 %, och 30 kr för varje helt gram kadmium i gödselmedel, till den del kadmiuminnehållet överstiger 5 gram per ton fosfor. Bekämpningsmedelsskatten är 30 kr för varje helt kg verksam beståndsdel i bekämpningsmedlet.

Riksdagen har efter förslag i budgetpropositionen för 2002 beslutat om en återföring av skatten på bekämpningsmedel och handelsgödsel till jordbruksnäringen (vilket inbegriper växthusnäringen). Uppburen skatt på bekämpningsmedel och kväve i handelsgödsel återförs till jordbruket via ett särskilt anslag. Huvuddelen av den återförda skatten används till åtgärder för att minska växtnäringens förluster från jordbruket och minska miljöris-

kerna inom växtskyddsområdet. Skatten på bekämpningsmedel återförs kollektivt för forsknings- och utvecklingsinsatser med syfte att främja en hållbar utveckling inom jordbruket och trädgårdsnäringen.

Motionerna

I *Vänsterpartiets* motion Fi302 yrkande 40 av Lars Ohly m.fl. och i motion Fi285 yrkande 22 av Peter Pedersen m.fl. (v) föreslås att skatten på handelsgödsel och bekämpningsmedel ska höjas med 20 %. Nämda förslag lämnas som ett led i att minska jordbrukets påverkan på övergödningen av haven.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid ett flertal tillfällen avstyrkt motionsyrkanden om höjd skatt på bekämpningsmedel och handelsgödsel, senast i betänkande 2007/08: 21. Utskottet ser inte skäl för att ändra sina tidigare ställningstaganden och avstyrker därmed motionerna Fi302 och Fi285 i dessa delar.

Animalieproduktion – beskattning av vegetabilier

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att införa en miljöavgift på de vegetabilier som används till att föda upp djur inom köttproduktionen.

Jämför avvikande mening 2 (v).

Motionen

I *Vänsterpartiets* motion Fi285 yrkande 21 av Peter Pedersen m.fl. föreslås att en handlingsplan för minskad köttkonsumtion upprättas. Åtgärder i handlingsplanen kan vara att införa en miljöavgift på de vegetabilier som används till att föda upp djur inom köttproduktionen samt ökad information om köttkonsumtionens miljöeffekter.

Utskottets ställningstagande

Jordbruksministern Eskil Erlandsson (c) har som svar på en interpellation (2006/07:318) angående köttkonsumtionens miljöpåverkan bl.a. anfört att regeringen inte avser att införa miljöavgifter på de vegetabilier som används för djuruppfödning eller miljöbonus till vegetabilisk produktion då detta inte är styrmedel som regeringen förespråkar.

I samma interpellationssvar har jordbruksministern påpekat att det av det landsbygdsutvecklingsprogram som regeringen arbetar under framgår att regeringen stöder köttproduktionen. På betesmarker som nyttjas används inga kemikalier. För den biologiska mångfalden är det angeläget att ha betande djur för att behålla vårt mångfasetterade biologiska landskap. Nötköttsproduktionen är en viktig del för att uppfylla de svenska miljökvalitetsmålen. Som utskottet tidigare anfört (bet. 2007/08:SkU21, s. 39) ställer sig utskottet även i detta avseende bakom regeringens politik. Utskottet avstyrker därmed motion Fi285.

Reklamskatt

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att förutsättningar för att finansiera ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten för närvarande inte föreligger. Utskottet avstyrker en motion om att i nuläget avveckla även den resterande delen av reklamskatten.

Bakgrund

Skatt på annonser och reklam infördes i början av 1970-talet för att finansiera en ökning av det statliga stödet till dagspressen. Bestämmelser om reklamskatt finns i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam (reklamskattelagen). Skatten tas ut på annons som är avsedd att offentliggöras i landet och för reklam som är avsedd att spridas inom landet i annan form än annons. Reklam i radio, i tv och på Internet omfattas inte av beskattningen

I april 2002 tillkännagav riksdagen som sin mening vad skatteutskottet anfört om att reklamskatten bör avvecklas och att frågan, med beaktande av de budgetpolitiska målen, bör prioriteras vid kommande budgetberedning (bet. 2001/02:SkU20).

I budgetpropositionerna för 2003, 2004 och 2005 tog den dåvarande regeringen upp frågan om ett avskaffande men ansåg med hänsyn till det statsfinansiella läget att det var nödvändigt att dröja med en sådan åtgärd.

Ett första steg i avskaffandet togs hösten 2005 (budgetpropositionen för 2006) när riksdagen beslutade att skatten på annonser i allmän nyhetstidning skulle sänkas från 4 till 3 % och att reklamskatten i övrigt skulle sänkas från 11 till 8 %. Vidare beslöts att beloppet av den skattepliktiga omsättning som berättigar till återbetalning av reklamskatt för dagspress respektive populär- eller fackpress skulle höjas från 12 respektive 6 miljoner kronor för helt år till 50 respektive 10 miljoner kronor. Ändringarna, som trädde i kraft den 1 januari 2006, har medfört att antalet tidningar som betalar reklamskatt minskat.

Ett ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten togs när riksdagen beslutade att samtliga periodiska publikationer, även gratisutdelade, som inte är annonsblad, katalog eller program retroaktivt fr.o.m. den 1 januari 2007 ska få samma lägre beskattning och högre grundavdrag som för närvarande gäller för allmänna nyhetstidningar (prop. 2007/08:18, bet. 2007/08:SkU8).

Budgetpropositionen

Även i årets budgetberedning har frågan om ytterligare steg i avskaffandet av den resterande reklamskatten prövats. Regeringen anser att det är viktigt att den resterande reklamskatten avskaffas. Regeringen har dock prioriterat skatteändringar som ökar den varaktiga sysselsättningen, som höjt jobbskatteavdrag och sänkt företagsskatt, före ytterligare sänkning av reklamskatten.

Motionen

I motion Fi266 av Kerstin Lundgren (c) föreslås att den resterande delen av reklamskatten, i enlighet med den vilja som uttryckts av regering och riksdag, avvecklas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anförde i samband med behandling av proposition 2007/08:18 att regeringens förslag innebar att ytterligare ett betydande steg nu tas mot ett avskaffande av reklamskatten. Utskottet välkomnade förslaget men ville ånyo erinra om att riksdagens tidigare ställningstagande avsåg en avveckling av hela reklamskatten. Utskottet anförde att man utgår från att regeringen under kommande budgetberedning har detta mål i sikte (bet. 2007/08:SkU8). Även i yttrande 2007/08:SkU5y har utskottet anført att man utgår ifrån att möjligheten till ett slopande av reklamskatten tas upp inom ramen för en prövning av budgeten för 2009.

Utskottet vidhåller sin tidigare inställning att hela reklamskatten ska avvecklas och förutsätter att detta kommer att ske i kommande förslag från regeringen. Utskottet avstyrker därmed motion Fi266.

Lotteriskatt

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att återställa lotteriskatten till den nivå som gällde före den 1 januari 2008.

Jämför avvikande mening 2 (v).

Bakgrund

Enligt lagen (1991:1482) om lotteriskatt ska skatt betalas för svenskt lotteri när vinsterna utgörs av pengar. Penningvinster i lotteri som anordnas av en ideell förening är skattefri. Det är i dag endast AB Trav och Galopps (ATG) lotteriverksamhet som beskattas enligt lagen.

Från den 1 januari 2008 sänktes lotteriskatten från 36 % till 35 % av den behållning som återstår sedan de sammanlagda vinster som betalats ut till vinnarna i lotteriet räknats av från de sammanlagda inkomsterna. Detta skedde mot bakgrund av att intäkterna från trav- och galoppsporten under senare tid minskat. Genom ändringen återställdes lotteriskatten till den nivå som den hade före den 1 juli 1997 (prop. 2007/08:11, bet. 2007/08:SkU17, rskr. 99).

Motionen

I *Vänsterpartiets* motion Fi302 yrkande 42 av Lars Ohly m.fl. föreslås att lotteriskatten återställs till den nivå som den hade före den sänkning som skedde den 1 januari 2008. Motionärerna anför att de inte delade regeringens bedömning beträffande ATG:s utveckling och därför inte ansåg att en skattesänkning var befogad.

Utskottets ställningstagande

Utskottet avstyrkte i samband med att lotteriskatten sänktes motionsyrkanden om att förslaget om sänkning skulle avslås. Utskottet ansåg i likhet med regeringen att det var befogat att återställa lotteriskatten till den nivå som skatten hade före den 1 juli 1997 (bet. 2007/08:SkU17 s. 17). Utskottet vidhåller denna inställning av avstyrker motionen i den delen.

Stärkt kontroll vid införsel av alkohol m.m.

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att förare som inte medför föreskrivet förenklat ledsagardokument vid transport av beskattade varor ska påföras transporttillägg samt att vissa ändringar bör göras av bestämmelserna om beskattning av bränsle vid införsel för personligt bruk.

Budgetpropositionen

Kontroll av införsel av alkohol

Efter förslag i propositionen Alkoholfrågor med EG-rättslig anknytning (prop. 2007/08:119) infördes vissa anpassningar av alkohollagen (1994:1738) till EG-rätten fr.o.m. den 1 juli 2008. De nya reglerna innebär bl.a. att spritdrycker, vin och starköl får föras in till Sverige från ett annat EG-land av en enskild person som har fyllt 20 år, genom yrkesmässig befordran eller annan oberoende mellanhand om dryckerna är avsedda för den enskildes eller dennes familjs personliga bruk. Bestämmelsen utgör en anpassning av lagstiftningen till följd av EG-domstolens domar den 5 juni 2007 i mål C-170/04 (fallet Rosengren) och den 4 oktober 2007 i mål C-186/05. Svensk alkoholskatt ska i dessa fall betalas av den person som beställt alkoholvarorna.

Regeringen bedömer att möjligheten att föra in alkoholvaror med s.k. oberoende mellanhand medför att antalet legala införseltransporter av alkoholvaror till enskilda privatpersoner kommer att öka. Hur stor ökningen blir är svårt att förutse. Det är dock sannolikt att ett ökat antal införselfall kommer att innebära en ökad arbetsbelastning för Tullverket. För att motverka detta bör förare som inte medför föreskrivet förenklat ledsagardokument påföras transporttillägg. Denna åtgärd syftar till att säkerställa identifikationen av skattskyldiga beställare och underlätta Tullverkets möjligheter att kontrollera dessa beställare.

Beskattning av bränsle

Efter en dom från EG-domstolen den 15 november 2007 i mål C-330/05 (Granbergfallet) finns anledning att ändra bestämmelserna om beskattning av uppvärmningsbränsle som förs in till Sverige för personligt bruk. Det bör därför införas bestämmelser som gör det möjligt att under vissa förutsättningar föra in sådant bränsle utan att det utlöser beskattning här. Förutsättningarna för skattefriheten bör vara att bränslet förs hit av en enskild person som har förvärvat bränslet i ett annat EG-land och som själv transporterar bränslet hit, och bränslet ska vara avsett för personligt bruk av den enskilde själv eller dennes familj. Om bränslet förs in med ett s.k. ovanligt transportsätt bör beskattning dock ske här i Sverige. Detta innebär att skattefri införsel av uppvärmningsbränsle endast kommer att kunna ske om bränslet förs in hit i tankfordon med fasta tankar. Det finns också skäl att göra vissa justeringar i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter i samband med en sådan möjlighet till skattefri införsel.

Ändringarna bör träda i kraft den 1 januari 2009.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom regeringens bedömningar.

Uttagsbeskattning avseende vissa fastighetstjänster

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att lönegränsen för uttagsbeskattning av vissa fastighetstjänster som utförs av en fastighetsägare i egen regi på en egen fastighet bör höjas från 150 000 kr till 300 000 kr.

Budgetpropositionen

Underhåll, lokalstädning, fönsterputsning, renhållning och annan fastighetskötsel ska enligt 2 kap. 8 § mervärdesskattelagen (1994:200) uttagsbeskattas när fastighetsägaren utför arbetena i egen regi, dvs. är egna anställda, även om verksamheten i övrigt inte är mervärdesskattepliktig. Uttagsbeskattning sker dock endast om nedlagda lönekostnader, inräknat avgifter som grundas på lönekostnaderna för arbete, överstiger 150 000 kr för beskattningsåret.

Regeringen anför bl.a. att den aktuella lönegränsen har varit densamma sedan regleringen infördes genom skattereformen 1990/91. Med hänsyn härtill, samt till att det skulle vara en administrativ förenkling för berörda företag, bör lönegränsen nu höjas. Regeringen anser att en höjning av lönegränsen till 300 000 kr, som i stort motsvarar den totala löneutvecklingen sedan 1990, vore lämplig. Åtgärden ingår som en del i regeringens arbete med att minska företagens administrativa börda. Ändringarna bör träda i kraft den 1 januari 2009.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot den planerade höjning av lönegränsen för uttagsbeskattning av vissa fastighetstjänster som utförs av en fastighetsägare i egen regi.

Sänkt moms på ekologiska livsmedel

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om sänkt mervärdesskatt på ekologiskt producerade livsmedel.

Jämför avvikande mening 3 (mp).

Bakgrund

Livsmedel som konsumenten köper och tar med sig beskattas med 12 % moms medan mat som serveras på restaurang beskattas på normal nivå, dvs. 25 %.

I rapporten Mervärdesskatten på ekologiska livsmedel (Ds 2002:51) slås fast att den s.k. likabehandlingsprincipen i EG-rätten innebär att Sverige inte kan införa olika momssatser för miljömärkta (ekologiska) livsmedel och andra livsmedel. En ensidig svensk differentiering bedöms inte kunna utformas så att den blir EU-konform. Den ekonomiska analysen visade att mervärdesskatten inte är det mest lämpliga miljöpolitiska styrmedlet, bl.a. med hänsyn till instrumentets trubbighet och osäkra kostnadseffektivitet, och till att en differentiering till förmån för ekologiska livsmedel kan sägas gå emot den allmänt accepterade principen om att förorenaren ska betala.

Motionen

I motion Fi272 yrkande 21 av Peter Eriksson m.fl. anför *Miljöpartiet* att regeringen bör vidta nödvändiga åtgärder på EU-nivå och återkomma med lagförslag på en sänkning av mervärdesskatten på ekologiskt producerade livsmedel från 12 % till 6 %. Då detta kräver en ändring av EU:s momsdirektiv kan lagen tidigast träda i kraft den 1 januari 2010.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid flera tillfällen tidigare ställt sig avvisande till förslag om en differentierad mervärdesskattesats till förmån för miljömärkta livsmedel, eftersom det skulle innebära olika skatt på varor som är av samma slag men tillverkade på olika sätt (senast i yttr. 2007/08:SkU1y). En sådan ordning skulle enligt utskottets mening bli svår att administrera och än svårare att kontrollera bl.a. mot bakgrund av gränsdragningsproblemen. Utskottet vidhåller denna inställning och avstyrker motionen i denna del.

Reformerad F-skatt

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning.

Jämför avvikande meningarna 1 (s) och 2 (v).

Bakgrund

Redan i regeringsförklaringen hösten 2006 uttalade regeringen sin avsikt att göra det lättare att starta och driva företag. En åtgärd som nämndes i det sammanhanget var att det bör bli lättare att få F-skatt, framför allt för dem med endast en eller ett fåtal uppdragsgivare. Den utredning som regeringen sedan tillsatte för att göra en översyn av kraven för F-skatt m.m. har nyligen överlämnat betänkandet F-skatt åt flera (SOU 2008:76). Utredningen föreslår att näringsverksamhetsbegreppet i inkomstskattelagen

(1999:1229) utvidgas. Detta föreslås ske genom att det införs en bestämmelse i lagen som innebär att man vid bedömningen av om verksamheten bedrivs självständigt särskilt ska beakta graden av beroende till uppdragsgivaren, integration i dennes verksamhet och vad parterna har avtalat.

Förslaget har remissbehandlats och huvudsakligen fått en positiv respons från flertalet av näringslivets företrädare.

Budgetpropositionen

Regeringen avser att gå vidare med utredningens förslag med sikte på att få en lagändring i kraft den 1 januari 2009.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening är det angeläget att skattereglerna har en utformning som gör det enkelt att starta och bedriva näringsverksamhet. Utskottet ser därför positivt på att regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag som syftar till att göra det enklare att få F-skatt, framför allt för dem med endast en eller ett fåtal uppdragsgivare.

Slopat krav på årlig teknisk kontroll av kassaregister

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning.

Jämför avvikande mening 1 (s).

Budgetpropositionen

Kravet på årlig teknisk kontroll av kassaregister bör slopas eftersom det inte bedöms ha något värde för skattekontrollen. Regeringen avser att föreslå en lagändring som kan träda i kraft samtidigt som kravet på kassaregister, dvs. den 1 januari 2010.

Lagen (2007:592) om kassaregister m.m. antogs av riksdagen under våren 2007 (prop. 2006/07:105, bet. 2006/07:SkU18).

Utskottets ställningstagande

Syftet med den nya lagen om kassaregister i kontantbranschen är att skydda seriösa företagare från illojal konkurrens från företagare som skaffar sig konkurrensfördelar genom att inte betala skatter och avgifter. Lagen innebär en skyldighet för näringsidkare som säljer varor och tjänster mot kontant betalning att registrera försäljningen i ett certifierat kassaregister.

Kraven kombineras med särskilda kontrollbefogenheter bl.a. årligt återkommande teknisk kontroll. Kostnaden för kontrollen har uppskattats till ca 1 000 kr per tillfälle och åvilar näringsidkarna.

Utskottet har inte något att invända mot regeringens planer på att slopa kravet på årlig kontroll om nya bättre lösningar för att garantera skattekontrollen finns. Ett borttagande av kravet skulle också ha den fördelen att företagens kostnader och administrativa börda minskar.

Lättnader i kontrolluppgiftsskyldigheten om betalningar till och från utlandet

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning.

Budgetpropositionen

Av regelförenklings-skäl avser regeringen att under hösten lämna förslag till lättnader i kraven på kontrolluppgifter om betalningar till och från utlandet. Ändringarna bör träda i kraft vid årsskiftet.

Finansdepartementet har behandlat frågan i promemorian Slopad kontrolluppgiftsskyldighet om tillgångar och skulder, m.m. (dnr Fi2008/2835). I promemorian föreslås att uppgift om vad betalningen avser inte ska behöva lämnas beträffande betalningar från utlandet. Vidare föreslås att uppgift om betalningens belopp i svenska kronor inte ska behöva lämnas när det gäller betalningar till och från utlandet, utan det ska räcka att uppgift lämnas om betalningens belopp i använd valuta, betalningsdatum och valutakod.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att det behövs vissa regelförenklingar för dem som i dag lämnar kontrolluppgifter om betalningar till och från utlandet.

Utskottet noterar att en proposition som innehåller de aviserade lagändringarna numera har lämnats till riksdagen (prop. 2008/09:44). I propositionen lämnas även förslag på vilka kontrolluppgiftsskyldigheter rörande tillgångar och skulder som bör slopas till följd av att förmögenhetsskatten har avskaffats. Utskottet kommer således att återkomma till dessa frågor senare under hösten.

Utgifter som krediteras på skattekonto

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslag om att avskaffa den s.k. jämställdhetsbonusen samt yrkanden om att ersätta nystartsjobben med ett antal nya stödformer.

Jämför avvikande mening 2 (v).

Bakgrund

Den 1 juli 2008 infördes en jämställdhetsbonus. Reformen innebär att arbetande föräldrar som delar på uttaget av föräldrapenning kan erhålla en jämställdhetsbonus på maximalt 3 000 kr i månaden. Storleken styrs av förvärvsinkomsten och i vilken utsträckning föräldrarna delar på föräldrapenningen. Syftet är att förbättra förutsättningarna för jämställdhet mellan kvinnor och män i ansvaret för hem och barn, i uttaget av föräldraförsäringen och på arbetsmarknaden.

Jämställdhetsbonusen avsågs ursprungligen utformas som en skattereduktion. En sådan lösning ansågs dock innebära ett ingrepp i inkomsttaxeringen, och lagstiftningsprocessen skulle bli mer komplicerad och tidskrävande. Jämställdhetsbonusen utformades därför som en kreditering på skattekontot.

Budgetpropositionen

Vissa krediteringar som ges på skattekonto är stöd som enligt nationalräkenskaperna är att likställa med utgifter. För att öka möjligheten att kontrollera statsutgifternas utveckling redovisas dessa utgifter under en egen inkomsttyp.

Det stora flertalet skattekrediteringar har upphört eller flyttats till statsbudgetens utgiftssida, vilket innebär att krediteringarna minskat från 13,7 miljarder kronor 2006 till 2,4 miljarder kronor 2008. År 2009–2011 beräknas de totala skattekontokrediteringarna ligga på mellan 0,1 och 0,2 miljarder kronor och inkluderar då endast en kreditering för jämställdhetsbonus.

Motionerna

I *Vänsterpartiets* motion Fi302 yrkande 43 av Lars Ohly m.fl. vidhåller motionärerna sin tidigare uppfattning att jämställdhetsbonusen aldrig bort införas. Enligt motionärerna befäster jämställdhetsbonusen idén om föräldraskapet som obligatoriskt för kvinnor och ett frivilligt erbjudande för män – som kan locka en och annan om villkoren är tillräckligt förmånliga. Motionärerna förespråkar vidare att de s.k. nyfrisksjobben och nystartsjobben bör ersättas med riktade arbetsmarknadspolitiska stöd till grupper som står långt bort från arbetsmarknaden (yrkandena 44 och 45). Det handlar

bl.a. om anställningsstöd för unga och långtidssjukskrivna, plusjobb för långtidsarbetslösa och anställningsstöd för nyanlända. Stödåtgärderna bör lämnas i form av kreditering på skattekonto.

I motion Fi271 yrkande 13 av Lars Ohly m.fl. (v) föreslås en särskild jobsatsning som innebär ett riktat sysselsättningsstöd med full lönekom-pensation till kommuner och landsting som nyanställer personal. Jobsatsningen bör enligt motionärerna ske genom skattekreditering på budgetens inkomstsida.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser till skillnad från motionärerna att jämställdhetsbonusen, som tillkommit för att förbättra familjernas ekonomiska möjligheter att fördela föräldraledigheten mer jämlikt, ska finnas kvar.

Utskottet har i det föregående ställt sig bakom den inriktning av skattepolitiken som regeringen föreslår och ser därför inget skäl att tillstyrka motionärernas förslag om att införa en rad olika stödåtgärder eller den särskilda jobsatsning i form av skattekreditering till kommunsektorn som förordas.

Motionerna Fi302 yrkandena 43–45 och Fi271 yrkande 13 avstyrks.

Beräkning av statsbudgetens inkomster

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet tillstyrker att riksdagen godkänner regeringens inkomstberäkning och avstyrker motionsyrkanden om godkännande av Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets inkomstberäkning. Jämför avvikande meningarna 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (punkt 4) att riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2009 (avsnitt 6.3.1 och bilaga 1 avsnitt 2).

Motionerna

I partimotionerna från *Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet* föreslås att riksdagen godkänner den inkomstberäkning som redovisas i respektive motion. Sådana yrkanden framställs i motionerna Fi270 yrkande 3 (tabell BB5, BB6) av Mona Sahlin m.fl. (s), Fi271 yrkandena 6 och 7 (tabell 5) av Lars Ohly m.fl. (v) och motion Fi272 yrkande 3 av Peter Eriksson m.fl. (mp).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i de föregående avsnitten tillstyrkt att regeringens förslag bifalls och godtagit de bedömningar och övriga ställningstaganden som regeringen redovisat. Utskottet föreslår att regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2009 godkänns. De aktuella motionsyrkandena från oppositionspartierna avstyrks.

UTGIFTSRAMAR

Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om utgiftsram för 2009 och preliminär utgiftsram för 2010 och 2011 samt avstyrker motionsförslag om större ramar.

Jämför avvikande meningarna 1 (s) och 2 (v).

Budgetpropositionen

Föreslagna utgiftsramar och anslag inom utgiftsområdet

Utgiftsområde 3 omfattar Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten.

Regeringen föreslår att riksdagen dels ska besluta om en utgiftsram för utgiftsområdet på 9 460 miljoner kronor för 2008 (punkt 5 delvis), dels godkänna en preliminär utgiftsram för 2010 på 9 687 miljoner kronor och för 2011 på 9 888 miljoner kronor (punkt 8 delvis).

Skatteverket har fått ökade uppgifter till följd av ny skattelagstiftning och regeringen föreslår att myndighetens anslag därför ökas med 35 miljoner kronor för 2009. Regeringen föreslår en anslagsökning med samma belopp för 2010 och 2011 i förhållande till beräkningen i vårpropositionen. Dessutom föreslås en ökning av Skatteverkets anslag med 25 miljoner kronor 2009 för arbetet med den webbaserade tjänsten skatta.se. För att stävja svartarbete och öka Skatteverkets samarbete med andra länder i syfte att följa skatteplaneringsaktiviteter föreslår regeringen att Skatteverkets anslag förstärks med 25 miljoner kronor för 2009. Dessutom föreslås i samma syfte anslagsökningar för 2010 och 2011 med 25 miljoner kronor i förhållande till beräkningen i vårpropositionen. Regeringen vill även ge Skatteverket ökade resurser för arbetet med id-kort till personer som inte är svenska medborgare och föreslår att anslaget därför ökas med 31 miljoner kronor 2009. För 2010 och 2011 föreslås att myndighetens anslag ökas med 10 miljoner kronor, i förhållande till beräkningen i vårpropositionen,

för detta arbete. Slutligen föreslås en minskning av anslaget med 173 000 kr för arbetet med Företagsregister och individdatabas (FRIDA), som i stället beräknas på anslag 1:9 *Statistiska centralbyrån* under utgiftsområde 2.

Regeringen föreslår att Tullverkets anslag ökas med 50 miljoner kronor 2009 och med samma belopp 2010 och 2011, i förhållande till beräkningen i vårpropositionen. Anslagsförstärkningen syftar till att möjliggöra en fortsatt utveckling av nya och effektivare arbetsmetoder för Tullverkets båda huvudprocesser Effektiv handel och Brottsbekämpning. Dessutom föreslås att Tullverkets anslag ökas med 25 miljoner kronor 2009 för arbetet med Customs Trade Systems och moderniseringen av tullkodex. För 2010 och 2011 beräknas en anslagsökning med 25 respektive 25 miljoner kronor, i förhållande till beräkningen i vårpropositionen, för detta ändamål. Därutöver föreslås att anslaget tillförs 3 230 000 kr på tilläggsbudget 2 och 250 000 kr för 2009 för arbetet med alkoholutandningsprov, samtidigt som anslag 1:1 *Polisorganisationen* under utgiftsområde 4 minskas med motsvarande belopp. Tullverkets anslag föreslås minskas med 700 000 kr för arbetet med tillstånd för internationella transporter, som i stället beräknas på anslag 1:5 *Transportstyrelsen* under utgiftsområde 22.

Övergripande mål och verksamhetsinriktning inom utgiftsområdet

Regeringen föreslår att det övergripande målet för utgiftsområde 3 ska vara att säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn och bidra till ett väl fungerande samhälle för medborgare och näringsliv samt motverka brottslighet.

När det gäller politikens inriktning framhåller regeringen att myndigheterna inom utgiftsområdet ska underlätta för medborgare och företag att göra rätt för sig, och att dessa ska känna förtroende för rättssäkerheten och rättstryggheten i regelsystemen. En enhetlig behandling av de företag och medborgare som kommer i kontakt med myndigheterna är en viktig rättssäkerhetsaspekt, och säkerställandet av att enhetlig behandling av ärenden sker är en viktig uppgift för myndigheternas ledning.

Myndigheterna ska se till att de regelverk och rutiner som de själva disponerar över är så enkla som möjligt, till gagn för en kostnadseffektiv hantering. Betydelsen av samtliga myndigheters fortsatta arbete med förenklingar av det egna regelverket, och utarbetande av förslag till förenklingar av de nationella och internationella regelverken, understryks.

Det är även väsentligt att myndigheterna, som bedriver likartad verksamhet inom uppbrödshantering och brottsbekämpning, tar till vara möjligheter att genom myndighetssamverkan åstadkomma förenklingar och förbättringar.

I det löpande arbetet ska myndigheterna kontinuerligt arbeta för att höja effektiviteten i verksamheten, samtidigt som servicen till allmänhet och företag förbättras.

Kontinuerliga rationaliseringar och en kostnadseffektiv verksamhet krävs för att klara framtidens krav på myndigheterna. I myndigheternas uppgift ligger att organisera sig på ett sätt som bidrar till att förstärka förutsättning-

arna för att bedriva verksamheten effektivt. För att verksamheten ska kunna styras i rätt riktning och resurserna styras till prioriterade områden krävs att myndigheterna kontinuerligt följer samhällsutvecklingen.

Ett bibehållet förtroende och legitimitet för trygghetssystemen är enligt regeringen ytterst angeläget. Detta förutsätter att utbetalningar bara sker till dem som är berättigade till ersättningar och bidrag. I budgetpropositionens finansplan (avsnitt 1.6.5.) redovisas en rad generella åtgärder som bl.a. rör skattesystemet och syftar till att förebygga felaktiga utbetalningar från trygghetssystemen.

Ledning, prioritering, intern styrning och uppföljning av all verksamhet inom myndigheterna är viktigt för att uppnå en effektiv och ändamålsenlig förvaltning. Det är av stor betydelse att myndigheterna har ändamålsenliga interna system för att kunna följa verksamheten och bedöma dess enhetlighet, kvalitet, produktivitet och effektivitet.

Den ekonomiska integrationen i Europa och EU:s utvidgning, tillsammans med globaliseringen av ekonomi och handel, medför delvis nya förutsättningar för myndigheternas verksamhet. Myndigheterna kommer kontinuerligt att behöva anpassa verksamheten till de nya förutsättningar som gäller.

Det är viktigt att den information som utbyts i samarbetet mellan olika stater tas till vara på bästa sätt inom myndigheterna. I det internationella och europeiska administrativa samarbetet inom myndighetsområdena prioriteras insatser för regel- och procedurförenklningar, rationell användning av IT, informationsutbyte och utbildningsinsatser.

Myndigheterna ska fortlöpande medverka i EU-arbetet. I detta arbete har myndigheterna en viktig uppgift att biträda regeringen med expertis i sakfrågor samt analysera problemställningar och föreslå ställningstaganden. Myndigheterna ska även delta i förhandlingsarbetet, särskilt inom de genomförandekommittéer som leds av Europeiska kommissionen.

I övrigt är verksamheternas förutsättningar och inriktning i hög grad specifika för respektive myndighetsområde.

Myndigheternas mål och verksamhetsinriktning

För Skatteverkets del anför regeringen att en effektiv verksamhet förutsätter en väl fungerande ledning, styrning och uppföljning, och att myndigheten bör fortsätta arbetet med att utveckla riskanalyser samt urvals- och uppföljningssystem. Vidare krävs arbete för att ytterligare öka enhetligheten i Skatteverkets handläggningstider, rättstillämpning och kontrollnivåer. Dessutom framhåller regeringen vikten av att Skatteverkets utveckling av nya e-tjänster fortgår. Dessutom anføres att myndighetens kontrollverksamhet i huvudsak ska riktas mot avsiktliga fel, och att det krävs en hög grad av träffsäkerhet. För att uppnå allmänpreventiva effekter ska de områden prioriteras där det finns allvarliga fel, och fusket är särskilt förtroendeskadligt. Kontrollen ska, i individualpreventivt syfte, vara tidig och följas upp genom återkommande kontroller. Den internationella utvecklingen kräver

vidare att Skatteverket intensifierar sitt samarbete med andra svenska och utländska myndigheter och fortsätter att förbättra de möjligheter till informationsutbyte som finns. Regeringen framhåller behovet av att Skatteverket höjer sin tekniska kompetens och personalkompetens för att hantera det internationella arbetet. Vidare uppger regeringen att myndighetsansvaret för Statens personadressregisternämnd (SPAR-nämnden) ska övertas av Skatteverket den 1 januari 2009. Detta innebär att SPAR-nämnden avvecklas.

Regeringen framhåller i fråga om Tullverket att myndigheten ska fortsätta att förbättra och effektivisera uppbördshanteringen och servicen till företag. Det är viktigt att myndighetens brottsbekämpande verksamhet förbättras, genom en målmedveten prioritering, styrning, modernisering och effektivisering. Den högst prioriterade uppgiften för den brottsbekämpande verksamheten ska även fortsättningsvis vara att förhindra införsel av narkotika i Sverige. Tullverket ska dessutom prioritera arbetet avseende organiserad brottslighet och storskalig brottslighet samt ekonomisk brottslighet. Myndigheten ska också prioritera arbetet avseende storskalig och frekvent illegal införsel av alkohol och tobak. Det är enligt regeringen viktigt att se till att olika verksamheter inom myndigheten samverkar så att höjd effektivitet och kvalitet säkerställs inom både uppbörds- och brottsbekämpningsverksamheten. Samordningsfördelar med utnyttjande av kompetens från huvudprocesserna Effektiv handel och Brottsbekämpning, som båda finns inom myndigheten, måste utnyttjas i utvecklingen av verksamheten. De olika delarna av förändringsarbetet ska stödja varandra för att utveckla en modern, enhetlig, effektiv och ändamålsenlig verksamhet som når uppsatta mål. Tullverkets arbete med förenklingar av regler och tullprocedurer samt utveckling av riskanalyser och kontrollmetoder ska fortsätta.

För Kronofogdemyndighetens del framhåller regeringen behovet av fortsatt effektivitets-, utvecklings- och enhetlighetsarbete inom myndigheten. Kronofogdemyndigheten ska på ett effektivt, partsneutralt och förtroendeingivande sätt verkställa beslut och driva in skulder. Det förebyggande arbetet är av stor vikt för myndigheten, och en god betalningsvilja ska upprätthållas. Vidare ska arbetet med förslag till regelförenklingar och utveckling av arbetsmetoder fortgå.

Motionerna

I *Socialdemokraternas* motion Fi270 yrkande 4 delvis och yrkande 6 delvis av Mona Sahlin m.fl. föreslås att utgiftsramen för utgiftsområde 3 höjs med 60 miljoner kronor för 2009, 2010 och 2011. Motionärerna föreslår att Skatteverket tillförs 30 miljoner kronor per år, utöver regeringens föreslagna anslag, för att öka arbetet mot skattefusk. Vidare föreslås ytterligare en anslagsökning till Skatteverket om 30 miljoner kronor per år 2009, 2010 och 2011 för att bekämpa internationell skatteflykt.

I *Vänsterpartiets* motion Fi271 yrkande 8 delvis och yrkande 9 delvis av Lars Ohly m.fl. föreslår motionärerna att utgiftsramen för utgiftsområdet höjs med 110 miljoner kronor för 2009, 119 miljoner kronor 2010 och 125 miljoner kronor för 2011. Enligt motionärerna bör Skatteverkets anslag ökas med 40 miljoner kronor för 2009, 2010 och 2011 för att hantera den ökade arbetsbelastningen och för att bekämpa skattefusk. Dessutom föreslår motionärerna att Kronofogdemyndighetens anslag ökas med 40 miljoner kronor för 2009, 2010 och 2011 för att förhindra uppsägningar och säkerställa de mål med verksamheten som framgår av budgetpropositionen för 2009. Dessutom föreslås ett nytt anslag till Kronofogdemyndigheten för att bygga upp en verksamhet med statliga saneringslån.

Utskottets ställningstagande

Regeringens förslag till ramar för utgiftsområde 3 och de förändringar som föreslås av andra partier framgår av följande tabell:

Ramar för utgiftsområde 3

Miljoner kronor

År	Prop.	(s)	(v)
2009	9 460	+60	+110
2010	9 687	+60	+119
2011	9 888	+60	+125

Utskottet kan konstatera att Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten på ett positivt sätt bidrar till att i hög grad uppfylla målet för utgiftsområdet. Ytterligare förbättringar har gjorts som inneburit såväl effektiviseringar, bl.a. avseende användningen av e-tjänster, som en positiv resultatutveckling.

När det gäller inriktningen på myndigheternas verksamhet ansluter sig utskottet till vad regeringen anfört i propositionen såväl avseende övergripande mål som varje myndighets verksamhetsinriktning och uppgifter.

I jämförelse med anvisade medel för 2008 föreslår regeringen en ökad ram för utgiftsområdet med 284 miljoner kronor för 2009. Skatteverkets anslag tillförs 25 miljoner kronor för arbetet med webbtjänsten skatta.se och 35 miljoner kronor för implementering av ny skattelagstiftning. Vidare ökas anslaget med 25 miljoner kronor för arbetet med internationell skattekontroll. Skatteverkets anslag ökas också med 21 miljoner kronor engångsvis och 10 miljoner varaktigt för myndighetens arbete med id-kort. För Tullverkets del ökas anslaget med 50 miljoner kronor för verksamhetsutveckling. Den föreslagna anslagsökningen innebär en permanentning av den anslagsökning på 50 miljoner kronor som gjordes i tilläggsbudget 1 för 2008 (prop. 2007/08:99). Anslaget ökas även med 25 miljoner kronor för 2009 och 2010 samt med 35 miljoner kronor under 2011 för arbetet med Customs Trade Systems och moderniseringen av tullkodex. Utöver

dessa anslagsförstärkningar föreslås för såväl Skatteverket som Tullverket vissa överföringar av medel till eller från anslag inom utgiftsområdena 2, 4 och 22. Utskottet anser att utgiftsramen för utgiftsområde 3 är väl avvägd och har inget att erinra mot de överväganden som ligger till grund för förslaget. Detsamma gäller regeringens förslag till preliminär utgiftsram för 2010 och 2011.

De utgiftsökningar som Socialdemokraterna och Vänsterpartiet föreslår avvisas av utskottet. Myndigheterna inom utgiftsområdet erbjuder en god service till allmänhet och företag. De av regeringen föreslagna anslagen möjliggör ytterligare förbättringsarbete i enlighet med vad regeringen föreslår i propositionen. Med hänvisning till detta avstyrker utskottet de förslag till utökade utgiftsramar som Socialdemokraterna och Vänsterpartiet framställer. Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag och avstyrker motionerna.

Stockholm den 23 oktober 2008

På skatteutskottets vägnar

Lennart Hedquist

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lennart Hedquist (m), Lars Johansson (s), Annicka Engblom (m), Laila Bjurling (s), Ulf Berg (m), Jörgen Johansson (c), Raimo Pärssinen (s), Gunnar Andrén (fp), Christin Hagberg (s), Lena Asplund (m), Fredrik Olovsson (s), Fredrik Schulte (m), Marie Engström (v), Britta Rådström (s), Åke Sandström (c), Helena Leander (mp) och Jessica Polfjärd (m).

Avvikande meningar

1. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2009 (s)

Lars Johansson (s), Laila Bjurling (s), Raimo Pärssinen (s), Christin Hagberg (s), Fredrik Olovsson (s) och Britta Rådström (s) anför:

Vi socialdemokrater har höga ambitioner för Sverige. Välståndet ska höjas och välfärden utvecklas. För att klara detta behöver Sverige en ansvarsfull framtidsinriktad ekonomisk politik. Men det räcker inte med en stark ekonomi; det behövs också ett relativt omfattande skatteuttag för nödvändiga investeringar i utbildning och välfärd.

Sverige ska ha höga ambitioner för förskolan, sjukvården, arbetslöshetsförsäkringen, skolan, äldreomsorgen, sjukförsäkringen m.m. Det förutsätter ett omfattande skatteuttag. Om skatterna ska ned till ett europeiskt genomsnitt, som regeringen förespråkar, kommer välfärden också att bli sämre och genomsnittlig.

Vår utgångspunkt är att skatt ska betalas efter bärkraft och välfärd fördelas efter behov. Den som har högre inkomster ska bidra med mer än den som har lägre, men alla ska få del av välfärden oavsett inkomst. Detta skapar både solidarisk omfördelning och trygghet.

I stället för att investera i utbildning för dem som står längst ifrån arbetsmarknaden har regeringen sänkt skatterna för dem med omfattande förmögenheter och stora inkomster. Arbetet mot skattefusk har nedprioriterats. Investeringar i jobb och utbildning har uteblivit. Netto har regeringen sänkt skatterna med 80 miljarder kronor inklusive de förändringar som föreslås i budgetpropositionen för 2009.

Vi socialdemokrater vill förändra skatterna så att skattesystemet blir mer rättvist och välfungerande. Syftet med skatternas utformning är att få in de resurser som krävs för investeringar i jobb och välfärd, samtidigt som skattesystemet bidrar till ökad rättvisa och hållbar utveckling.

Dessutom har skattepolitiken genom särlösningar och snåriga regler gjort det svenska skattesystemet mindre effektivt. t.ex. betalar löntagare och pensionärer vid samma inkomst olika mycket i skatt, konsumenter en högre skatt för trädbeskärning än gräsklippning och företag olika mycket i socialavgifter beroende på åldern på deras anställda. En del skatteförändringar går möjligen att motivera var för sig, men kombinationen av särregler och undantag gör systemet överskådligt och mindre effektivt. Det skadar skattesystemets legitimitet och på sikt därmed viljan att vara med och bidra, och innebär att skattesystemet i sin helhet borde genomgå en större översyn. I avvaktan på detta föreslår vi i vår budgetmotion ett antal förändringar som gör skattesystemet rättvisare och effektivare.

Syftet med *förvärvsavdraget* är att öka skillnaderna mellan de som arbetar och de som inte arbetar. Om du eller jag blir sjuk, arbetslös eller går i pension får vi inte bara lägre inkomst utan dessutom höjd skatt. Det ökar

orättvisorna i samhället och gör Sverige svagare. Vi avslår regeringens förslag om att förvärvsavdraget ska byggas ut med ett tredje steg. Vi vill i stället använda det budgetutrymme som finns för investeringar i utbildning, jobb och välfärd och för att ta ett första steg i att utjämna skatten mellan löntagare och pensionärer. Vi har inga principiella invändningar mot förslaget höjd *nedre brytpunkt*, men vi vill i stället använda även dessa resurser för att höja taken inom de gemensamma försäkringssystemen. På så sätt värnas också en av grundbultarna i den svenska modellen, nämligen inkomstbortfallsprincipen.

Förvärvsavdraget gör att principen om lika skatt för samma inkomst inte gäller längre. Pensionärer betalar i dag mer i skatt än personer som arbetar, vid lika inkomster. Regeringens förslag om höjt grundavdrag för pensionärer utgör att en minimal återställare görs för pensionärerna. För en pensionär som har en pension om 12 500 kr i månaden betyder regeringens förslag i budgetpropositionen endast sänkt skatt med 68 kr i månaden. Vi socialdemokrater vill ha en mer omfattande skattesänkning som ska ge alla pensionärer minst 2 700 kr om året i sänkt skatt. Därmed tar vi ett steg för att kompensera pensionärerna och minska den klyfta de borgerliga har skapat. Vi accepterar inte skillnaden mellan beskattning av pension och lön. Samtidigt som vi föreslår denna förändring föreslår vi att kommunerna kompenseras för det höjda grundavdraget för pensionärerna.

En betydande finansieringskälla till förvärvsavdraget har varit de kraftiga höjningarna av avgifterna till arbetslöshetsförsäkringen. Många löntagare har fått sina avgifter höjda med upp till 300 kr i månaden. Samtidigt har ersättningen försämrats. Konsekvensen är att 500 000 löntagare har lämnat arbetslöshetsförsäkringen och nu står utan försäkring när arbetslösheten ökar. Detta har skadat den svenska modellen. Vi satsar på en kraftfull skattereduktion motsvarande upp till 75 % av *avgiften till a-kassa*. Det betyder att den löntagare som i dag betalar 400 kr i stället får en skattereduktion om 300 kr. Detta förslag är av sådan karaktär att det kan verkställas omedelbart. Förändringen sker inom ramen för förvärvsavdraget och innebär att förvärvsavdraget skalas ned. Det kombinerade förslaget innebär att medlemmar i a-kassan med låga inkomster och höga a-kasseavgifter tjänar mest på förslaget.

Det nuvarande avdraget för vissa tjänster som utförs i närheten av hemmet är krångligt: Det innebär att man betalar mindre i skatt om man anlitar någon att klippa gräs i den egna trädgården, men inte om samma person beskär ens träd osv. Krånglet är problematiskt i sig, men det skapar också utrymme för betydande fusk. Vi menar att det finns betydligt mer angelägna områden och effektivare investeringar för att skapa jobb än att subventionera hushållsnära tjänster. *Skattereduktionen för hushållsnära tjänster* beräknas nästa år kosta skattebetalarna 800 miljoner kronor. Vi använder i stället dessa resurser för att förbättra grundskolan och stärka forskningen.

Vi socialdemokrater anser att skattesystemet måste vara rättvist utformat för att vara legitimt. Därför är det viktigt att de med högre inkomster och större förmögenheter betalar mer i skatt än andra. Vi föreslår att en *förmögenhetsskatt* införs igen, dock i mindre omfattning än den som fanns före valet 2006. Förmögenhetsskatten ska enligt vårt förslag utformas i enlighet med det tidigare gällande regelverket för att beräkna basen för beskattningen. Lättnadsregler och de undantag som fanns ska kvarstå.

Några förändringar ska genomföras av förmögenhetsskattens konstruktion. Skattesatsen ska vara 1 %. Golvet ska höjas till 2 miljoner kronor för ensamstående och 4 miljoner för sammanboende. Ett tak för skatten ska införas motsvarande 0,5 miljarder kronor för ensamstående och 1 miljard kronor för samboende i beskattningsbart kapital. Det innebär att ingen ensamstående kommer att behöva betala mer än 5 miljoner kronor i förmögenhetsskatt och inget tvåpersonshushåll mer än 10 miljoner kronor i förmögenhetsskatt. Vi kommer dessutom att ha kvar skatteregeln att ingen ska betala mer än 60 % av sin inkomst i skatt. Lex Uggla-problematiken med överlikviditet i bolag ska undvikas genom att tillgångar i ett företag ska vara fria från förmögenhetsskatt. Förmögenhetsskatten beräknas med dessa regler inbringa 3,5 miljarder kronor under nästkommande år. Vi är beredda att tillsammans med näringslivet diskutera förändringar i förmögenhetsskattens utformning. En konsekvens av vårt ställningstagande angående förmögenhetsskatt är att kontrolluppgiftsskyldigheten för förmögenhet inte bör slopas, vilket regeringen har föreslagit.

De borgerliga partierna lovade i valrörelsen att avskaffa *fastighetsskatten*. Det har inte skett. De med lyxvillor har förvisso fått en kraftigt sänkt skatt, men vanliga småhusägare har i stället bara fått se fastighetsskatten byta namn till fastighetsavgift, vilken räknas upp med den vanliga taxeringen. Vid namnbytet flyttades statens intäkter över till kommunsektorn samtidigt som statsbidraget justerades. Kommuner i och kring storstäder med höga taxeringsvärden och med övervägande flerfamiljshus får en relativt låg intäktsökning, exempelvis förlorar Stockholms kommun på systemet. Detsamma gäller kommuner med låga taxeringsvärden för småhus. Vår principiella uppfattning är att fastighetsskatten ska vara statlig.

Trots regeringens snabba och enligt vår mening ogenomtänkta hantering av fastighetsskatten är det inte rimligt att föreslå omfattande förändringar av den. Det måste vara möjligt för hushållen att planera sin hushållsekonomi. Men för att öka rättvisan föreslår vi två tydliga förändringar av den nu befintliga fastighetsbeskattningen.

För det första kommer fastigheter att beskattas med 1 % på taxeringsvärdet över 5 miljoner kronor. För det andra utökar vi den nuvarande begränsningsregeln så att inte bara pensionärer utan också andra småhusägare omfattas. Begränsningsregeln innebär att ingen småhusägare ska behöva betala mer än 4 % av sin inkomst i fastighetsskatt. Detta innebär att nästan 100 000 personer får sänkt skatt.

I vår partimotion Fi270 lämnas ett exempel som visar vad vårt förslag innebär för olika kategorier småhusägare. En ensamstående deltidsarbetande småhusägare med en årsinkomst på 120 000 kr och en villa med ett taxeringsvärde på 1 miljon kronor kommer med vårt förslag att få fastighetsskatten nedsatt från ca 6 000 kr per år till ca 4 800 kr per år. För två heltidsarbetande småhusägare med en sammanlagd årsinkomst om 500 000 kr och ett småhus taxerat till 3 miljoner kronor innebär det en oförändrad situation. Däremot får två heltidsarbetande ägare till en exklusiv villa, i exemplet taxerad till 6 miljoner kronor, och en sammanlagd årsinkomst på 1 500 000 kr betala ca 10 000 kr mer per år i fastighetsskatt än med dagens regler.

Som en del i finansieringen av omläggningen av bostadsbeskattningen infördes en räntebeläggning på uppskov med beskattning av kapitalvinster vid avyttring av bostaden. Skatten på uppskov är problematisk eftersom den minskar rörligheten på bostadsmarknaden – och därmed på arbetsmarknaden. Vi anser att räntebeläggningen på uppskov ska slopas senast nästa mandatperiod.

Utöver dessa förändringar i fastighetsskatten gör vi också en satsning på 600 miljoner kronor i två år för att stödja investeringar i klimatsmarta lösningar för bostäder. Fastighetsägare som gör denna typ av investering ska kunna ansöka om en klimatbonus på 30 % av investeringskostnaden, upp till 10 000 kr. Stödet ska gå till investeringar i en klimatsmartare lösning än den man har i dag. I stället för att bara stödja en form av klimatinvestering, som var fallet med det tidigare konverteringsstödet, vill vi här skapa möjligheter för en mångfald av lösningar. Det kan röra sig om att gå från oljepanna till bergvärme, att förbättra isoleringen, att man köper nyare, mer tätta fönster o.d.

Vår bedömning är att Sverige bör ha en *bolagsskatt* som är i nivå med våra närmaste konkurrentländer. Vi delar regeringens bedömning att det är rimligt att kombinera en uppstramning av reglerna för bolagsskatten samtidigt som skattesatsen sänks.

Det är viktigt att det finns en balans i villkoren mellan att vara företagare och anställd. Därför måste de s.k. *3:12-reglerna* vara väl anpassade. Regeringen gör nu en förändring i detta regelsystem genom att den s.k. *förenklingsregeln* ska utvidgas så att småföretagens administration förenklas. Vi tycker att det är en bra förändring.

Regeringen och utskottets majoritet berömmar sig av att de genomfört flera ändringar hittills under mandatperioden som gynnar även *småföretagen*. Vi är inte lika övertygade om att regeringens skattepolitik är lika förmånlig för småföretagandet som för de välbeställda grupper som gynnas mest av regeringens politik. Ett exempel är att regeringen i valrörelsen lovade att sänka arbetsgivaravgiften för småföretagen. Men de svek löftet och höjde i stället arbetsgivaravgifterna. Nu föreslår regeringen sent omsider att socialavgifterna sänks med 1 procentenhet för alla företag. Vi accepterar denna nedsättning men vill även utöka sänkningen med en generell

nedsättning riktad mot småföretagen. Vi satsar 2,6 miljarder kronor genom att göra en nedsättning av arbetsgivaravgiften motsvarande 2,5 procentenheter. Det betyder en sänkt kostnad med upp till närmare 20 000 kr per år och företagare. En sådan åtgärd anser vi skulle gynna småföretagandet.

För att styra energiförbrukningen i rätt riktning krävs det förändringar på bred front. Socialdemokraterna föreslår därför skatteförändringar på energiskatteområdet.

I början av året höjdes *energiskatten på diesel* i miljöklass 1 och 2 med 20 öre per liter. Till skillnad från regeringen anser vi att även energiskatten på den miljöfarligare dieseloljan i miljöklass 3 bör höjas med 20 öre per liter för att förhindra att den dieseln tar marknadsandelar.

Kraftbolagen har under en lång tidsperiod fått stora vinster genom att sälja el med låga kostnader från svensk vattenkraft för ett pris som kraftigt överstiger produktionskostnaderna. *Fastighetsskatten för vattenkraftverk* bör därför höjas med 0,3 procentenheter 2009 och ytterligare 0,5 procentenheter 2010. Även skatten på *termisk effekt* i kärnkraftverk kan öka utan direkt effekt på elpriset. Socialdemokraterna föreslår därför att denna skatt höjs med 10 % 2009 och med ytterligare 10 procentenheter 2010. Vidare ska säkerställas att den elintensiva industrin inte påverkas negativt av dessa förändringar. De intäkter som dessa förändringar ger ska användas till att finansiera de investeringar som görs för att skynda på utvecklingen till ett hållbart samhälle, med bl.a. en klimatbonus, energieffektiviseringar och energiforskning.

Införande av en *kilometerskatt* för tunga lastbilstransporter bör övervägas. En sådan skatt ökar effektiviteten i transportsystemet och minskar slitage, buller samt utsläpp av partiklar, kväveoxider, svaveldioxid och koldioxid. För att kilometerskatten ska bli effektiv bör den kombineras med satsningar på att bygga ut kapaciteten för godstransporter på järnväg. Särskild hänsyn bör tas till transporter inom skogsnäringen som saknar alternativ till transport på väg. För att skatten ska få full genomslagskraft krävs ett EU-gemensamt system för kilometerskatt.

Socialdemokraterna instämmer inte i regeringens bedömning att undantaget för miljöbilar vad gäller *trängselskatten* bör upphöra från årsskiftet, samtidigt som undantaget för befintliga miljöbilar bör fortsätta att gälla fram t.o.m. den 31 juli 2012. Miljöbilsundantaget har ett fortsatt berättigande för att stimulera fordonsteknikens utveckling. Undantaget för miljöbilar är av stor betydelse för att öka miljöbilsförsäljningen och därmed skapa en större hemmamarknad för den svenska fordonsindustrin. Fler tankställen etableras för förnybara drivmedel och personbilstrafikens nettotillskott av koldioxid minskar. För att den tekniska utvecklingen på miljöbilsområdet ska fortsätta hålla ett högt tempo krävs att lagstiftningen är drivande. Nya miljöbilar har en successivt lägre klimatpåverkan. Detta talar emot att ta bort undantaget för nya miljöbilar samtidigt som undantaget finns kvar för de redan befintliga miljöbilarna.

Socialdemokraterna välkomnar regeringens avsikt att under året påbörja en utredning om huruvida en skatt bör införas på *fluorerade gaser* och föreslår att en sådan skatt införs fr.o.m. 2010.

Redan i dag får ca 98 % sina ansökningar om *F-skatt* godkända. Regeringens planerade förändringar av möjligheten att få F-skattsedel är således obehövligen. Förändringen riskerar också att suddat ut gränsen mellan arbetstagare och egenföretagare. Detta kan utnyttjas av företagare som genom att anlita personer med F-skatt i stället för anställda kan kringgå kollektivavtal och arbetsrätt.

Vi har inte någon invändning mot planerna på att slopa kravet på årlig kontroll av *kassaregister* om nya bättre lösningar för att garantera skattekontrollen finns. Som ett led i att bekämpa skattefusk anser vi dock att det är väsentligt att kassaregister omcertifieras vid ägarbyte för att på så sätt klargöra ansvarsförhållandena vid eventuella felaktigheter och otillåtna åtgärder i kassaregistret. Vi anser även att det bör införas krav på anslutning eller integrering av kortläsare.

Skatteverket har uppskattat att givet de skatter vi har i Sverige så betalas det varje år in ungefär 130 miljarder kronor för lite. Detta beror på slarv, okunskap och fusk. Att bekämpa skattefusket handlar om att stärka välfärden men också om att skapa rättvisa villkor för företagen. Det är få saker som upplevs så orättvist för företag som att ha blivit utslagna från marknaden av en konkurrent som inte betalar sina skatter och avgifter. Rättvisa regler som följs av alla är viktigt för en fungerande marknadsekonomi. Skatteverket har ett stort ansvar för att lotsa småföretagare och andra till att enkelt betala in sina skatter.

Vi menar att regeringen agerar passivt i frågor kring skattefusk och allvarlig ekonomisk brottslighet. Ett flertal åtgärder behöver genomföras för att komma till rätta med skattebortfallet: Vi ser ett särskilt behov att öka arbetet mot den organiserade brottsligheten. Vi redovisar en rad konkreta åtgärder i vår budgetmotion.

Med det anförda föreslår vi att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Socialdemokraternas förslag. Vi tillstyrker motionerna Fi270 yrkandena 3, 4, 6, 8–11 och 14–16 av Mona Sahlin m.fl. (s) och A396 yrkande 4 av Berit Högman m.fl. (s).

Vi står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motion Fi270.

Ramarna för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Skattebortfallet är ett stort problem och vi anser att flera åtgärder behöver genomföras för att komma till rätta med detta. Vi ser ett särskilt behov av att öka arbetet mot den organiserade brottsligheten. Mot denna bakgrund krävs att Skatteverket får möjlighet att anställa fler medarbetare för att bekämpa skattefusk och organiserad brottslighet. Vi vill anslå 30 miljoner kronor till detta ändamål.

Dessutom måste det tas krafttag mot den internationella skatteflykten, som utgör ett hot mot välfärdssamhället. Regeringen har varit passiv i denna fråga. Vi anser att det nu behövs ökade personalresurser till Skatteverket för att myndigheten ska kunna förstärka sitt arbete på detta angelägna område. Vi vill anslå 30 miljoner kronor för att möjliggöra en sådan satsning.

2. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2009 (v)

Marie Engström (v) anför:

Målsättningen för Vänsterpartiets skattepolitik är att få fler människor i arbete, trygga välfärden och skapa förutsättningar för en hållbar utveckling. En hög sysselsättning är en förutsättning för att få resurser till den offentligt finansierade välfärden, som vi menar ska finansieras via skatterna. Vi vill utveckla den generella välfärden och samtidigt ta hänsyn till hur kvinnors och mäns olika förutsättningar kan ta sig olika ekonomiska uttryck. Kvinnors lägre inkomst av arbete får betydelse för nivån på såväl sjukförsäkring som a-kassa och pensioner. Man kan påvisa hur skillnader i inkomststrukturer mellan kvinnor och män minskar när skattepliktiga ersättningar (transfereringar), familjestöd och skatt beaktas. En viktig slutsats blir att kvinnor som kollektiv är mer beroende av skatte- och transfereringssystemen och därmed mer känsliga för förändringar.

Skatter är ett viktigt styrmedel i klimat- och miljöömställningen. Det behövs en höjd ambitionsnivå för att Sverige ska kunna minska sina utsläpp med 40 % till år 2020, i förhållande till 1990 års nivå. Fram till år 2050 bör utsläppen vara minst 75–90 % lägre än år 1990. Skatter, tillsammans med andra styrmedel, är viktiga verktyg för att nå klimatmålen. Vänsterpartiet har en målsättning att klimatsatsningarna ska uppgå till 1 % av BNP under mandatperioden.

Regeringen har på mycket kort tid genomfört stora skattesänkningar. Det innebär ett systemskifte på skatteområdet samtidigt som det bidragit till att urholka skattebaserna. I och med det minskas möjligheterna till en rättvis fördelning av ekonomiska resurser, och möjligheterna till välfärds-satsningar begränsas.

Skatterna har sänkts mest för höginkomsttagare och förmögna samtidigt som arbetslösa, sjuka och pensionärer står för finansieringen. Det betyder att Sverige har fått vidgade klyftor. Regeringens skattepolitik har inte bara gynnat höginkomsttagare utan också på ett påtagligt sätt ökat mäns nettointkomster jämfört med kvinnors. Ett flertal av regeringens skatteåtgärder är dessutom riktade till grupper eller sektorer av näringslivet på ett sådant sätt att vi får fler undantag från en likformig beskattning.

Vänsterpartiet avvisar regeringens förslag om ett tredje steg i *jobbskatteavdraget* och en kraftig höjning av *nedre skiktgränsen*, vilket minskar antalet skattebetalare som betalar statsskatt. Viljan att betala skatt är hög, och många föredrar satsningar på t.ex. vård och äldreomsorg före skattesänkningar. Skatter måste också upplevas som rättvisa för att få acceptans.

Därför menar Vänsterpartiet att det krävs en viss progressivitet i systemet och föreslår en höjd skatt vid högre inkomster genom begränsningar i grundavdraget. Uppräkningen av skiktgränserna begränsas till KPI plus 1 procentenhet.

Regeringens jobbskatteavdrag innebär att inkomstklyftorna ökar och att den ojämlika fördelningen av ekonomiska resurser mellan kvinnor och män inte på något sätt förbättras, tvärtom. Det är också en kraftig överdrift att säga att nivån på skatteuttaget påtagligt skulle påverka människors vilja att studera och arbeta i Sverige. Det är naturligtvis inte bara skatter utan också lönenivåer som har betydelse. Många människor värdesätter också ett väl utbyggt trygghetssystem. Att inte drabbas av stora inkomstbortfall vid sjukdom och arbetslöshet är viktiga hörnstenar i Vänsterpartiets politik.

Vi tycker att regeringen på ett orättfärdigt sätt skiljer på olika inkomster i skattehänseende. Det innebär att pensionärer och människor som t.ex. har sjuk- eller arbetslöshetsersättning betalar en högre skatt vid samma inkomst. Uppenbarligen har regeringen tagit till sig av kritiken eftersom man föreslår en viss höjning av grundavdraget för pensionärer. Vänsterpartiet står bakom höjningen av grundavdraget för pensionärer men vill att grundavdragshöjningen vidgas. På detta sätt kommer nya grupper som inte får del av regeringens jobbskatteavdrag att få skattesänkningar. Det gäller t.ex. pensionärer och människor som har sjuk- eller arbetslöshetsersättning.

Vänsterpartiet föreslår att reglerna om skattelättnader för *utländska nyckelpersoner* tas bort fr.o.m. år 2008.

Skattereduktionen för hushållstjänster avvisades av Vänsterpartiet redan när den infördes den 1 juli 2007. Det finns inte belägg för att denna påtagligt skulle ha ökat antalet jobb, inte heller i någon större omfattning minskat skatteundandragande. Den är dessutom ett rejält bakslag i strävandena att skapa jämställdhet mellan kvinnor och män. Vi avskaffar denna skattereduktion.

Beslutet att slopa skattereduktionerna för *avgifter till fackförening och arbetslöshetskassa* har tillsammans med de övriga åtgärder som regeringen vidtagit på området lett till att cirka en halv miljon människor i dag står utanför a-kassan. Detta är mycket allvarligt, inte minst i ett läge där vi är på väg in i en lågkonjunktur. Vi föreslår att skattereduktionerna återinförs.

När beloppsgränsen för *avdrag för resor till och från arbetet* nu höjs anser vi att inkomsterna ska användas för de kollektivtrafiksatsningar som Vänsterpartiet föreslår. Vänsterpartiet har också vid flera tillfällen lyft fram frågan om ett avståndsbaserat reseavdrag, vilket syftar till ett mer klimatsmart resande. Vid en sådan omläggning måste hänsyn tas till de speciella förhållanden som finns i gles- och landsbygd.

I dag är bilen norm för beskattning och planering av resor och transporter. En förändring av skattestyrmedlet så att det blir mer färdmedelsneutralt skulle ge bättre möjligheter för personer att välja kollektivtrafiken som färd sätt, och därmed för biltrafikens skadliga miljöpåverkan att

minska. Vi föreslår att värdet av förmån av *fri bil* kopplas till bilarnas koldioxidutsläpp och att förmån av *fri parkering* av sådana bilar ska beskattas som parkeringsförmån.

I syfte att få arbetsgivare att stimulera sin personal att ta *cykel* till arbetet slopas förmånsbeskattningen i de fall där arbetsgivare köper en cykel till den anställde för maximalt 5 000 kr. Frågan om en skattebefrielse för *kollektivtrafikkort* som löneförmån bör utredas.

Vänsterpartiet har i många år motionerat om slopade tidsgränser för avdraget för ökade kostnader vid *dubbel bosättning* och välkomnade också den utökning som genomfördes den 1 januari 2008. Men denna förändring var inte tillräcklig. För att underlätta rörligheten på arbetsmarknaden men också för att ge människor möjlighet att i större utsträckning bo kvar i utflyttningsbygder är det nödvändigt att de tidsgränser som finns i dag tas bort helt.

Syftet med att ta bort *förmögenhetsskatten* var, enligt regeringen, att skapa fler jobb. Det bygger på en föreställning om att ett borttagande av förmögenhetsskatten skulle innebära en kraftig ökning av riskvilligt kapital. Även om det kan finnas ett samband, tror vi att det är starkt överdrivet. Vänsterpartiet föreslår att förmögenhetsskatten återinförs. Vi kan också konstatera att de som tidigare betalade förmögenhetsskatt tillhörde de övre inkomstskikten. Vänsterpartiet anser att i en översyn kan andra metoder prövas för en stabilare skattebas och för att förmögenhetsskatten ska upplevas som mer rättvis. Den s.k. lex Uggle-problematiken ska uppmärksammas. Hantering av överskottslikviditet ska inte medföra ökad beskattning. En konsekvens av vårt ställningstagande angående förmögenhetsskatt är att kontrolluppgiftsskyldigheten för förmögenhet inte bör slopas, vilket regeringen föreslår.

Vänsterpartiet anser att fastigheter är tillgångar som ska beskattas med en statlig *fastighetsskatt*. Fastigheter är en viktig och stabil skattebas. Beskattningen måste dock utformas med krav på förutsebarhet men också uppfattas som rättvis. Därför bör fastigheter med ett högre taxeringsvärde beskattas högre än i dag. Med utgångspunkt i dagens regler för uttag av fastighetsavgift och beskattning av realisationsvinster föreslår Vänsterpartiet följande.

Fastigheter med ett taxeringsvärde överstigande 2 miljoner kronor bör beskattas med, förutom 6 000 kr per år, 0,75 % av den del av taxeringsvärdet som överstiger 2 miljoner kronor. Boendeskatteerna får inte ge upphov till orimliga effekter; därför bör begränsningsregeln finnas kvar och utvidgas till att omfatta alla. Utgångspunkten ska vara att ingen ska behöva betala mer i fastighetsskatt än 4 % av hushållsinkomsten. Vi motsätter oss regeringens uppfattning att bara vissa grupper ska omfattas, likaså att inkomstberäkningen ska göras individuellt. Eftersom uppgifter numera saknas kan inte heller hänsyn tas till förmögenheter vid beräkning av reduktionsgrundande inkomst.

För att hålla nere boendekostnaderna i flerbostadshus föreslår vi att fastighetsskatten för flerbostadshus fasas ut med början år 2010. Som ett led i klimatomställningen föreslår vi också en översyn som ska syfta till ett fastighetsskattesystem som uppmuntrar till minskad klimatbelastning. Vänsterpartiet står bakom förslaget att schablonavdraget vid andrahandsuthyrning av privatbostadsfastighet, privatbostad eller hyresrätt bör höjas från 4 000 kr per år till 12 000 kr per år.

Vänsterpartiet delar inte regeringens uppfattning att Sveriges relativa position försämrats på grund av *bolagsskattesänkningar* i andra länder. En skattesats på 28 % får fortfarande anses vara konkurrenskraftig. En sänkning skulle inte få en avgörande betydelse för viljan att investera och göra nyanställningar. Vi anser att det är mer angeläget med åtgärder som i första hand riktar sig till mindre företag.

Vänsterpartiet ställer sig bakom regeringens förslag om utökade möjligheter till direktavdrag för *inventarier av mindre värde*. Förslaget innebär också en förenkling framför allt för mindre företag. Vi ser generellt positivt på de övriga *förenklingar på företagskatteområdet* som regeringen aviserar när det gäller avräkning av utländsk skatt, förändringar vad gäller återföring av periodiseringsfond, möjligheten att lämna koncernbidrag till s.k. lagerbolag, förenklingar i reglerna om ställande av säkerhet i samband med skalbolagsdeklaration och förändring av gränsbelopp avseende 3:12-reglerna. Eftersom reglerna om kapitalvinstberäkning på handelsbolagsandelar systematiskt utnyttjats för omfattande skatteupplägg som inneburit stora skattebortfall, välkomnar Vänsterpartiet regeringens förslag om *förändrade underprisregler för handelsbolag* och begränsning i rätten till avdrag för lagerandelar i byggnadsrörelse och förändringar i reglerna om *avdragsrätt för räntor i företagssektorn*. Vi tar slutlig ställning i samband med att propositioner överlämnats till riksdagen. Regeringen föreslår att nivån på schablonbeloppet i *förenklingsregeln* höjs från två till två och ett halvt inkomstbasbelopp samt att *löneuttagskravet* i löneunderlagsregeln sänks. När det gäller *3:12-reglerna*, som Vänsterpartiet under ett antal år aktivt har medverkat till att reformera, bl.a. införandet av schablonregeln, välkomnar vi naturligtvis alla försök till förenklingar av 3:12-regler, men precis som vi påpekar i en separat motion om företagskattefrågor måste det ursprungliga syftet, att förhindra att tjänsteinkomster omvandlas till kapitalinkomster, finnas kvar. Vänsterpartiet avser därför att återkomma i samband med att propositioner lämnas till riksdagen.

Vänsterpartiet tror inte att det är nödvändigt med stora skattesänkningar för att förbättra företagets situation, men vi anser att vissa förbättringar och justeringar är nödvändiga. Vi vill också framhålla vikten av att ha ett enhetligt likformigt regelsystem med få undantag som är enkelt att förstå och tillämpa för den enskilde företagaren. Ett likformigt skattesystem förhindrar också inlåsnings effekter och en snedvriden konkurrens.

Som vi redovisat tidigare anser vi att det är mer angeläget med olika åtgärder som i första hand riktar sig till *mindre företag* än att sänka nivån på bolagsskatten. Bland angelägna åtgärder inom skattesystemet anser vi att stödet till *forskning och utveckling* ska utökas genom en skattereduktion som riktar sig till små och medelstora företag. Satsningarna blir avgörande för att ta till vara och vidareutveckla kompetens inför bl.a. miljö- och energiomställningen. Anslaget till Forska och väx bör kompletteras med en möjlighet till skattereduktion för forskningssatsningar. Stödet ska avse högst 35 % av företagets kostnader upp till ett tak på 2,8 miljoner kronor. Alla företag med upp till 250 anställda ska omfattas. Den här typen av system är vanligt i andra länder. Vårt grannland Norge har ett sådant system sedan några år tillbaka.

För att underlätta för småföretag att nyanställa vill vi sänka arbetsgivaravgifterna. Vi vill ha ett riktat stöd till s.k. soloföretag om en nyanställning görs. Vi vill dessutom genomföra en bredare sänkning av arbetsgivaravgifterna som fördelas på så sätt att det får störst betydelse för mindre företag. Företagares trygghet inom socialförsäkringssystemet måste garanteras. Vi vill dessutom minska småföretagens sjuklönekostnader. 2007 tog regeringen bort arbetsgivarnas medfinansieringsansvar, men det räcker inte. Även om mindre företag som kollektiv har en lägre sjukfrånvaro är genomsnittet, kan kostnaderna i samband med sjukfrånvaro innebära stora problem i det enskilda företaget. Vi föreslår att sjuklönekostnaden slopas i företag med upp till tio anställda. Företagen avlastas ekonomiskt samtidigt som risken för utestängningseffekter på arbetsmarknaden minskar.

Det globala klimatet hotas av människans utsläpp av växthusgaser. Framför allt förbränningen av fossila energislag – olja, kol och naturgas – medför att halten av klimatgaserna ökar. Trafiksektorn, som genom utsläpp av koldioxid bidrar till växthusgaserna, är det enda samhällsområde i den icke-handlande sektorn där utsläppen ökat kraftigt under senare år och där prognosen visar fortsatt kraftig ökning.

För att vända denna trend krävs en rad åtgärder. Vänsterpartiet, som konstaterar att regeringen har få förslag på området, anser att nedanstående åtgärder bör genomföras i syfte att uppnå målet att Sverige ska minska sina utsläpp med 40 % till år 2020 i förhållande till 1990 års nivå.

Skatten på *diesel* bör höjas med 20 öre år 2009 och ytterligare 20 öre år 2010, samtidigt som *fordonsskatten* för personbilar och tung trafik bör sänkas. Avsikten är att styra mot ett högre pris på den rörliga transportkostnaden och ett lägre på den fasta. Beskattningen av bensin och diesel bör bli mer likställd än vad i dag är fallet. Dieselskatten är i dag lägre än bensinskatten, samtidigt som fordonsskatten för dieselfordon är högre, detta trots att det är svårt att entydigt hävda att det ena drivmedlet är bättre än det andra.

Vänsterpartiet föreslår att *bensinskatten* höjs med 21 öre år 2009 och ytterligare 25 öre år 2010 med syfte att i större utsträckning få över trafiken på vägarna till ekologiskt mer hållbara färdsätt. För att delvis kompensera boende i glesbygd bör *fordonsskatten* sänkas för dessa. Vänsterpartiet vill även avsevärt öka utbudet av kollektivtrafik i glesbygd, genom ett riktat statligt stöd som på årsbasis motsvarar 1 miljard kronor.

Samtidigt som höjd dieselskatt är en åtgärd för att minska miljöbelastningen leder skattehöjningen till försämrade möjligheter att bedriva kollektivtrafik. Busstrafiken bör inte belastas med dessa ökade *drivmedelskostnader* och bör genom ett restitutionsförfarande ges ersättning för dessa.

År 2000 höjdes fordonsskatten för bussar från 1 500 kr till 20 000 kr. Det är inte rimligt att bussar ska påföras så hög fordonsskatt med tanke på att tåg och flyg är skattebefriade. Kollektivtrafiken måste stimuleras och vi vill därför sänka *fordonsskatten för tunga bussar* till nivån före höjningen.

Lastbilstransporterna står för den största delen av trafikökningen på vägarna. För att motverka ytterligare ökning av den tunga trafiken och stimulera till bränsleeffektiva fordon föreslår Vänsterpartiet att en *kilometerskatt* för tunga fordon införs.

Vänsterpartiet har medverkat till att det gjorts en omläggning från vikt-baserad till koldioxidbaserad fordonsskatt. Fordonsskatten bör emellertid vara ännu mer miljöinriktad. Därför föreslår vi en *koldioxiddifferentierad fordonsskatt*. Den fiskala basskatten på 360 kr i den nu gällande fordonsskatten bör avskaffas, och koldioxidkomponenten i stället höjas från 15 kr/g CO₂ till 24 kr/g CO₂. Det skulle betyda att bilar med låga utsläpp av koldioxid gynnas, medan mer bränsleslukande bilar får en höjd skatt. Vidare bör det utredas om det är möjligt att införa en koldioxidbaserad fordonsskatt även för de äldre bilarna.

Generellt har Vänsterpartiet den uppfattningen att det är mer kostnadseffektivt att använda statliga medel till att stimulera en övergång till förnybara drivmedel än att subventionera t.ex. miljöbilar. Det finns emellertid ett område som utifrån ett ekologiskt perspektiv skulle vara betydelsefullt att subventionera. Det gäller *efterkonvertering* av äldre bilar så att även de kan använda etanol. En statlig subvention om 5 000 kr bör ges till den som efterkonverterar sin bensinbil till etanol. Subventionen dras av mot fordonsskatten.

Vi föreslår att en miljöbaserad *försäljningskatt* på nya personbilar införs. Syftet med skatten är att tydliggöra livscykelkostnaden, samtidigt som den uppmuntrar till köp av mer miljövänliga alternativ.

Vänsterpartiet förespråkade trängselskattens införande i Stockholm och anser att sådan skatt bör vara möjlig även i andra städer i landet. Eftersom en kommun inte själv kan införa en trängselskatt bör kommuner ges möjlighet att införa *trängselskatt* genom avtal med regeringen. Eftersom det råder viss oklarhet om riksdagen kan delegera till kommuner att införa trängselavgifter eller om det måste till en ändring i grundlagen bör regeringen utreda hur det egentligen förhåller sig med detta.

Vänsterpartiet föreslår att en *klimatskatt* införs på inrikesflyget. Skatten bör bestå i en schabloniserad start- och landningsavgift. En sådan konstruktion skulle öka incitamentet att fylla planen med resenärer och därmed minska påverkan på miljön.

Vänsterpartiet anser att *fritidsbåtar* bör betala för den kostnad som de medför vad gäller sjöräddning, haverier, miljöpåverkan osv. En båtskatt bör därför införas på fritidsbåtar. En sådan skatt kan finansiera dels fritidsbåtarnas andel av infrastrukturkostnaderna, dels en sänkning av skatten på *alkylatbensin* med en krona per liter. Regeringen bör därför ta fram ett lagförslag till båtskatt som kan gälla fr.o.m. 2010.

En miljöskatt bör tas ut på *fluorerade gaser*. Om skatten införs kan utsläppen reduceras med 0,2 miljoner ton koldioxidekvivalenter per år enligt Klimatberedningen. Skatten är tänkt att tas ut vid import av en fluorerad gas eller import av en produkt som innehåller gas.

Huvuddelen av utsläppen av växthusgaser från industrin omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter. Dock omfattas inte företag med små utsläpp. Även om utsläppen är små per anläggning är de samlade utsläppen inte obetydliga. Analyser gjorda av Naturvårdsverket och Energimyndigheten visar att en *minskad nedsättning av koldioxidskatten* så att skatten höjs från 21 öre till 30 öre/kg koldioxid skulle påverka utsläppen mycket i förhållande till förslaget kostnad. Mot bakgrund av detta föreslår Vänsterpartiet att en sådan nedsättning av koldioxidskatten införs.

På motsvarande sätt föreslår vi att nedsättningen av *koldioxidskatten på eldningsolja och diesel inom jordbruket och övriga areella näringar* bör minskas så att skattenivån höjs från 21 till 30 öre/kg koldioxid.

Boskapssektorn bidrar med hela 18 % av de globala utsläppen av växthusgaser, vilket är mer än transporter globalt ger upphov till. Animaliska produkter kräver dessutom mycket mer energiåtgång än vegetabilier. Vänsterpartiet föreslår därför att en handlingsplan för *minskad köttkonsumtion* upprättas. Åtgärder i handlingsplanen kan vara en miljöavgift på de vegetabilier som används till att föda upp djur inom köttproduktionen samt ökad information om köttkonsumtionens miljöeffekter.

Som ett led i att minska jordbrukets påverkan för övergödningen av haven bör en höjning av skatten på *handelsgödsel och bekämpningsmedel* göras med 20 %.

När det gäller *koldioxidskatten för den handlande sektorn* föreslog regeringen i budgetpropositionen för år 2008 en stegvis nedtrappning. Vi ställde oss då bakom det första steget men förordade sedan en kontrollstation år 2009, innan ytterligare beslut fattas om nedsättning av koldioxidskatten. En viktig orsak är osäkerheten kring hur systemet med utsläppsrättigheter fungerar. Denna inställning vidhålls.

Vi motsätter oss de planerade förändringarna av möjligheten att få *F-skattsedel* eftersom förändringarna inte behövs samt dessutom riskerar att suddas ut gränsen mellan arbetstagare och egenföretagare.

Regeringens s.k. nystartsjobb som innebär sänkta sociala avgifter är mycket dyrt och har dålig träffsäkerhet. Vi vill i stället införa riktade *arbetsmarknadspolitiska stöd* till grupper som står långt bort från arbetsmarknaden. Det handlar bl.a. om anställningsstöd för unga som varit arbetslösa i sex månader, långtidssjukskrivna, plusjobb för långtidsarbetslösa och anställningsstöd för nyanlända. Stödåtgärderna bör lämnas i form av kreditering på skattekonto. Vidare föreslår vi en satsning på *jobb i den offentliga sektorn*. Det rör sig om ett riktat sysselsättningsstöd med full lönekomensation till kommuner och landsting som nyanställer personal inom sjukvården, skolan och barn- och äldreomsorgen. Kompensationen lämnas som kreditering på skattekonto.

Varje år går staten miste om över 130 miljarder kronor i uteblivna skatteinkomster. Det är ett resultat av både medvetet skattefusk och oavsiktliga misstag, men fusket står för den största delen. För företag som vill vara seriösa blir skattefusk och svartarbete ett gissel eftersom man inte kan konkurrera på lika villkor. För att komma till rätta med problemet krävs tydlig lagstiftning och en rad åtgärder som ger myndigheter större befogenheter. Vi vill lyfta fram det förtjänstfulla arbete som fackliga organisationer och arbetsgivarorganisationer inom byggbranschen gjort för att motverka fusk.

I vår motion lägger vi fram en rad åtgärdsförslag.

Vänsterpartiet vill också understryka vikten av att ha ett skattesystem som är likformigt där man undviker undantag och gränsdragningar. Det blir lätt en grogrund för fusk och ökar dessutom krångelfaktorn.

Med det anförda föreslår jag att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Vänsterpartiets förslag. Följaktligen tillstyrks motionerna Fi271 yrkandena 6–9 och 13 av Lars Ohly m.fl. (v), Fi285 yrkandena 1, 2 och 5–24 av Peter Pedersen m.fl. (v) och Fi302 yrkandena 1–19, 22, 27, 28 och 30–45 av Lars Ohly m.fl. (v).

Jag står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motion Fi271.

Ramarna för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Regeringen har hittills under mandatperioden genomfört en lång rad skatteförslag som inte bara resulterar i en orättvis fördelningsprofil utan också medför fler undantag och gränsdragningar när Skatteverket ska tillämpa de nya reglerna. För Skatteverket har det inneburit många nytillkomna arbetsuppgifter och en ökad arbetsbelastning.

Det krävs också ökade resurser för att kunna bekämpa det skattefusk som kommer av ekonomisk brottslighet och/eller finns på det internationella området, och som utgör en betydande del av skattefelet. Den här typen av fusk sker ofta genom invecklade transaktioner och komplicerade juridiska upplägg. Skatteverkets utredningar blir därför omfattande och tidskrävande.

För att Skatteverket ska få mer resurser till arbete på de områden som här tagits upp föreslår vi att anslaget till Skatteverket ökas med 40 miljoner kronor årligen under 2009–2011 utöver de pengar som regeringen tillför myndigheten i budgetpropositionen.

Kronofogdemyndighetens ekonomi har försämrats drastiskt, och enligt uppgift kommer myndigheten att varsla ca 150 personer. Orsaken sägs vara att man missbedömt kostnaderna i samband med att man skildes från Skatteverket. Kronofogdemyndighetens verksamhet är central för att bl.a. driva in skulder, upprätthålla en god betalningsvilja och kunna arbeta förebyggande. För att förhindra uppsägningar och för att säkerställa de mål med verksamheten som framgår av budgetpropositionen för 2009, krävs att anslaget till Kronofogdemyndigheten ökas med 40 miljoner kronor årligen under 2009–2011.

Vänsterpartiet föreslår också ett nytt anslag till Kronofogdemyndigheten för att bygga upp en verksamhet med statliga saneringslån för människor som är överskuldssatta. Varför en sådan verksamhet behövs, och hur den bör utformas, tas upp i Vänsterpartiets särskilda motion om utgiftsområde 3 (mot. 2008/09:Sk313).

3. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2009 (mp)

Helena Leander (mp) anför:

Skattepolitiken är grundläggande. Den påverkar i stor utsträckning människors privatekonomi. Samtidigt är den ett viktigt politiskt styrmedel som påverkar människors och företags beteenden. Miljöpartiet menar att det behövs en radikal skattepolitik som syftar till att ge människor ökad frihet, större rättvisa och drivkrafter att medverka till ett hållbart samhälle.

Skattepolitiken måste i större utsträckning än i dag anpassas efter de utmaningar som samhället står inför. Den mycket snäva syn på skattepolitiken som regeringen stått för, där det överordnade målet tycks vara att sänka skattetrycket, avvisar vi.

Miljöpartiet menar att skattepolitiken i större utsträckning behöver användas för att klara klimat- och miljömål. Offensiva miljöskatter är beprövade och har visat goda resultat. Skatteväxlingen som genomfördes i Sverige under förra mandatperioden lyfts fram internationellt som ett föredöme. Höjningen av miljöskatterna som då beslutades av riksdagen omfattade 30 miljarder kronor för de kommande tio åren.

Vi anser att det kommer att behövas klimat- och energirelaterade skattehöjningar i minst denna storleksordning under de kommande tio åren. Pengarna som genereras behövs för satsningar på ny energiteknik, utbyggnad av klimatvänlig infrastruktur såsom järnväg och kollektivtrafik, forskning och utveckling och klimatanpassning av bostäder. Investeringar som gör att vi klarar klimatmålen samtidigt som ekonomin kan utvecklas och nya jobb skapas.

Miljöpartiets förslag om kraftigt höjda klimat- och energiskatter innebär samtidigt att vi inte anser att kraftigt höjda inkomstskatter är vare sig nödvändiga eller möjliga. Vår ambition är att vanliga löntagare med inkomster under 30 000 kr per månad inte bör få någon inkomstskattehöjning. Samtidigt är skatter ett viktigt sätt att omfördela resurser i samhället. Med våra förslag ökar rättvisan i skattesystemet påtagligt jämfört med den politik som regeringen för.

På avgörande punkter har vi dock stora invändningar mot regeringens skattepolitik. Vi har motsatt oss införandet av jobbskatteavdraget, omläggningen av fastighetsskatten och avskaffandet av förmögenhetsskatten. På det sätt och i det sammanhang som regeringen gjorde dessa tre stora förändringar kunde vi inte acceptera dem. Reformerna har sammantaget lett till stora skattesänkningar för grupper med relativt höga inkomster. Trots att vi sagt nej till dessa förändringar anser vi dock inte att det helt går att backa tillbaka dem. Det går inte att förändra skattesystem en gång om året. Däremot menar vi att justeringar behöver göras som leder till en mer rättvis fördelning av skatteuttaget.

Vårt viktigaste argument för att inte höja inkomstskatterna för vanliga löntagare är att det behövs relativt stora klimat- och energiskattehöjningar de närmaste åren. Ekonomiska styrmedel som koldioxidskatten är ett effektivt sätt att minska utsläppen. Vi menar att Sverige har goda möjligheter att både klara klimatmålen och skapa jobb och ekonomisk utveckling samtidigt. Men för att klara det behövs effektiva verktyg, såsom klimat- och energiskatter. Vi tror att det finns en stark opinion för kraftfulla åtgärder där samhällets resurser inriktas på detta mål. Att i det läget kraftigt höja både klimatskatterna och inkomstskatten ser vi inte som en framkomlig väg. Snarare riskerar det att minska människors beredskap till omställning.

På grund av att regeringens skattepolitik inte har varit förenlig med vad vi menar är en sund skattepolitik anser vi att det finns behov av en större översyn av skattesystemet. Delar som behöver finnas med i en sådan översyn är bl.a. fastighetsskatten och kapitalbeskattningen, inkomstbeskattningen av olika typer av arbetsinkomst, miljö- och klimatskatter samt energiskatter. Vi föreslår att en bred parlamentarisk utredning tillsätts med uppgift att ta fram underlag för en sådan skatteöversyn.

Miljöpartiet verkar för en mer rättvis fördelning av samhällets resurser och föreslår därför en större reform av *jobbskatteavdraget*. Reformen innebär att jobbskatteavdraget trappas av vid inkomster över 30 000 kr per månad. Vi säger också nej till regeringens förslag om en höjning av den *nedre skiktgränsen* vid uttag av statlig inkomstskatt utöver den höjning som sker till följd av uppräknings. Avtrappningen av jobbskatteavdraget innebär att jobbskatteavdraget minskar proportionellt med 10 % ned till en nivå där underlaget för jobbskatteavdraget och grundavdraget är lika stort och där det därmed inte utgår någon skattereduktion.

Marginalskatten på inkomster över 30 000 kr ökar något till följd av vårt förslag. Vår bedömning är emellertid att inkomsteffekten av höjd skatt och substitutionseffekten till följd av något högre marginalskatt på inkomster över 30 000 kr i huvudsak tar ut varandra. Vårt förslag bygger på det faktum att om jobbskatteavdraget har några positiva utbudseffekter så är det i de lägre inkomstklasserna. Enligt SNS konjunkturrapport 2008 kan jobbskatteavdraget ge upp till 16 % ökat arbetsutbud för de med låga inkomster. För de med medelinkomster ökar arbetsutbudet något, medan det för höginkomsttagare faktiskt minskar något.

Införandet av jobbskatteavdraget har inneburit en skillnad mellan beskattningen av lön och andra ersättningar. Motivet är att det ska bli lönsammare att arbeta, men det slår orättvist mot pensionärer som har arbetslivet bakom sig. Miljöpartiet hade aldrig självt utformat en skattesänkning på här det sättet. Regeringen tar i årets budgetproposition ett litet steg mot att utjämna skillnaderna mellan skatt på lön och skatt på pension genom en höjning av grundavdraget för pensionärer. Miljöpartiet anser att detta är en viktig åtgärd för en grupp med knappa inkomster.

Regeringen har infört en skattereduktion för *hushållsnära tjänster*. Miljöpartiet är kritiskt till detta förslag som vi tror främst kommer att utnyttjas av personer med goda inkomster som bör ha råd att betala för dessa tjänster själva. Subventioner av hushållsnära tjänster ger dåliga fördelningseffekter, riskerar att ersätta en form av skattefusik med en annan och bidrar inte till ökad jämställdhet. Miljöpartiet föreslår att riksdagen beslutar att slopa skattereduktionen för hushållsnära tjänster fr.o.m. den 1 januari 2009. Förslaget innebär att skatteintäkterna för staten ökar med 1,3 miljarder kronor.

Vi anser att arbetsgivaren ska kunna erbjuda *fri cykel* till ett värde av maximalt 250 kr per månad (inklusive service) utan att betala skatt på detta värde. Syftet med nedsättningen är att stimulera ökat cyklande, vilket leder både till lägre klimatutsläpp och bättre folkhälsa.

Beskattningen av *förmånsbilar* ska utgå från bilens koldioxidutsläpp, och kraven ska skärpas successivt. Dagens nedsättning av förmånsskatten med 20 % för etanolbilar och 40 % för biogasbilar ligger kvar. Drivmedelsförmån bör värderas till två gånger bränslepriset. Förmån av *fri parkering* för förmånsbil bör beskattas på samma sätt som parkeringsförmån för egen bil.

För att underlätta för *småföretag* att växa föreslår vi en nedsättning av arbetsgivaravgifterna och egenavgifterna för de minsta företagen. Vårt förslag innebär att arbetsgivaravgiften sätts ned med 10 procentenheter på en maximal lönesumma av 2,5 miljoner kronor, vilket ger en maximal nedsättning för varje företag på 20 800 kr per månad. Vi föreslår också att soloföretagare får en nedsättning så att de endast betalar ålderspensionsavgiften, dvs. drygt 10 % för den första anställda under det första året. För soloföretagaren innebär detta minskade kostnader för den första anställda det första året med drygt 60 000 kr.

Klimatskatter och miljöskatter är effektiva styrmedel för att minska utsläpp av t.ex. koldioxid och miljöförstörande ämnen. Det procentuella uttaget av miljö- och klimatskatter har minskat under senare år, vilket innebär att skatternas styrande effekt minskat. Även om det inte finns något självändamål med höga miljö- och energiskatter finns en stor risk att deras effekt urholkas om de inte växer i samma takt som BNP-utvecklingen. Genom skatter på miljö- och hälsoskadliga varor synliggörs samhällskostnader som annars inte syns i priset, och konsumtionen styrs i en mer hållbar riktning.

För att hålla omvandlingstrycket uppe i samhället och för att ge tydliga signaler om att fortsatt klimatomställning är prioriterad vill Miljöpartiet att *koldioxidskatten* höjs med 15 öre 2009, 30 öre 2010 samt 15 öre 2011. En höjning med 15 öre innebär att bensinpriset ökar med ungefär 50 öre. Höjd koldioxidskatt slår bl.a. igenom på priset på bensin, diesel och eldningsolja.

Miljöpartiet menar också att uppräknigen av miljö- och klimatskatterna behöver förändras. Den nuvarande indexeringen, som endast bygger på konsumentprisindex, gör att den styrande effekten successivt urholkas. I stället bör uppräknigen även kopplas till BNP-utvecklingen och tydligare relateras till klimatmålen.

Flygfotogen är enligt lagen om skatt på energi befriad från både energi- och koldioxidskatt, vilket i sin tur beror på att alla avtalsslutande parter i ICAO (International Civil Aviation Organization) har slutit ömsesidiga överenskommelser om att leverera skattebefriat bränsle. Miljöpartiets mening är att detta avtal måste förhandlas om. På grund av att flyget inte betalar energiskatt eller koldioxidskatt är det i dag kraftigt subventionerat jämfört med andra transportslag. Innan avtalet kan förhandlas om måste en skatt som motsvarar energi- och koldioxidskatten införas.

Miljöpartiet föreslår att frågan om en *koldioxidskatt på flyget* fortsätter att utredas. Fram till dess att koldioxidskatt och energiskatt kan införas på flyget menar vi att *en tillfällig skatt* per passagerare bör införas som ger motsvarande priset för konsumenten. Skatten bör utgå med 200 kr för enkel resa inrikes och i Europa och 400 kr för enkel resa utanför Europa.

Miljöpartiet föreslår att *koldioxidskatten på den lätta industrin och för jord- och skogsbruk* skärps i enlighet med Klimatberedningens förslag. Syftet med höjningen är att öka trycket på klimatomställning i industrin. Den lätta industrin liksom jord- och skogsbruk betalar i dag 21 % av koldioxidskatten. Vi föreslår att dessa i stället ska betala 30 % av skatten.

Torv är i dag undantagen koldioxidskatt trots att torven är ett fossilt bränsle. Vi föreslår att undantaget från koldioxidskatt slopas, vilket kommer att medföra att torvbrytning snabbt blir olönsam och torven fasas ut som bränsle. Regeringen bör återkomma med ett sådant lagförslag, vilket kan träda i kraft den 1 juli 2009.

Miljöpartiet anser att frågan om *kilometerskatt* för lastbilar ska utredas. Regeringen bör återkomma med lagförslag om en kilometerskatt för lastbilar senast den 1 januari 2011. Syftet med skatten bör vara att i större utsträckning internalisera externa effekter, såsom buller och slitage från lastbilstrafiken. Skatten kommer att leda till effektiviseringar och lägre utsläpp av växthusgaser från lastbilstrafiken. I snitt bör skatt tas ut med 20 kr per mil, men skatten vara differentierad eller återföras på ett sådant sätt att konkurrensen inte snedvrids för företag i norra Sverige.

Miljöpartiet föreslår att intäkterna från *trängselskatten* i Stockholm används för förbättringar i kollektivtrafiken. Vidare föreslår vi att även Essingeleden beläggs med trängselskatt. Essingeleden är den mest störningskänsliga delen av vägnätet i Stockholmsregionen. Avgiftsbefrielsen för Essingeleden innebär en tendens till att trafik flyttas över dit.

Sverige har Europas tyngsta och mest bränsleslukande bilpark. För att öka bränsleeffektiviteten i bilparken föreslår vi att en *koldioxidrelaterad registreringskatt* införs. Registreringskatten bör baseras på såväl koldioxidutsläpp som förbränningsmotoreffekt och beräknas som 500 kr/g CO₂ utöver 255 g/km (215 g/km för diesel) + 400 kr/kW utöver 130 kW (95 kW för diesel). Skatten bör vara maximalt 60 000 kr per fordon. Skatten beräknas öka statens skatteintäkter med 500 miljoner kronor per år. Förslaget måste utredas vidare, och vi begär att regeringen återkommer med lagförslag som kan träda i kraft den 1 januari 2010.

Miljöpartiet har motsatt sig den sänkning av *koldioxidskatten i den handlande sektorn* som genomfördes den 1 juli 2008. Så länge utsläppshandelsystemet inte fungerar tillfredsställande anser vi att skatten ska vara kvar på samma nivå som före sänkningen. När utsläppstakten sänks och utsläppsrätterna börjar auktioneras ut finns möjlighet att ompröva detta ställningstagande.

Handeln med utsläppsrätter pressar upp priset på el, vilket skapar stora vinster för producenter av elkraft, kärnkraftverk och vattenkraftverk, som inte behöver några utsläppsrätter. *Effektskatten på kärnkraft* och *fastighetskatten på vattenkraftverk* bör därför höjas.

Miljöpartiet föreslår att en miljöskatt för *fluorerade växthusgaser* införs. Skattesatsen bör sättas på samma nivå som koldioxidskatten för den industri som ej omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter.

Sänkt moms på ekologiskt producerad mat skulle stimulera till ökad konsumtion av livsmedel från certifierad produktion och förbättra förutsättningarna för att nå miljömålen. I dagsläget är detta dock inte möjligt enligt EU:s momsdirektiv, men frågan om lågmoms är för närvarande under diskussion i EU. Frankrike och Storbritannien har i ett gemensamt brev till EU-kommissionen föreslagit att EU ska tillåta lägre moms på ekologiska livsmedel. Detta initiativ bör Sverige stödja. Miljöpartiet begär därför att regeringen vidtar nödvändiga åtgärder på EU-nivå och återkommer med

lagförslag på en sänkning av mervärdesskatten på ekologiskt producerad mat från 12 till 6 %. Då detta kräver en ändring av EU:s momsdirektiv kan lagen tidigast träda i kraft den 1 januari 2010.

Under de senaste tio åren har Systembolagets försäljning av cider och blanddrycker – s.k. *alkoläsk* – ökat med hela 63 %. För att dämpa denna utveckling föreslår Miljöpartiet att en ny skatt på alkoholäsk införs. Tilläggs-skatten bör till en början sättas till 20 kr per liter konsumtionsfärdig dryck och därefter utvärderas för att se om detta ger önskad effekt. I övrigt bör utformningen följa den promemoria Finansdepartementet tagit fram om alkoholäsk. I denna ingår också att intäkterna, för att tilläggs-skatten ska vara förenlig med EU-regler, ska användas till alkoholförebyggande åtgärder.

Med det anförda föreslår jag att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Miljöpartiets förslag. Jag tillstyrker motion Fi272 yrkandena 3–5, 7 och 18–23 av Peter Eriksson m.fl. (mp).

Jag står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motion Fi272.